

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY
Department of Theory and Practice of Translation from English

Master Degree Thesis in Translation Studies

**under the title: “Linguistic means of manipulative influence in political discourse:
linguistic and translation aspects”**

Group Pa 55-23
School of German Philology and
Translation
Educational Programme Translation
studies: professionally oriented translation
(English and Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Mariia Y. Vasylieva

Research supervisor:
K.B. Melko
Candidate of Philology
Associate Professor

ЗМІСТ

ВСТУП.....	1
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МАНІПУЛЯТИВНОГО ВПЛИВУ У МОВОЗНАВСТВІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ.....	4
1.1 Проблематика вивчення засобів маніпулятивного впливу як лінгвістичного явища.....	4
1.2 Маніпулятивні перекладацькі стратегії та відтворення мовних засобів лінгвістичного впливу.....	12
1.3 Особливості політичного дискурсу та специфіка функціонування мовних засобів маніпулятивного впливу в цьому дискурсі.....	18
Висновки до розділу 1.....	25
РОЗДІЛ 2	
КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАСОБІВ МАНІПУЛЯТИВНОГО ВПЛИВУ В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	28
2.1 Фонетичні засоби маніпулятивного впливу в англomовному політичному дискурсі.....	28
2.2 Граматико-синтаксичні засоби маніпулятивного впливу в англomовному політичному дискурсі.....	32
2.3 Лексико-стилістичні засоби маніпулятивного впливу в англomовному політичному дискурсі.....	38
Висновки до розділу 2.....	59
РОЗДІЛ 3	
ВІДТВОРЕННЯ МОВНИХ ЗАСОБІВ МАНІПУЛЯТИВНОГО ВПЛИВУ У ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ.....	61

3.1 Способи еквівалентного відтворення українською мовою засобів маніпулятивного впливу у перекладі текстів англомовного політичного дискурсу.....	61
3.2 Застосування перекладацьких трансформацій для збереження маніпулятивного впливу при перекладі текстів англомовного політичного дискурсу.....	64
Висновки до розділу 3.....	73
ВИСНОВКИ.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	78
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	87
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	88
ДОДАТОК	93
SUMMARY.....	117

ВСТУП

Тема дослідження. Тема цієї кваліфікаційної роботи охоплює вивчення теоретичних засад функціонування технологій маніпулятивного впливу у політичному дискурсі, а також дослідження мовних засобів маніпуляції з мовознавчого та перекладацького аспектів. Особливу увагу ми приділили виявленню специфічних мовних стратегій, що використовуються для формування громадської думки, а також перекладацьким труднощам, пов'язаним з адекватною передачею маніпулятивних механізмів у текстах.

Актуальність дослідження маніпулятивного впливу в англomовному політичному дискурсі, а також проблеми його адекватного відтворення в українських перекладах, обумовлюється постійним зростанням значення політичної комунікації у сучасному суспільстві. Умови глобалізації й розвитку медіатехнологій створюють середовище, де політичні тексти та висловлювання відіграють основну роль у формуванні громадської думки, що робить їх важливим інструментом маніпуляції. Мова політичного дискурсу насичена такими маніпулятивними засобами, як емоційно-оцінна лексика, риторичні прийоми, евфемізми та інші лексико-стилістичні прийоми, що впливають на свідомість і поведінку реципієнтів.

Ця тема є особливо актуальною в сучасних умовах інформаційної війни, оскільки політичні маніпуляції широко використовуються в глобальних комунікаціях і мають значний вплив на суспільні настрої. Дослідження проблеми збереження маніпуляцій у перекладі англійського політичного дискурсу українською є важливим кроком до розуміння та протидії цим процесам.

Мета і завдання дослідження. Метою цієї роботи є дослідження лінгвістичних засобів маніпулювання впливом в англійському політичному дискурсі та аналіз перекладацьких стратегій, за допомогою яких вони

відтворюються в українських перекладах. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- Проаналізувати теоретичні основи лінгвістичних засобів маніпулятивного впливу в лінгвістиці та перекладознавстві.
- Визначити специфіку функціонування маніпулятивних засобів у політичному дискурсі.
- Класифікувати фонетичні, граматико-синтаксичні та лексико-стилістичні засоби маніпуляції в англomовному політичному дискурсі.
- Визначити основні стратегії та трансформації, що використовуються для збереження маніпулятивного впливу при перекладі на українську мову.

Методи дослідження. Під час дослідження ми використовували такі наукові методи:

- Бібліографічний метод для ознайомлення з темою, збору та аналізу наукових джерел.
- Теоретико-аналітичний метод для підготовки та систематизації теоретичної частини дослідження, узагальнення знань із наукових праць.
- Метод контент-аналізу для виявлення та аналізу прикладів маніпулятивних мовних засобів у політичних промовах.
- Дескриптивний метод для опису мовних засобів маніпуляції та їх функцій у політичному дискурсі.
- Класифікаційний метод для структуризації маніпулятивних засобів відповідно до різних лінгвістичних категорій.
- Метод перекладацького аналізу для вивчення перекладу текстів та аналізу перекладацьких трансформацій маніпулятивних засобів.
- Метод порівняльного аналізу для порівняння оригінальних текстів із їхніми перекладами, щоб визначити зміни в маніпулятивному ефекті.
- Метод узагальнення для підведення підсумків та формулювання загальних висновків щодо досліджених явищ.

Наукова новизна одержаних результатів. Наукова новизна роботи полягає в комплексному аналізі засобів маніпулятивного впливу в англomовному політичному дискурсі з точки зору перекладознавства та мовознавства. Ми детально проаналізували методи збереження маніпулятивного впливу під час перекладу загальновідомих та сучасних політичних промов з англійської на українську мову за допомогою різних перекладацьких трансформацій.

Практичне значення одержаних результатів. Результати дослідження можуть бути використані в теоретичних курсах з перекладознавства, зокрема при вивченні тем, пов'язаних з аспектним перекладом та перекладацьким аналізом політичних текстів. Одержані висновки є внеском у розробку методології перекладу текстів політичного дискурсу, що дозволить майбутнім перекладачам зберігати маніпулятивний потенціал оригінального висловлення при перекладі. Також результати можуть бути використані в дослідженнях з риторики, політичної лінгвістики, медіакомунікацій та інших дотичних наук.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження опубліковані у *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Ad orbem per linguas. До світу через мови»*, 2024 р. (Частина II), у статті «Типи мовних засобів маніпулятивного впливу та способи їхнього перекладу» с. 44—46.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів з висновками до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел і додатку. У першому розділі висвітлено теоретичні засади вивчення мовних технологій маніпулятивного впливу у політичному дискурсі та перекладацьких стратегій. У другому розділі досліджуються мовні засоби маніпулятивного впливу в англomовному політичному дискурсі згідно з лінгвістичною класифікацією. У третьому розділі ми розглядаємо основні техніки відтворення цих засобів у перекладі на українську мову.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МАНІПУЛЯТИВНОГО ВПЛИВУ У МОВОЗНАВСТВІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1 Проблематика вивчення засобів маніпулятивного впливу як лінгвістичного явища

Маніпулятивний вплив є складним та багатограним явищем, що виявляється у спробах систематичного керівництва чи впливу на думку, поведінку або переконання інших осіб. Цей поняттєвий аспект знайшов своє застосування у різних сферах, включаючи політику, мас-медіа, психологію та соціальні відносини.

Одна з основних рис маніпулятивного впливу полягає в тому, що він спрямований на досягнення конкретних цілей чи інтересів впливової сторони. Нерідко виконавець намагається приховати справжній мотив за певною дією чи повідомленням. Маніпулювання може бути виражене широким різновидом прийомів. Це може бути застосування емоційного тиску, маніпулювання інформацією, зміна сприйняття фактів або створення вигідного образу, обман, розв'язання проблеми таким чином, щоб досягти бажаного результату, або навіть маніпулювання використанням фізичної сили. Як стверджується на сайті українського психологічного хабу (2023), основним завданням маніпуляції є контроль інших людей. При цьому маніпулятор не звертає уваги на їхні потреби та не дотримується їхніх прав.

Згідно з Білоус (2024), корінь слова «маніпуляція» походить від латинського слова *manus* – рука, а латинське слово *manipulare* спочатку мало позитивне значення 'управляти', 'допомагати'. Згодом значення терміну набуло метафоричного характеру, а з плином часу набуло значення 'прибрати до рук', 'піймати на гачок', тобто здійснити спробу перетворити людину на маріонетку.

За визначенням академічного тлумачного словника сучасної української мови маніпуляція є: 1) виконуваною руками складною дією, що звичайно вимагає вправності, вміння тощо; 2) перен., розм. тим самим, що махінація; шахрайство (СУМ, 1970–1980, с. 621).

Останніми роками в науці спостерігається поживлений інтерес до вивчення засобів впливу на інших людей. Це виявляється у кількості визначень терміну 'маніпуляція' в різних контекстах, що зростає, таких як психологічний, соціологічний та політичний. Згідно з Merriam-Webster's Dictionary, маніпуляція визначається як «вправне або підступне використання чого-небудь для досягнення певної мети» (MWD, 2024). У Oxford Learner's Dictionary маніпулювання визначається як «умисна діяльність або прихований контроль, особливо з вправним використанням ситуації чи інформації для власних цілей» (OLD, 2023). Cambridge Dictionary пояснює поняття 'маніпулювання' як контроль заради власної користі, часто несправедливим або нечесним шляхом (CD, 2024).

Вчений Роберт Чалдині (2021, с. 150–152) у своїй книзі “The Psychology of Persuasion” розглядає маніпуляцію як психологічні та соціальні стратегії впливу, що включають такі фактори, як взаємодія жертви та маніпулятора і переконання. Соціолог і психолог Філіп Зимбардо (2007, с. 5–6) у своїй роботі “The Lucifer Effect: Understanding How Good People Turn Evil” досліджує аспекти соціальної психології та маніпулювання, звертаючи увагу на вплив групової динаміки на індивідів. В контексті експерименту, який покладено в основу праці Філіпа Зимбардо, маніпулювання проявлялося у створенні особливих умов та ситуацій, які сприяли зміні поведінки учасників експерименту. Експеримент показує, що фактори середовища можуть відігравати велику роль у формуванні нашої поведінки, навіть якщо ми схильні вважати себе добрими та порядними людьми. Маніпулятивні елементи експерименту були націлені на створення атмосфери влади та контролю. Це сприяло появі в одних учасників почуття влади, а в інших - почуття беззахисності. Іншим елементом маніпуляції, що викликав виникнення

агресивної поведінки та підсилив почуття колективності, стала деіндивідуалізація, адже учасникам присвоювалися номери замість їхніх імен.

Психолог та психотерапевт Пол Екман у своїй книзі “Theory of Lies” розглядає маніпулювання як спробу впливати на інших, використовуючи різноманітні техніки, що можуть бути навіть непомітними для цільової аудиторії. Це може включати намагання перекрутити інформацію, приховати справжні наміри або вплинути на почуття інших. Його підходи до виявлення брехні та невербального вираження емоцій можуть бути використані для розуміння того, як люди можуть виявляти маніпулятивну поведінку через міміку та невербальні сигнали (Ekman, 9).

Соціолог Герберт Франке у своїй книзі «Маніпульована людина» (1964) тлумачить поняття ‘маніпуляція’ наступним чином: «Під маніпуляцією переважно треба розуміти психічний вплив, який здійснюється таємно, відтак, на шкоду тим особам, на котрих він спрямований». У різні часи дане питання вивчали також Є. Архипова, Г. Шиллер, І. Біляк, Ю. Булик, Е. Шостром, І. Бутова, В. Зірка, А. Загнітко, О. Руда та інші (Аккурт, 2020).

Варто зазначити, що явище маніпуляції вивчається не лише в соціологічному та психологічному контексті, а й в лінгвістичних науках, де важливу роль відіграють мовні засоби, що використовуються для впливу та маніпуляції в усній чи писемній формі. Визначення та розкриття суті маніпулятивного впливу в лінгвістичному контексті є важливим завданням, що вимагає комплексного підходу.

У романі-антиутопії «1984» Джорджа Орвелла мова виступає маніпулятивним інструментом для контролю над мисленням. Концепція штучної ‘новомови’ є ключовим елементом політичної маніпуляції, спеціально створеним диктаторським тоталітарним режимом для досягнення основної мети: зменшення обсягу слів та виразів, які можуть викликати думки про політичну свободу чи непокірність, та вилучення небажаних слів, що робить неможливим висловити складні думки чи ідеї. Орвелл показує, як маніпуляція за допомогою мови може впливати на спосіб мислення та сприяти збереженню

влади. Влада використовує мову для формування думок громадян і контролю над тим, як вони розуміють світ та своє положення в ньому (Orwell, 2008, с. 4–6).

Мовленнєвий вплив - це процес використання мови для зміни думок, переконань, ставлень або поведінки інших людей. Це важливий аспект комунікації, який може мати великий вплив на сприйняття, реакції та взаємодію між людьми. Мовленнєвий вплив завжди має конкретну мету або намір. Він спрямований на досягнення певного результату, такого як переконання слухачів в чомусь або вплив на дії чи враження від певної інформації. Мовленнєвий вплив може включати маніпуляцію інформацією або зміну фактів для досягнення такого ефекту. Це може виявлятися через вибір конкретних слів або викручування фактів. Важливо враховувати, що мовленнєвий вплив може бути як позитивним, спрямованим на побудову співпраці та розуміння, так і негативним, спрямованим на маніпуляцію та контроль. Етичність та відповідальність у використанні мовленнєвого впливу є важливими аспектами в контексті комунікації.

Важливо розрізняти, що не кожне мовленнєве висловлювання є маніпулятивним. Етика використання мовленнєвого впливу грає важливу роль у визначенні, чи є певний акт маніпулятивним, чи ні. Терміни 'перлокутивний акт', 'іллокутивний акт' і 'локутивний акт' пов'язані з різними аспектами мовленнєвих актів в лінгвістиці і прагматиці. Ці концепції допомагають зрозуміти, як мовленнєві висловлення можуть впливати на інших. Локутивний акт – це фактичне висловлення слів та їхній вигляд або звучання. Іллокутивний акт визначається як інтенція чи намір, який висловлюється через мовлення. Це поняття було вперше введено філософом та лінгвістом Джоном Сірлом та пов'язано з розумінням того, що мовленнєве висловлення несе не лише інформацію, але й конкретний акт чи намір (Doerge, 2006, с. 7).

Наприклад, у розмові можуть використовуватися різні іллокутивні акти, такі як:

- декларативний акт: висловлення, яке стверджує чи оголошує щось;

- експресивний акт: висловлення емоцій;
- пропозитивний акт: висловлення, яке включає питання чи прохання;
- комісивний акт: висловлення, яке включає обіцянку чи зобов'язання;
- директивний акт: висловлення, яке виражає намір отримати відповідь або реакцію;

Мовні засоби маніпуляції в іллокутивних актах можуть виявлятися через різноманітні лінгвістичні стратегії:

- використання словесних засобів, що викликають емоції у співрозмовника. Наприклад, вживання сильних емоційних прикметників або словесних образів;
- вживання компліментів чи лестощів з метою отримання чого-небудь від іншої особи;
- використання різних технік переконання, таких як аргументація, апеляція до авторитету, щоб схилити співрозмовника до власного погляду;
- представлення інформації в такий спосіб, щоб вона підкреслювала певний погляд чи інтереси маніпулятора;
- вживання виразів та фраз, які можуть звучати привабливо для сприйняття.

Перлокутивний акт – це конкретний вплив або реакція, яку співрозмовник повинен відчувати або виконати через висловлення (Doerge, 2006, с. 14–27). Маніпуляція може бути спрямована на виклик конкретних емоцій (гнів, співчуття, радість) в іншої особи через мовні висловлення. Наприклад, це може бути використання переконливих та логічних аргументів, щоб викликати сприятливу реакцію. Успішність перлокутивного акту часто залежить від вміння мовця ефективно взаємодіяти зі слухачами та використовувати різноманітні стратегії впливу.

Загалом у науковій літературі розроблено безліч класифікацій феномену 'маніпуляція'. Характер впливу буває як прямий (експліцитний), коли він виражається у відкритому проханні, наказі або побажанні, так і прихований (імпліцитний), спрямований на підсвідоме засвоєння інформації через

використання додаткових емоційно експресивних відтінків (Труба & Гречка, 2020, с. 90). Процес маніпулювання часто спрямований на виклик різних почуттів, таких як неприязнь, радість, страх чи патріотизм, і це досягається за допомогою лексичного вибору, заснованого на емоційно експресивному забарвленні слів.

Емоційно забарвлений лексичний вибір мовця може викликати специфічні емоційні реакції у слухачів, такі як гнів або симпатія, що уд свою чергу впливає на їхні дії та поведінку. Прикладом такого мовного маніпулювання є передвиборні промови, які тісно пов'язані з медійним дискурсом. Політики використовують різні маніпулятивні прийоми під час обговорень і дебатів, такі як подвійні стандарти в оцінюванні поведінки, використання незнайомих термінів і теорій, психологічні прийоми, самовихваляння та інші. У цьому контексті також важливо зазначити використання незрозумілих для опонента слів і термінів та стратегії вимагання однозначних відповідей.

За критерієм усвідомлення адресатом мовленнєвих дій мовленнєві маніпуляції можна класифікувати на інтенціональні (усвідомлені) та неінтенціональні (неусвідомлені) рівні. У випадку інтенціональної мовної маніпуляції мовець усвідомлено використовує мовленнєві прийоми з метою впливу на своїх слухачів. У випадку неінтенціональної мовної маніпуляції мовець може впроваджувати мовленнєві засоби, не усвідомлюючи повністю їхній потенційний вплив на адресата (Сорокіна, 2014, с. 157). Важливо враховувати, що усвідомленість чи неусвідомленість маніпуляцій може варіювати залежно від контексту, намірів мовця та його рівня спілкування.

В політичному дискурсі виявлено різні види маніпулювання, які можна класифікувати залежно від характеру інформаційних перетворень. Серед них основні типи включають:

- фактологічне маніпулювання: спотворення та підтасування фактів, включаючи брехню, перебільшення та створення референційної невизначеності (Труба & Гречка, 2020, с. 91). Яскравим прикладом може слугувати

використання неправдивої інформації для дискредитації політичного опонента та зниження його статусу;

- фокусійне маніпулювання: зрушення прагматичного фокуса, що змінює сприйняття денотата (Труба & Гречка, 2020, с. 91). Мовна тактика 'маніпулювання глибиною обговорення' полягає в спрямуванні розмови або дискусії в напрямку, який вигідний для маніпулятора, щоб він міг досягти своїх цілей або сформувати певний образ чи думку. Цей прийом може включати зміну фокуса обговорення, вибір конкретних аспектів для підкреслення або навіть ухилення від ключових питань;

- аргументативне маніпулювання: порушення логічних постулатів спілкування, включаючи ухилення від обов'язку доведення та маскування логічних ходів (Труба & Гречка, 2020, с. 91). Використання стратегії імунізації, формулювання погляду без потреби в доказах, виступає беззаперечним прикладом аргументативного маніпулювання.

Висвітлюючи широкий спектр методів та засобів маніпулятивного впливу, вчені виділяють лінгвістичну класифікацію маніпулятивних засобів як одних з найважливіших. Вони охоплюють вербальні техніки, що виражають оцінку теми повідомлення. Це, головним чином, стилістичні прийоми, граматичні та фонетичні засоби мови, які сприяють створенню комічного ефекту, підсиленню страху, відображенню чуток та концентрації уваги читача на змісті тексту.

Серед лексико-стилістичних засобів, що використовуються для маніпулятивного впливу, ми виділили наступні (Оверчук & Цветкова, 2023):

- емоційно-оцінна лексика (експресиви): використовується для створення настрою та інтерпретації повідомлення, виражаючи додаткові експресивні, оцінні або асоціативні значення (*incredible proposal*);

- пейоративна, жаргонна лексика: допомагає передати ставлення автора до описуваного явища та виразити негативну оцінку;

- евфемізми: замінюють грубі або неприємні вислови, створюючи позитивну емоційну настанову, вдосконалюючи враження (*special operation – war*);
- слова-лозунги: служать для створення переконливості та ідеологічності в текстах, особливо в політичних кампаніях (*build back better; stronger together*);
- неологізми: використовуються для актуалізації мови та позначення сучасних реалій у політичному та суспільному житті (*infodemic*);
- багатозначні слова, синоніми, омоніми: активізують експресивність тексту та впливають на асоціативне мислення адресата;
- метафори, метонімії: створюють художні образи та впливають на асоціації (*breaking down the barriers; the crown represents the authority*);
- порівняння, гіперболи, антитези, ідіоми, прислів'я: заохочують емоційне ставлення до описуваних явищ та підсилюють ефективність аргументації;
- жарти, іронія, цитування, звернення до прецедентних текстів: сприяють виклику певних асоціацій, створенню гумористичного ефекту та впливу на сприйняття інформації (*Their promises are as reliable as a politician's campaign pledge*).

У ході дослідження ми виокремили такі фонетичні засоби маніпулятивного впливу як ритм, рима, асонанс та алітерація. До граматичних засобів ми можемо віднести повтори, риторичні питання, інверсію, неозначені займенники, вставні конструкції та використання модальних дієслів (Оверчук & Цветкова, 2023).

Лінгвістичне маніпулювання виявляється в різних виразних засобах та техніках, що дозволяють не лише впливати на сприйняття, а й формувати необхідну картину світу читачів, знижуючи їх критичне мислення.

Важливо зауважити, що кількість прийомів мовної маніпуляції є нескінченною, і різні вчені пропонують різні класифікації, орієнтуючись на різні критерії. Ці прийоми можуть постійно еволюціонувати, що ускладнює їх

структуру. Однак вони всі спрямовані на вплив на сприйняття цільової аудиторії та формування певного образу чи поглядів.

Отже, у вивченні маніпулятивного впливу виявлено, що вчені та фахівці, такі як Філіп Зимбардо, Пол Екман, Герберт Франке, надають важливі уявлення про природу маніпулювання в мовленні та його вплив на індивідів та суспільство. Різноманітні лінгвістичні техніки, такі як використання емоційно-оцінної лексики, евфемізмів, слів-лозунгів, є ефективними інструментами для формування уявлень та керування сприйняттям аудиторії. Це підкреслює важливість розуміння мовних засобів маніпуляції як складової частини сучасного політичного дискурсу.

1.2 Маніпулятивні перекладацькі стратегії та відтворення мовних засобів лінгвістичного впливу

Перекладацька парадигма сьогодні визнається не лише як лінгвістичний феномен, а і як міждисциплінарний напрям, що використовує знання з літературознавства, семіотики, культурології та інших галузей для вирішення завдань перекладу. Важливим аспектом є розуміння терміну 'стратегія перекладу', який може мати різні відтінки значень. У цьому контексті стратегії перекладу означають основні завдання перекладача щодо вибору тексту для перекладу та розроблення методу його перекладу (Рябчук, Разумна, та Сіваєва, 2021, с. 221).

У політичному та медійному дискурсі маніпулятивний потенціал перекладацьких стратегій набуває особливого значення. Переклад може впливати на сприйняття тексту, змінюючи його тон, емоційний фон, чи навіть значення конкретних термінів. Маніпулятивний потенціал перекладацьких стратегій у політичному дискурсі охоплює різноманітні аспекти. Одним з них є відтворення емоційного навантаження тексту, яке може викликати певні реакції аудиторії. Крім того, вибір конкретних слів і фраз може створювати певний образ чи асоціації, що впливають на сприйняття політичного повідомлення.

Також важливим є врахування культурних, економічних та політичних факторів при виборі перекладацьких стратегій. Розуміння контексту та специфіки культур може допомогти уникнути спотворень та відтворити інтенції оригіналу. У політичному дискурсі важливо також враховувати, що переклад не лише передає інформацію, але і створює контекст, що може впливати на думку реципієнтів. Таким чином, використання маніпулятивних стратегій у перекладі політичних текстів може визначати сприйняття інформації та формування громадської думки.

Форенізація (очуження) та доместикація (одомашнення) – це дві основні перекладацькі стратегії, які визначаються відносно до того, наскільки перекладач прагне зберегти лінгвістичні та культурні відмінності оригінального тексту. Ці стратегії були сформульовані відомим американським теоретиком перекладу Л. Вернуті в середині 1990-х років (Мотузкова, Гринько, та Горбатюк, 2020, с. 9–10). Форенізація спрямована на збереження індивідуальних особливостей іншомовного тексту, в той час, як доместикація ставить за мету його адаптацію для цільової культури. Обидві стратегії можуть включати маніпулятивні засоби, але їх вплив і способи досягнення цілей різняться.

Форенізація, як стратегія перекладу, намагається внести елементи іншомовності та екзотичності в цільовий текст. Це може включати використання специфічних термінів, виразів або концепцій, які характерні для вихідного тексту, але можуть бути незрозумілими для цільової аудиторії. Форенізація може створювати ефект іншомовності, підсилюючи оригінальний контекст. Доместикація, навпаки, спрямована на перетворення іншомовного тексту на зрозуміліший і доступніший для цільової культури. Це може включати адаптацію термінів, виразів та концепцій для відповідності культурним стандартам та очікуванням аудиторії. Доместикація може сприяти швидшому та легкшому сприйняттю тексту, але в той самий час вона може призводити до втрати оригінального забарвлення та контексту.

Обидві ці стратегії несуть ідеологічні конотації та впливають на сприйняття тексту читачем. Форенізація, як стратегія, може впливати на ідеологію, ставлячи під сумнів або привносячи інші цінності та погляди, які можуть бути незвичними. Ця стратегія є так званою мовною грою, яка передає концепції та ідеї таким чином, щоб привернути увагу слухача до мовних особливостей оригіналу чи викликати відчуття незвичайності. Стратегія доместикації може впливати на ідеологію шляхом зміни сенсу чи акцентів в тексті залежно від того, які елементи вважаються більш адаптованими для цільового середовища.

Мовна гра у процесі перекладу може розглядатися як лінгвокреативна діяльність, спрямована на увиразнення дискурсу за допомогою неконвенційного поєднання або використання елементів різної мовної ієрархії. Це означає, що перекладач використовує нестандартні, творчі засоби для втілення оригінального тексту в іншій мові та культурному контексті [34: 197–199].

Згідно з А. Комісарчук, В. Хаврель та Н. Харченко (2021), у мовній грі неконвенційність виступає ключовою ознакою і може виявлятися на різних рівнях: структурному, семантичному, функціональному, жанрово-стильовому та інших. Перекладач використовує нестандартні способи поєднання мовних елементів для того, щоб передати експресивний потенціал оригінального тексту. Суть мовної гри в процесі перекладу може полягати у творчому використанні мовних ресурсів для забезпечення аналогічного ефекту в іншій мові. При цьому важливо зберегти ефективність та інтенцію оригінального тексту.

Ноам Чомський, американський мовознавець і філософ (1997), неодноразово у своїх працях звертається до терміну 'мейнстрім' (*mainstream*), вивчаючи взаємодію мови та політики. Термін 'мейнстрім' може використовуватися як описове поняття, що вказує на загальноприйняті, впливові погляди, стандарти або культурні норми, що домінують в суспільстві (Figenschou & Ihlebæk, 2023, с. 654 – 655). 'Мейнстрім' вказує на ключові риси

текстів політичного та медійного дискурсу, підкреслюючи те, що вважається центром уваги. Термін нерідко асоціюється із поняттями 'еліта' та 'влада'. Під час перекладу може виникнути необхідність підкреслити чи згладити ці асоціації залежно від контексту та мети перекладу. Саме з цього випливають перекладацькі маніпулятивні стратегії, головна ціль яких сформувати певне світосприйняття, приховати елементи пропаганди або викликати конкретні емоції.

'Маніпулятивний переклад', який визначається соціально-політичним контекстом, призводить до усвідомленого невідповідного розшифрування кодів іншої мови та навмисного викривлення змісту (Krylova-Grek, 2017, с.117 – 119). Це призводить до зміни чуттєво-інтуїтивного відображення вихідної реальності та підміни вихідної інформації. Психолінгвістичний аналіз 'маніпулятивного перекладу' передбачає комплексний аналіз змісту тексту, виділення контекстів, інтенції вихідного тексту та вибір відповідного варіанту перекладу. Серед прийомів маніпулятивного перекладу ми визначили:

- Навмисне додавання або упущення семантичних одиниць;
- Зміну семантичних одиниць на синонімічні (диференціація чи модуляція);
- Зміну послідовності подачі інформаційного повідомлення (транспозиція). Цей прийом характеризується перестановкою елементів чи подій для зміни хронології або акценту інформації;
- Ігнорування відповідності передачі сенсу при перекладі безеквівалентної лексики (приказки, прислів'я, ідіоми, фразеологізми). Перекладання фразеологічної одиниці як конкретного словосполучення не лише призводить до перекладацьких неточностей, але також спричиняє викривленню загального змісту;
- Зміну ступеня формальності мовлення для досягнення певного ефекту;

- Згладжування культурних відмінностей (зменшення або усунення в тексті тих аспектів, які можуть викликати непорозуміння або негативні емоції через культурні відмінності);
- Заміну культурних референтів (введення у текст елементів, які мають велике значення в іншій культурі);
- Використання суб'єктивного трактування (застосування особистих тлумачень або інтерпретацій), що допомагає переформулювати вихідне повідомлення згідно з поставленими цілями (Krylova-Grek, 2017, с. 119).

До цього списку варто також віднести перекладацьку стратегію нейтралізації (симпліфікації). Згідно з М. Іваницькою (2021), стратегія нейтралізації у маніпулятивному перекладі передбачає заміну реалій, діалектизмів та просторічних висловів нейтральними лексемами. Основна ідея полягає в прихованні або зменшенні впливу певних елементів мови для створення сприятливого для політика або медійної особи образу. Нейтралізація також стосується заміни релігійних термінів менш виразними або загальними лексемами. Це допомагає уникнути асоціацій із певними віровченнями та розбіжностей у багатьох аспектах. Створення тексту, який сприймається менш емоційно, допомагає знизити рівень опозиції або конфліктів щодо перекладеної інформації. Нейтралізація може слугувати як засіб приховання суб'єктивності, роблячи текст об'єктивнішим, більш нейтральним.

А. П. Загнітко вважає, що мітигація є комунікативною стратегією, спрямованою на створення психологічного комфорту у процесі спілкування (ССЛ:ПТ, 2013, с. 201). Мітигація є засобом пом'якшення або згладжування мовленнєвої поведінки учасників комунікації з метою усунення конфліктогенних елементів.

В контексті перекладу мітигація виступає маніпулятивною стратегією, спрямованою на зменшення негативного впливу (Давиденко, 2021). Ця стратегія може включати різні прийоми, спрямовані на згладжування, виправлення або ухилення від можливих негативних аспектів оригіналу. Перекладач може використовувати м'якіші або менш емоційно забарвлені

вирази, щоб зменшити рівень конфлікту або неприязного враження в порівнянні з оригіналом. Перекладач може використовувати «м'яке» формулювання чи вирази для зменшення напруженості в тексті.

Ці прийоми працюють разом із загальними техніками маніпуляції, створюючи враження достовірності інформації. Оскільки більшість читачів обмежена мовними бар'єрами, такий маніпулятивний переклад може справляти значний пропагандистський вплив на аудиторію.

Відомі вчені в галузі перекладознавства та лінгвістики, такі як Джеймс Голмс, Андре Лефевр, Хосе Ламберт, Тео Германс, Гідеон Турі та інші, ще з 80-х років стали представниками маніпулятивної школи перекладу (Тащенко, 2021, с.16–17). Ця школа розглядає переклад як процес активного втручання в оригінал з метою досягнення конкретної мети. Вони вважають, що будь-який переклад вже сам по собі має елемент маніпуляції. Вчені цієї школи розглядають переклад як форму переписування оригіналу, піддаючи його впливу культурних, соціальних та ідеологічних факторів цільової аудиторії.

Маніпулятивна школа перекладу надає основу для критичного аналізу перекладу як соціокультурного явища. Вона допомагає зрозуміти вплив мови та культури на процес перекладу, відзначаючи важливість урахування соціокультурних чинників у перекладі текстів (СЛ:ТЕ, 2006).

Ідеологія - це система узагальнених ідей, поглядів чи концепцій, які визначають соціокультурні, політичні чи економічні переконання. Це комплекс взаємопов'язаних ідей, які формують певний світогляд чи систему цінностей (Levi, 2015). У перекладознавстві концепція 'ідеології' відрізняється від традиційних визначень у філософії та соціології. Ідеологічне втручання у процесі перекладу проявляється в тому, що вибір, здійснений під час перекладу, визначається ідеологічно обґрунтованими стратегіями. Тобто, вибір текстових елементів та їхній переклад потенційно може бути визначений ідеологічним підґрунтям, яке керує тими, хто має владу у процесі перекладу, включаючи перекладача та інших учасників прийняття рішень.

Тут важливо враховувати поняття 'самоцензури' в перекладі. Перекладацька самоцензура є необхідною частиною акту перекладу, де перекладач пропускає текст через свій внутрішній цензор, враховуючи різноманітні фактори, від особистих морально-етичних норм до системи цінностей панівної політичної ідеології (Рудницька, 2013). Самоцензура може проявлятися у видаленні, викривленні, пониженні рівня, а також зміні конотації для відповідності певним цінностям (Рудницька, 2013).

Отже, цей підрозділ висвітлює важливість розуміння стратегій перекладу та їхньої ролі в політичному та медійному дискурсі. Перекладачі використовують стратегії, такі як форенізація та доместикація, щоб адаптувати текст для цільової аудиторії, а мовна гра та маніпуляційні прийоми в перекладі визначають способи впливу на сприйняття тексту. Психолінгвістичний аналіз 'маніпулятивного перекладу' розкриває прийоми, такі як об'єктивізація та транспозиція, які використовуються для свідомого впливу на сприйняття інформації реципієнтом. Важливо враховувати маніпулятивний потенціал перекладу, особливо в соціально-політичному контексті, щоб забезпечити точність та об'єктивність перекладу.

1.3 Особливості політичного дискурсу та специфіка функціонування мовних засобів маніпулятивного впливу в даному дискурсі

У сучасному мовознавстві існує безліч визначень терміну 'дискурс', проте вчені не дійшли однозначного погляду щодо загальноновизнаного формулювання цього терміну, яке б охоплювало всі випадки його використання. Тому, щоб визначити наше розуміння дискурсу, достатньо розглянути наступні підходи. Дискурс – це комунікативна взаємодія між адресантом і адресатом, яка відбувається в конкретній ситуації та спрямована на здійснення когнітивного, емоційного, фізичного та прагматичного впливу на отримувача (Воронцова, 2005, с. 5–7). Дискурс визначається як текст разом із екстралінгвальними, соціальними, прагматичними та іншими факторами (Пасенчук, 2017, с. 53–54).

Discursus з латинської мови означає 'розмова', 'бесіда'. Поступово термін перейшов у європейські мови і став синонімом слова 'текст'. В сучасній науці 'дискурс' використовується для позначення будь-якого явища дійсності, що має певну структуру, таку як мітинги, дебати, політичні виступи тощо.

Політичний дискурс – це складне поняття, що включає не тільки текстові елементи, але й контекст, соціокультурні аспекти та вплив на громадянське суспільство. Це система мовленнєвих практик, які визначають політичну реальність та формують сприйняття громадянами політичних явищ. Політичний дискурс вивчається психологами і лінгвістами, філософами і культурологами, істориками та семіотиками. Однак, визначення політичного дискурсу може відрізнятися залежно від теоретичного підходу та методології.

Політичний дискурс вивчається з різних поглядів, і це обумовлено лінгвістичною революцією, яка відбулася в другій половині ХХ століття. Тоді виник цілий спектр нових напрямків і методів дослідження мовної комунікації, що вплинуло на її вивчення в межах антропології, культурології, естетики, семіотики, кібернетики, різних галузей психології і філософії, соціології та інших (Чорновол-Ткаченко, 2010, с. 77–78). І кожен з цих напрямків розробив свої методи аналізу та свій концептуальний апарат. Іншими словами, політичний дискурс став об'єктом міждисциплінарного дослідження.

Мову визнали одним із найпотужніших способів впливу на людей. Взаємодія мови і влади є ключовим аспектом формування політичного дискурсу. Мова, яка використовується політиками, є не лише інструментом для висловлення ідей, а й потужним механізмом формування уявлень суспільства, зміцнення легітимності влади та впливу на громадську думку. Політичні лідери визначають, про що буде говоритися в суспільстві, встановлюючи пріоритети та важливі теми. Вони використовують мовні засоби для створення певного іміджу, підкреслення своєї авторитетності, залучення виборців та формування національного єднання.

Питанням взаємодії мови та влади цікавиться безліч вчених. Джордж Лейкофф, американський лінгвіст, вивчає когнітивну лінгвістику та роль мови

у політичному дискурсі. Він розвинув концепцію 'рамок' (*framing*), яка пояснює, як мовлення впливає на сприйняття. У своїй книзі "Don't Think of an Elephant: Know Your Values and Frame the Debate" він вказав, що наше розуміння подій і понять формується через особливий «рамковий» контекст. Його дослідження показало, як використання певних рамок в політичному мовленні може впливати на сприйняття громадськістю (Lakoff, Hazen, & Howard, 2004). Наприклад, якщо питання поставлено в певному контексті, це може визначити спосіб розуміння його адресатами.

Едвард Ваді Саїд, американський літературний критик палестинського походження та палестинський політичний активіст, зробив вагомий внесок у вивчення взаємодії між культурою, мовою та політикою. 'Орієнталізм' (*Orientalism*) – це одна з найвідоміших та найвпливовіших праць Едварда Саїда, опублікована в 1978 році. У цій книзі автор розглядає ідею 'орієнталізму', яка виникла в Європі у XIX столітті. Він аналізує, як Захід створює образ Сходу, використовуючи літературу, мову, мистецтво і науку (Саїд, 2001). Аналіз взаємодії мови та політики має прямий зв'язок з розумінням маніпуляцій у політичному дискурсі. У політичному дискурсі стереотипи можуть бути використані для маніпулятивного впливу на громадську думку та формування певних політичних переконань. Аналіз Саїда підкреслює, як мова може використовуватися для створення й утримання ідеологій. У політичному дискурсі це може означати використання певних термінів, образів чи концепцій для маніпулювання поглядами громадськості та формування їхніх політичних уподобань.

Стереотипізація – це спрощене сприйняття ситуацій та реагування за усталеними зразками, що не вимагає додаткової інформації чи логічної аргументації. Цей механізм може виявлятися як у стереотипах сприйняття, так і в стереотипах політичної реклами та пропаганди. Таке схематизоване і традиційне сприйняття ситуацій зводить процес сприймання до машинального (Світич, 2013).

Міфи є впливовим інструментом політичної стратегії, який може підкорювати, групувати та спрямовувати людей у стратегічних напрямках. Отже, не випадково політики використовують цей інструмент для здійснення політичних махінацій. Н. Пробийголова (2010) визначає політичний міф як «інструмент, який цілком усвідомлено залучений в інформаційні війни і оснований на знанні людської природи». Н. Лютко (2014) дає наступне визначення цьому поняттю: «Політичний міф – це механізм духовно-морального виміру політики, що викликає емоційні переживання, які мотивують політичну поведінку, та спираючись на раціонально затверджений смисловий стрижень, пристосовують міф до політичних технологій».

Політична культура не може функціонувати без існування масової культури великої спільноти людей, які знаходяться у загальному культурному просторі та здатні впливати на формування та поширення певної інформації. Важливо враховувати, що ефективність впливу цієї інформації не залежить від високого інтелектуального чи духовного рівня її споживачів. Масова культура виникла не лише на протигагу елітарній культурі, а на додачу ще й створила свого споживача – середньостатистичну й невибагливу масову людину. Ця масова культура характеризується кількісною перевагою, територіальною неоднорідністю, анонімністю безлічі індивідів, відсутністю визнаного лідера та чіткої програми соціальних дій, а також схильністю до навіювання (Гаврилюк & Гнатюк, 2023).

Сучасні політичні маніпуляції актуальні в різноманітних сферах впливу, починаючи від реклами на біл-бордах і агітаційного матеріалу в газетах і закінчуючи соціальними платформами та телебаченням. Однак їхній найяскравіший вияв припадає на період виборчих кампаній, коли усі маніпулятивні ресурси активно залучені для спонукання населення до підтримки політичних партій. Важливо відзначити, що обмежень для політичних маніпуляцій практично немає, і з кожним роком вони вдосконалюють виборчі технології впливу (Кожемяченко, 2015, с. 198–199). Серед основних об'єктів політичних маніпуляцій слід виділити пенсіонерів та

студентів. Ці групи населення, з одного боку, є найуразливішими через соціальну незахищеність, а з іншого боку, найдоступнішими для впливу через їхню чутливість до політичних повідомлень.

В політичних текстах активно використовується мовне маніпулювання, що дозволяє здійснювати вплив на читача через мовні засоби. Цей вплив може мати різноманітні форми, такі як спотворення інформації через її неповну та однобічну подачу, фабрикацію, редагування з додаванням домислів та коментарів, інтерпретація у вигідному світлі для маніпулятора, приховування, вибіркоче представлення фактів відповідно до позиції автора (Світич, 2013, с. 17–18).

Серед ключових тактик мовного впливу в політичному дискурсі виділяються різноманітні прийоми, які допомагають формувати та поширювати певний образ чи повідомлення. До них належать такі стратегії (Коваленко & Марченко, 2019, с. 214–215):

- переакцентування (замовчування): виділення або приховування певних аспектів для акцентування уваги або відволікання від інших;
- надягання маски (солідаризація): створення враження спільності інтересів чи поглядів для підтримки або мобілізації аудиторії;
- наклеювання ярликів: використання символів для накладання певних конотацій на певних осіб;
- звинувачення: використання агресивної риторики для висловлення претензій чи вигідного представлення себе;
- натяк / інтрига: використання неоднозначних виразів для підтримки інтриги та привертання уваги;
- візуалізація: приховування небажаної інформації або створення пелени невизначеності щодо певної ситуації;
- тактика орієнтації на цінності адресата: апеляція до цінностей та переконань аудиторії з метою отримання їхньої підтримки;

- тактика порівняння: встановлення паралелей чи розбіжностей між різними об'єктами для створення певного враження;
- тактика критики: висловлення негативних оцінок або зауважень стосовно конкурентів чи опонентів;
- тактика створення опозиції 'свій-чужий': виділення різниці між 'своїми' та 'іншими' для формування ідентифікації аудиторії (звідси походять імагологічні образи 'друга' та 'ворога') (Кудрій, 2018);
- тактика створення загрози: підкреслення небезпеки або ризику для виклику обурення чи підтримки певних заходів;
- тактика перебільшення: збільшення значущості чи серйозності певних подій, чи проблем.

Ці тактики грають ключову роль у формуванні мовних маніпулятивних засобів у політичному дискурсі, спрямовуючи сприйняття громадськості та впливаючи на їхні переконання.

Процес політичного маніпулювання також включає способи наведені на Рис.1.1 Серед них правда (істина), неправда (брехня), напівправа, часткова правда, замовчування, упродовження іміджів та кліше і навішування ярликів.

Рис.1.1 Схема технології маніпулювання громадською думкою

Щоб розрізнати ці стратегії, варто знати точні визначення кожного з понять. Правда – це об'єктивно істинне відображення фактів чи подій. Це твердження або інформація, яка відповідає реальності та може бути підтверджена фактичними даними. Неправда – свідоме подання неправдивої інформації з метою обману. Брехня передбачає надмірне викривлення фактів чи подій для досягнення певних цілей.

Напівправа – подання інформації, яка містить елемент правдивості, але одночасно приховує або ігнорує інші факти, що може спричинити враження неповноти. Часткова правда – інформація, яка містить лише частину правдивих фактів, ігноруючи інші аспекти, що може викликати спотворення у розумінні. Замовчування – утримання інформації чи фактів від громадськості, приховування чи уникання розголошення певних аспектів, що може призвести до неповного розуміння ситуації.

Упровадження іміджів та кліше – використання стереотипів, образів та шаблонів для формування певного образу, часто без зазначення об'єктивних фактів. Навішування ярликів – використання суджень та умовиводів для класифікації осіб, груп чи ідей з метою створення негативного або позитивного уявлення.

Порівнявши терміни 'напівправа' та 'часткова правда', ми дійшли до висновку, що обидва терміни вказують на викривлення інформації, проте 'напівправа' більше вказує на неповноту інформації, а 'часткова правда' на відсутність деяких фактів. Щодо 'замовчування' та 'упровадження іміджів та кліше', обидва способи можуть використовувати відсутність чи вибірковість інформації для формування конкретного уявлення. Якщо 'навішування ярликів' може використовувати судження без обґрунтування, то 'брехня' передбачає свідоме введення в оману через неправдиві твердження.

Ці поняття можуть взаємодіяти та використовуватися в політичному дискурсі для маніпуляції громадською думкою. Тут доречно згадати пропаганду, яка виникає через використання різноманітних засобів мовного впливу,

включаючи ті, які були описані раніше. Вона є систематичним і спрямованим зусиллям з метою перекручення фактів та створення певного світогляду.

У сучасному політичному дискурсі ключову роль відіграють мовні засоби маніпулятивного впливу. Це система мовленнєвих практик, яка взаємодіє з соціокультурним контекстом, формує уявлення громадян та визначає сприйняття політичної реальності. Мова, яка розглядається в контексті когнітивної лінгвістики, є потужним інструментом впливу на громадську думку. Вивчення політичного дискурсу вимагає інтердисциплінарного підходу, а маніпуляційні техніки, такі як створення міфів та стратегії переакцентування, активно використовуються для формування певних уявлень та вражень. Отже, політичний дискурс стає об'єктом уваги вчених різних галузей, що взаємодіють для розкриття його складності та динаміки.

Висновки до розділу 1

1. Під час нашого дослідження було виявлено, що маніпулятивний вплив є складним та багатограним явищем, що має інтердисциплінарний характер. Він передбачає спроби систематичного керівництва та впливу на думку, поведінку та переконання інших осіб. Однією з основних рис маніпулятивного впливу є його спрямованість на досягнення конкретних цілей чи інтересів впливової сторони. Дослідження вчених, таких як Роберт Чалдині, Філіп Зимбардо та Пол Екман, вказують на різні аспекти маніпуляції в психології, соціології та психотерапії. Літературний контекст, такий як роман «1984» Джорджа Орвелла, також підкреслює роль мови як маніпулятивного інструменту для контролю над мисленням та формуванням думок. Вивчення явища маніпуляції в лінгвістичному контексті сприяє глибшому усвідомленню його ролі в сучасному суспільстві.

Мовленнєвий вплив визначається через іллокутивні акти, які включають декларативи, експресиви, пропозитиви, комісиви та директиви. Саме під час іллокутивного акту можуть використовуватися різні лінгвістичні стратегії для

досягнення конкретних цілей. Перлокутивні акти визначають конкретний вплив або реакцію, яку маніпулятор сподівається викликати у своєї цільової аудиторії.

Здебільшого засоби маніпулятивного впливу охоплюють різноманітні лінгвістичні прийоми, такі як емоційно-оцінна лексика, жаргони, евфемізми, слова-лозунги, пейоративи, неологізми та інші. Саме лінгвістичні засоби визнаються одними з ключових елементів мовного маніпулятивного впливу. Розуміння лінгвістичних аспектів маніпулятивного впливу важливе для виявлення прихованих мотивів та ефективного протистояння маніпулятивним стратегіям в різних сферах суспільства. Лінгвістичне маніпулювання, виявлене у різних текстах та дослідженнях, визначає не лише сприйняття, а й формує картину світу, зменшуючи критичне мислення читачів.

2. Під час написання кваліфікаційної роботи було доведено, що перекладацька парадигма сучасності визнається як міждисциплінарний напрям, що поєднує знання з різних галузей, таких як літературознавство, семіотика та культурологія. Стратегії перекладу, зокрема вибір тексту для перекладу та розробка методів його відтворення, є ключовим елементом перекладацького процесу. Маніпулятивний потенціал перекладацьких стратегій у політичному дискурсі охоплює відтворення емоційного фону тексту, зміну значень термінів та створення конкретних образів чи асоціацій, що впливають на сприйняття аудиторії. Важливим фактором при виборі перекладацьких стратегій, що формує громадську думку, є врахування культурних, економічних та політичних аспектів.

Форенізація та доместикація є основними перекладацькими стратегіями, що спрямовані на збереження чи адаптацію лінгвістичних та культурних відмінностей оригінального тексту. Мовна гра та лінгвокреативність у перекладі розглядаються як техніки для увиразнення дискурсу та збереження ефективності оригіналу. Нейтралізація, мітигація та ідеологічне втручання при перекладі демонструють вплив мови та культури на соціокультурні переконання. Маніпулятивний переклад включає також такі стратегії, як

навмисне додавання чи упущення семантичних одиниць, зміну послідовності подачі інформації та згладжування культурних відмінностей.

3. Згідно з нашим дослідженням, політичний дискурс вивчається як інтердисциплінарне явище. Мова є потужним інструментом формування політичного дискурсу, впливаючи на сприйняття суспільства, легітимізацію влади та формування національного єднання.

Концепція 'рамок' Г. Лейкоффа підкреслює, що використання мовних рамок в політичному мовленні може значно впливати на сприйняття громадськістю, визначаючи контекст для розуміння подій. Робота Е. Саїда 'Орієнталізм' демонструє, як мова, література та мистецтво впливають на формування образів інших культур, що є важливим аспектом політичного дискурсу. Стереотипізація, як механізм спрощеного сприйняття, виявляє себе не лише в загальному сприйнятті ситуацій, але і в політичній рекламі та пропаганді. Міфи в політичному дискурсі використовуються як інструменти стратегічної маніпуляції, спрямованої на формування переконань та напрямки думок громадян.

Політична культура тісно пов'язана з масовою культурою, об'єднуючи громадян у загальному культурному просторі та впливаючи на формування інформації. Мовне маніпулювання в політичних текстах виражене різноманітними тактиками, такими як переакцентування, наклеювання ярликів, візуалізація, що дозволяє впливати на сприйняття реципієнта. Процес політичного маніпулювання включає різні способи, від критики та замовчування до кліше та упродовження іміджів і навішування ярликів, що забезпечують вплив на громадську думку.

РОЗДІЛ 2

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАСОБІВ МАНІПУЛЯТИВНОГО ВПЛИВУ В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

2.1 Фонетичні засоби маніпулятивного впливу в англomовному політичному дискурсі

У цьому підрозділі ми досліджуємо фонетичні засоби маніпулятивного впливу в англomовному політичному дискурсі за лінгвістичною класифікацією. Використання таких прийомів дозволяє політикам формувати позитивне або негативне ставлення до певних ідей чи осіб, а також підсилювати переконливість своїх аргументів. Серед найпоширеніших фонетичних засобів, які використовуються для маніпуляції у політичній риторичі, виділяють ритм, риму, асонанс та алітерацію. Ці засоби працюють на рівні підсвідомого сприйняття, посилюючи емоційну залученість слухачів і створюючи ефект гармонії в промовах.

Рима є одним із найефективніших фонетичних засобів у політичному дискурсі, що дозволяє маніпулювати свідомістю аудиторії. Використання римованих фраз спрощує складні політичні теми, роблячи їх доступнішими для широкої аудиторії та створюючи ілюзію простих рішень для складних проблем.

(79) *Authoritarian forces are challenging the rules-based world order, trying to establish the principle of “might is right”*. (SBPMUKATSFD2024,URL) У цьому реченні використовується рима (*might is right*), що є ефективним засобом мовної маніпуляції. Римовання слів робить ідею мовця легкою для запам'ятовування. Римована фраза звучить переконливіше. Складні політичні або соціальні питання зазвичай зводяться до простої римованої фрази, що створює контраст між складністю проблеми та простотою рішення, запропонованого мовцем.

(84) *We must not let autocracies attack our democracies from within*. (SBPVDLATTSFVVM,URL) У цьому реченні спостерігається римовання слів *democracies* та *autocracies*. Римовання спонукає аудиторію звернути увагу на

ключові ідеї висловлювання. У цьому випадку воно підкреслює контраст між демократією та автократією.

Ритмізація є важливим фонетичним засобом, що дозволяє надати мовленню динамічності та емоційної виразності. Створення ритму допомагає утримувати увагу слухачів та підсилює зміст висловлювання.

(3) *But how do you make an idea like that real? You do it step-by-step, year-by-year... sometimes even door-by-door.* (F212023ROTOYAOTUW,URL)

Ритмізація може впливати на сприйняття громадськості через відчуття мелодійності та емоційного навантаження у мовленні. У цьому випадку, фраза “*step-by-step, year-by-year ... door-by-door*” має ритмічну структуру. Цей ритм створює ефект поетичності, роблячи ідею привабливішою для цільової аудиторії.

(35) *The anguish that their families are enduring week after week, month after month is unimaginable.* (PBAKAIIDR,URL) Ритмічний ефект у цьому реченні політика створюється за допомогою слів *week* та *month*. Це допомагає залучити увагу слухачів і підкреслити емоційне звучання речення, передаючи почуття страждань і тяжкості, які переживають родини.

(56) *The people behind Nikki Haley are pro-amnesty, pro-China, pro-open borders, pro-war, pro-deep state and pro-Biden.* (DTHFRBNHP,URL) У вищенаведеному висловленні спостерігається використання фонетичного засобу ритмізації. Ритм створюється внаслідок повторення однакової структури виразів, а саме частки *pro-* перед кожним наступним елементом.

Політики часто використовують алітерацію для того, щоб виділити певні частини своїх промов та посилити силу своїх аргументів. Крім того, вона надає мові певної мелодійності. У цій частині розділу ми розглядаємо, як алітерація функціонує в англійських політичних висловлюваннях.

(19) *That was the dream of those who continue still to root out Kremlin's efforts to corrupt, coerce, and control.* (F212023ROTOYAOTUW,URL) Алітерація створює ритмічність і мелодійність у мові, що може викликати емоційну реакцію у слухачів. У цьому випадку ми спостерігаємо повторення звуку /k/ у

словах *corrupt*, *coerce* та *control*. Алітерація робить висловлювання легшим для запам'ятовування. Повторення звуків допомагає виділити фразу серед інших і викликає більше уваги до неї.

(34) *We build a school, we build the road, they blow up the road, they blow up the school. We build another school, we build another road, they blow up and we build again and meantime we can't get the fucking school built in Brooklyn.* (PTBW,URL) У наведеному вище випадку, повторення звуку /b/ виділяє ключові слова *build*, *blow* та *Brooklyn*, акцентуючи увагу на побудові та руйнуванні. Використання алітерації в поєднанні з вульгаризмом *fucking* підсилює емоційний вплив висловлювання. Це може викликати сильні емоції у слухачів, такі як злість чи обурення.

(75) *This is the team to pull our nation back from the brink and build back better.* (THCDNCS,URL) У цьому реченні політик використовує алітерацію (повторення приголосного звуку /b/ у словах *back*, *brink*, *build*, *back*, *better*). Алітерація створює ритмічність і підсилює емоційний вплив речення. Це важливо в політичних промовах, де ключові моменти повинні легко запам'ятовуватися.

(81) *From those who traffic in lies, told for power and profit.* (TBFCSOT2024EY,URL) У цьому висловленні використано алітерацію, яка підсилює його емоційний заряд. Повторення звуку /f/ у словах *traffic*, *for*, *from* і *profit* надає виразу гармонійності, а також підкреслює його важливість.

(85) *Fully-costed and fully funded.* (GE2024RFKSSAKMOLCTTTP,URL) У цьому реченні ми спостерігаємо повторення звуку /f/. У цій політичній промові це підкреслює важливість повної фінансової підтримки та відповідальності. Алітерація може сприйматися як певний риторичний прийом, який надає політику авторитетності та впевненості.

(94) *Let me be clear: these claims are utterly, completely, categorically false.* (WHODGKSITPSOT148IPUA25M2024,URL) Мовець використовує засіб алітерації у своїй політичній промові. Звук /k/ надає цьому вислову певної

ритмічності, серйозності та рішучості. Крім того, використання синонімічних слів забезпечує інтенсифікацію ідеї політика.

(99) *It is first and foremost a military failure.* (UVDLSTDIF,URL) Для того, щоб наголосити на доцільності та важливості своєї заяви, Урсула фон дер Ляєн використовує алітерацію (повтор звуку /f/ у словах *first*, *foremost* та *failure*). Вдаючись до такої стратегії, Урсула намагається здійснити емоційний вплив на свою аудиторію.

Повторення однакових голосних звуків у різних словах створює відчуття гармонії та звукової єдності, що робить висловлювання мелодійнішим і привабливішим для слухачів. У політичних промовах асонанс часто використовується для підкреслення ключових ідей.

(54) *And together we will make America powerful again. We will make America wealthy again. We will make America strong again. We will make America proud again. We will make America safe again and we will make America great again.* (DTSIRALV,URL) У висловленні присутній асонанс у словах *and*, *America*, і *again*. Асонанс спостерігається у повторенні голосного звуку /ə/. Це повторення створює фонетичну гармонію та ритм у висловленні, що сприяє його запам'ятовуванню та емоційному впливу на аудиторію.

Рис. 2.1 Фонетичні засоби маніпуляції в англomовному політичному дискурсі

Аналіз фонетичних засобів маніпуляції в англомовних політичних промовах показує, що найбільше використовується алітерація, що становить 54% усіх прикладів. Використання ритму складає 23% всіх прикладів. Рима (15%) використовується рідше порівняно з алітерацією та ритмом. Асонанс, який становить лише 8% усіх прикладів, є найменш поширеним фонетичним засобом мовної маніпуляції (див. Рис. 2.1). Таким чином, алітерація є найпопулярнішим засобом маніпуляції. Рима і асонанс використовуються рідше, ймовірно, через меншу універсальність у порівнянні з іншими фонетичними прийомами.

2.2 Граматико-синтаксичні засоби маніпулятивного впливу в англомовному політичному дискурсі

У політичному дискурсі граматико-синтаксичні засоби відіграють важливу роль у формуванні маніпулятивного впливу на аудиторію. Згідно з лінгвістичною класифікацією, основними граматичними інструментами, які активно застосовуються в англомовних політичних промовах, є повтори, риторичні питання, інверсія, неозначені та колективні займенники, вставні конструкції та модальні дієслова.

Риторичні питання є потужним інструментом мовної маніпуляції, оскільки вони спонукають слухачів або читачів задуматися над певними ідеями чи сценаріями. (11) *Would we respond or would we look the other way? Would we be strong or would we be weak?* (F212023ROTOYAOTUW,URL) У цьому прикладі риторичні питання активізують емоції та рефлексії аудиторії.

Повтори в мовленні є ефективним інструментом для акцентування уваги на основних ідеях. (13) *Yes, we would stand up for sovereignty. And we did. Yes, we would stand up for the right of people to live free from aggression. And we did. And we would stand up for democracy. And we did.* (F212023ROTOYAOTUW,URL) У цьому висловленні Джо Байден використовує повтор як засіб маніпуляції. Повторення фрази “*Yes, we would stand up for...*” на початку (анафора) і “*And*

we did” в кінці (епіфора) підкреслює основні тези промови. Це допомагає аудиторії краще запам'ятати головні послання, такі як підтримка суверенітету та демократії та свободи від агресії.

(36) *Too many, too many of the over 27,000 Palestinians killed in this conflict have been innocent civilians and children, including thousands of children.* (РВАКАИІDR,URL) Повторення однакової граматичної структури *too many* у цьому висловленні служить для підсилення ефекту. За допомогою повтору політик звертає увагу на величезну кількість невинних жертв конфлікту.

(38) *I say this as a long, lifelong support of Israel.* (РВАКАИІDR,URL) Повторення в цьому контексті підсилює авторитет політика, підкреслює глибину зв'язку з темою та робить висловлення більш емоційно впливовим. У наведеному прикладі це створює ефект фрази, яка звучить правдиво. У цьому випадку, тривалість і постійність підтримки мовцем Ізраїлю може здатися переконливішою через повторення.

(40) *I don't need anyone to remind me when he passed away or if he passed away.* (JBASCRAAC,URL) У наведеному прикладі повтор фрази *passed away* використано для створення маніпулятивного ефекту. Цей прийом, відомий як епіфора, має кілька маніпулятивних функцій: підсилення емоційного навантаження висловлення, привернення уваги слухачів до повідомлення, підкреслення значущості висловленої думки та створення ритмічності.

(57) *They do very, very foolish things, costly and foolish.* (DTHFRBNHP,URL) У цьому висловленні використано повторення для підкреслення емоційного навантаження. Повторення слова *foolish* підкреслює негативність ситуації, що описується. Це може викликати у слухачів враження невдоволення і допомагає звернути увагу на недоліки, які мовець хоче підкреслити.

Колективні займенники створюють відчуття єдності та спільної мети, що може значно посилити вплив висловлювань. (18) *But there should be no doubt: Our support for Ukraine will not waver, NATO will not be divided, and we will not tire.* (F212023ROTOYAOTUW,URL) Вживання колективних займенників *we* та

our створює враження, що вся країна має одну мету. Це дозволяє мовцю виступати від імені широкої групи людей, що підсилює його авторитет та вплив.

Модальні дієслова відіграють ключову роль у граматико-синтаксичному маніпулюванні в політичних промовах, оскільки вони допомагають визначати тональність висловлювань і впливати на сприйняття дій або обіцянок. (39) *This war must end. We must urgently and immediately work to ensure the sustainable delivery of sufficient aid to Gaza through all possible entry points and mechanisms.* (PBAKAИDR,URL) У своїй промові політик використовує модальне дієслово *must*, яке виконує функцію граматичного засобу маніпуляції. Це вираження прямої вимоги або наказу. Вживання модального дієслова *must* вказує на те, що дія є обов'язковою, невідворотною та нагальною. Вживання цього модального дієслова підсилює серйозність заяви, роблячи її переконливішою для аудиторії.

(52) *With your vote, I will seal the border. I will stop the invasion. I will end the carnage.* (AOADTS,URL) Дональд Трамп у своїй промові використовує модальне дієслово *will*. Застосування *will* показує, що мовець твердо налаштований виконати свої обіцянки. Це створює враження надійності, що може сприяти залученню підтримки аудиторії.

(68) *May God bless you all and may God protect our troops.* (BDACSAMEC,URL) У цьому висловленні слово *may* виступає модальним дієсловом. Воно використовується для вираження благословення. Це може вплинути на аудиторію, підсилюючи їх віру у справедливість та силу висловлювань мовця.

Вставні конструкції в політичних промовах виконують важливу роль у структуризації основних повідомлень. (51) *So, I want to start with a very simple message: From the bottom of my heart, thank you, thank you, thank you.* (JBSICSCADD,URL) У цьому випадку політик використовує вставні конструкції *so* та *thank you*. Вставне слово *so* указує на послідовність викладу, а саме – вказують на логічне завершення думки. Слова ввічливості (*thank you*) також належать до вставних виразів. Таким чином мовець виражає щирю вдячність аудиторії.

(83) *Let me focus on what Europe is doing: first, to fight disinformation, and second, to increase transparency.* (SBPVDLATTSFDVVM,URL) Вставні конструкції *first* та *second* відіграють важливу роль у розставленні акцентів та встановленні порядку дій. Вони допомагають організувати та структурувати інформацію, роблячи її зрозумілішою для аудиторії. У цьому випадку, вони вказують на два основні напрямки дій, які Європа здійснює: боротьбу з дезінформацією та збільшення прозорості. Це допомагає чітко виділити цілі Європейського Союзу та зосередити увагу слухачів на них.

Інверсія є потужним граматичним інструментом в політичних промовах, що допомагає змінювати акценти та підсилювати певні аспекти висловлювань. (73) *We now want to repeat this success at the middle and senior management levels.* (SBPVDLATWPLS2021,URL) Використання інверсії в реченні полягає в зміні звичного порядку слів, щоб зробити акцент на певній частині висловлювання. Розташування слова *now* в середині речення змінює звичний ритм і виділяє його. Слово *now* підкреслює терміновість і актуальність, створюючи враження, що дії повинні бути здійснені негайно.

(91) *I am told, but I haven't myself seen, that some media outlets have attributed views to me this morning which are, how best to put this, are misleading.* (SJMSATIFG11M2024,URL) Проаналізувавши цей вислів, ми визначили, що політик у своїй промові використовує інверсію (непрямий порядок слів). Відразу нашу увагу привертає займенник *myself*, який граматично не знаходиться на своєму місці. Таким чином мовець прагне наголосити саме на тому, що своїми очима він не бачив того, що сталося. Отже, за допомогою такого засобу мовець знімає з себе відповідальність.

Сегментація речення є ефективним засобом маніпуляції, що дозволяє створювати сильний емоційний і ритмічний вплив у політичних промовах. (77) *Take. It. From. Me.* (THCDNCS,URL) Тут політик використовує сегментацію речення, що полягає у розбитті висловлювання на окремі слова, кожне з яких вимовляється з акцентом. Цей прийом має сильний емоційний вплив і служить

для підкреслення важливості сказаного. Кожне слово у фразі відокремлене крапкою, що робить паузи між словами довгими та додає драматизму.

(78) *It's shameful. It's weak. It's dangerous. It's un-American.* (HCWTWSTWUSFNATOIE,URL) Ці речення мають однакову просту структуру, що створює потужний ритмічний ефект та підсилює емоційний вплив на аудиторію. Кожне наступне твердження підсилює попереднє, роблячи загальну ідею вагомішою.

Неозначені займенники дозволяють політикам уникати конкретизації та пом'якшувати потенційний конфлікт або зменшувати відповідальність, одночасно створюючи певний імідж або враження. (87) *Anyone with an ongoing protection visa application cannot be subject to a removal pathway direction until such time as their application has been finally determined.* (SLACACOS,URL) У своєму виступі політик часто вживає неозначені займенники. Вище наведено один з прикладів. Мовець використовує неозначені займенники для того, щоб уникнути будь-якої конкретики та зняти з себе відповідальність у разі виникнення негативних настроїв у аудиторії.

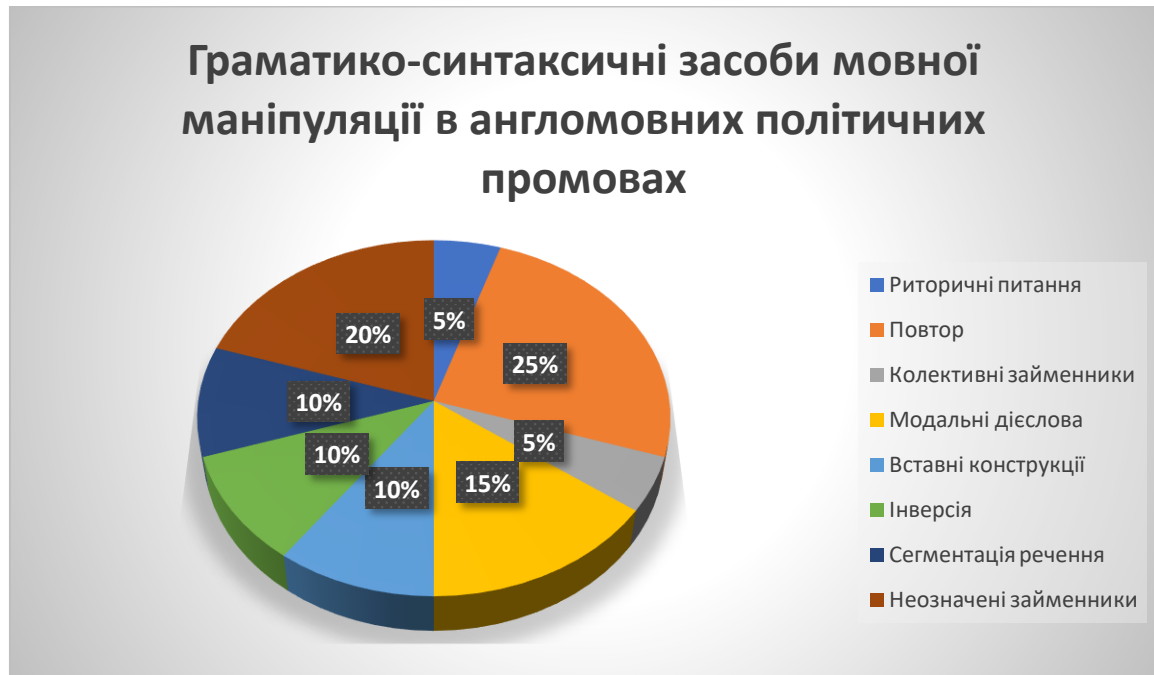
(88) *Everywhere across our country, new heights are being scaled with dogged determination, and new creations and innovations are emerging every day.* (FTOPXJ2024NYM,URL) Тут ми знову можемо спостерігати використання неозначених займенників у політичній промові. Займенник *everywhere* ніби узагальнює всі регіони країни та показує, яка колосальна робота була виконана. Знову ж таки, політик уникає конкретизації, що вдало маніпулює аудиторією.

(89) *Do believe me: no one is in better place than us.* (D2024SABJMPOA,URL) У цій частині промови політик намагається маніпулювати аудиторією, використовуючи неозначений займенник *no one*. Президент Аргентини спонукає слухачів повірити йому, що такого прекрасного місця як Аргентина більше не знайти. Такий вислів звучить занадто узагальнено та не має ніякого інформативного змісту, лише несе емоційне навантаження.

(93) *As you are all aware, this is a big year for parliaments, with elections in 72 nations.* (WHODGKSITPSOT148IPUA25M2024,URL) Під час свого виступу

мовець вживає неозначений займенник *all*, ніби звертаючись до всієї своєї аудиторії, не виокремлюючи когось конкретного. Це потужний засіб маніпуляції, який створює відчуття єдності політика та його слухачів.

Рис. 2.2 Граматико-синтаксичні засоби мовної маніпуляції в англомовних політичних промовах

На основі аналізу граматико-синтаксичних засобів маніпулятивного впливу в англомовному політичному дискурсі можна зробити наступні висновки. Повтори складають 25% від загальної кількості використаних засобів. Це свідчить про те, що повтори є найпоширенішим засобом у політичних промовах. Неозначені займенники складають 20%. Модальні дієслова складають 15%. Ці засоби також є досить продуктивними у створенні маніпулятивних ефектів у політичних промовах. Вставні конструкції, інверсія та сегментація речення становлять по 10% кожний. Риторичні питання становлять 5%. Риторичні питання використовуються найрідше (див. Рис. 2.2).

2.3 Лексико-стилістичні засоби маніпулятивного впливу в англомовному політичному дискурсі

Лексико-стилістичні засоби маніпулятивного впливу в англомовному політичному дискурсі є важливими інструментами для формування громадської думки. Вони охоплюють широкий спектр мовних прийомів, що впливають на сприйняття інформації. До таких засобів, згідно з лінгвістичною класифікацією, належать емоційно-оцінна лексика, пейоративи, жаргонна лексика, евфемізми, слова-лозунги, неологізми, багатозначні слова, метафори та метонімії, порівняння, гіперболи, антитези, ідіоми та прислів'я, а також жарти, іронія, цитування, звернення до прецедентних текстів. Кожен з цих елементів має специфічні функції і цілі в маніпулятивному процесі. Аналіз цих лексико-стилістичних засобів дозволяє виявити, як саме політики формують свої меседжі і досягають бажаного результату, що є важливим аспектом дослідження політичного дискурсу.

Евфемізми дозволяють політикам обережно підходити до делікатних тем та зберігати дипломатичний тон. (1) *And we've been in close and frequent communication throughout this conflict from the very beginning, but particularly – it's particularly meaningful to talk with one another in person – look each other in the eye, because leadership through this terrible crisis has inspired the Ukrainian people – as you have done, Mr. President – and the American people and the entire world.* (RBPBAPVZOUJPC,URL) Президент Байден у своїй промові використовує терміни *crisis* та *conflict* з метою маніпуляції, щоб словесно згладити ситуацію в Україні. Він послуговується таким стилістичним девайсом як евфемізм. Евфемізми можуть використовуватися в політичному дискурсі з різних причин, таких як збереження дипломатичного тону чи обережне формулювання делікатних питань.

(2) *Despite Russia's disregard for human life and careless willingness to throw away soldiers as cannon fodder, its reckless body count still cannot close the capabilities gap.* (7MSITWOUS,URL) У цьому висловленні політика фраза

Russia's disregard for human life є евфемізмом, що використовується для опису поведінки Росії у контексті війни або військових конфліктів. Замість використання прямишого і жорсткішого висловлювання, такого як 'злочини проти людства' або 'масові вбивства', політик використовує евфемізм, який м'якше передає ту ж саму ідею. Це допомагає уникнути надто радикальних і однозначних звинувачень, що можуть викликати емоційну реакцію або протидію.

(3) *There of course remains a vital role for the federal government in protecting unborn life*. (DTSGHVRIPUL,URL) У цьому висловленні фраза *protecting unborn life* є евфемізмом, що використовується замість слова 'аборт', яке може викликати поляризацію думок. Це робить висловлювання менш конфронтаційним і прийнятнішим для широкої аудиторії. Використання такого евфемізму позиціонує федеральний уряд як захисника прав і життя ненароджених дітей, тим самим підвищуючи легітимність та моральний авторитет уряду в очах тих, хто підтримує таку політику.

Слова-лозунги в політичному дискурсі відіграють важливу роль у формуванні і підкріпленні основних ідей промов. (86) *Country first, party second*. (GE2024RFKSSAKMOLCTTTP,URL) У своїй промові політик Кейр Стармер використовує слоган для того, щоб коротко, чітко та лаконічно виразити основну ідею свого виступу. Такий лексико-стилістичний девайс виконує маніпулятивні функції, адже лозунги швидше запам'ятовуються слухачем та можуть викликати емоційні реакції підтримки в аудиторії.

(97) *We have this real chance to "Take Back Our Country"*. (NZFLWPFSTNS,URL) Лозунг *"Take Back Our Country"* є чудовим прикладом лаконічного та узагальненого формулювання ідей політика та його команди. Такий слоган є зрозумілим та простим для сприйняття аудиторією.

(58) *You're really patriots, incredible patriots who lived by that very, very simple but actually quite complex statement. "Live free or die. Live free or die"*. (DTHFRBNHPT,URL) Використання слоганів та лозунгів, а також їхній повтор у політичних промовах можуть мати маніпулятивний характер, оскільки ці

фрази спрощують складні концепції до лаконічних та емоційно насичених висловлювань. Це може викликати потрібну політичну реакцію та забезпечити ефективну комунікацію з аудиторією. У цьому випадку фраза “*Live free or die*” є слоганом, який спрощено виражає ідею патріотизму та готовності боротися за свободу.

Неологізми дозволяють виразити нові ідеї, концепції або технології, що виникають у сучасному світі, а також створити специфічні образи та асоціації. (15) *He thought he'd get the Finlandization of NATO. Instead, he got the NATOization of Finland – and Sweden.* (F212023ROTOYAOTUW,URL)

Неологізми в мовленні політиків можуть використовуватися як лексичний засіб мовної маніпуляції для вираження або підкреслення особливого погляду, концепції чи ставлення до певної ситуації. У цьому випадку слова *Finlandization* та *NATOization* представляють собою нові терміни, які можуть мати специфічне значення в контексті промови. Використання неологізмів може викликати у слухачів певний ефект чи асоціації, оскільки ці терміни не є загальноприйнятими або стандартними. Вони можуть бути введені з метою сформуванню специфічний образ чи враження, спрямоване на досягнення певної реакції в аудиторії.

(61) *What we need to be focused on cyber, artificial intelligence, space, hypersonic missiles, submarines.* (NHHROEONHP,URL) У цьому висловленні мовець використовує неологізми: *cyber, artificial intelligence, hypersonic missiles*. Використання неологізмів дозволяє точніше виражати нові концепції, технології та явища, що стають актуальними в сучасному світі. Вживання технічних термінів підкреслює компетентність мовця у розумінні сучасних технологій.

(63) *And Bidenomics is a total disaster to get back to your original question.* (TAIIANTHE11324T,URL) Неологізм *Bidenomics* у цьому контексті слугує ярликом для економічної політики президента Байдена. Використання такого новотвору (авторського неологізму) відображає негативне ставлення до економічних заходів, запроваджених під час його керівництва. Таке

використання неологізму може сприяти формуванню негативного ставлення аудиторії до економічних заходів адміністрації Байдена.

(100) *I am a tech optimist and as a medical doctor by training, I know that AI is already revolutionizing health care.* (UVDLSTDIF,URL) Урсула фон дер Ляєн використовує у своєму виступі неологізм, щоб показати своїй аудиторії, що вона прогресивна та підтримує розвиток сучасних технологій. Таким чином вона постає в очах своїх слухачів прихильником штучного інтелекту та його застосування у сфері охорони здоров'я. Неологізми це потужний інструмент впливу на громадську думку та сприйняття аудиторії.

Оксюморон є важливим лексико-стилістичним засобом у політичному дискурсі, який дозволяє поєднувати протилежні або суперечливі поняття в одній фразі. (21) *I think I'm basically a liberal Conservative – I believe in low tax, spirit of free enterprise, and in making sure that we as politicians create the framework for business to produce the dosh that we're going to need to pay for the poorest.* (BJQ, URL) Висловлювання *liberal Conservative* є прикладом оксюморона – стилістичного прийому, коли протилежні або суперечливі поняття поєднуються в одній фразі чи концепції. Терміни *liberal* і *Conservative* мають зазвичай різні конотації та асоціації. *Liberal* часто асоціюється з прогресивністю та соціальною реформою, тоді як *Conservative* вказує на збереження традицій та консервативні цінності. Використання оксюморона може бути маніпулятивним, оскільки така стратегія допомагає залучити увагу або створити враження унікальності та компромісу.

Вульгаризми у політичних промовах використовуються для досягнення різних маніпулятивних цілей, таких як посилення емоційного впливу, привернення уваги та вираження негативного ставлення. (33) *In China and other countries they just burn whatever the hell is available and that smoke is spreading out of those chimneys and those factories are cheap as hell and they don't give a shit.* (PTBW,URL) Вульгаризми у промовах, зокрема у стилі висловлювань Дональда Трампа, можуть слугувати засобом маніпуляції, оскільки вони додають емоційності, виражають негативне ставлення та залучають увагу слухачів. В

цьому випадку фрази *whatever the hell is available, don't give a shit* та *cheap as hell* мають елементи вульгарності, які можуть виражати автентичні емоції автора щодо обговорюваної ситуації.

(32) *Why are we having all these people from shithole countries come here?* (DTQ,URL) У цьому висловлюванні використання вульгаризму *shithole* для опису країн і їхніх мешканців слугує для створення негативного образу, дискредитації та дегуманізації вихідців із цих країн. Вульгарні висловлювання часто привертають більше уваги, ніж нейтральні слова. Також використання грубих слів може створити враження, що мовець є щирим і говорить без прикрас. Це може викликати додаткову підтримку серед тих, хто цінує прямоту та відвертість.

Ідіоми часто використовуються як маніпулятивний інструмент для створення яскравих образів, підкреслення важливих аспектів теми чи впливу на сприйняття аудиторії. (62) *Trump's admission that he intends to give Putin a greenlight for more war and violence, to continue his brutal assault against a free Ukraine, and to expand his aggression to the people of Poland and the Baltic States are appalling and dangerous.* (TSHWERTDWTHTWTANCTDPE,URL) Використання ідіоми *to give a greenlight* може слугувати засобом мовної маніпуляції, оскільки це образний спосіб вираження інтенцій. Ідіома створює образ того, що Трамп ніби надає Путіну дозвіл на подальшу військову агресію, що підсилює враження його безвідповідальності чи небажання брати на себе відповідальність за негативні наслідки.

(28) *People might not think that, but the Republicans have all of the cards.* (DTQ, URL) Використання ідіоми *to have all of the cards* у цьому контексті може слугувати маніпулятивним засобом для підсилення враження про сильну позицію чи перевагу в політичному зіткненні. Ця ідіома вказує на те, що республіканці володіють всіма необхідними засобами та можливостями для досягнення своїх цілей.

(41) *The bottom line is, the special counsel, in my case, decided against moving forward with any charges. This matter is now closed.* (JBASCRAAC,URL) У цьому

випадку політик використовує ідіому як засіб маніпуляції аудиторією. Ідіома *the bottom line* допомагає мовцю закрити тему і запобігти подальшим обговоренням, що може бути вигідно, тому що тема є суперечливою.

Гіперболізація є важливим лексико-стилістичним засобом, який базується на перебільшенні характеристик, подій чи ситуацій з метою створення яскравого і різького образу, що може змінювати сприйняття реальності. (37) *And I'm working on this day and night with the King and others in the region to find the means to bring all these hostages home, to ease the humanitarian crisis and to end the terror threat and to bring peace to Gaza and Israel, an enduring peace with a two-state solution for two peoples.* (РВАКАИІDR,URL) Гіперболізація в цьому випадку використовується для маніпулювання аудиторією шляхом надмірного підсилення чи завищення значущості та масштабів подій. У промові, автор використовує фразу *working on this day and night*, щоб підкреслити величезний обсяг роботи та амбіції заходів, надаючи їм велику важливість.

(14) *The Ukrainian people are too brave. America, Europe, a coalition of nations from the Atlantic to the Pacific – we were too unified. Democracy was too strong.* (F212023ROTOYAOTUW,URL) У цій частині промови гіперболізація допомагає підкреслити мужність українського народу (*The Ukrainian people are too brave*), єдність міжнародної спільноти (*we were too unified*), та силу демократії (*Democracy was too strong*). Використання слова *too* ніби перебільшує ці якості, роблячи їх справді визначними. Гіперболічні твердження підсилюють почуття гордості, солідарності та надії, звертаючись до позитивних емоцій та моральних цінностей аудиторії.

(69) *He is truly the worst, most incompetent and most corrupt president in the history of our country.* (THRIIMACSCBHFBT,URL) У цьому висловленні Трамп гіперболізує критику Байдена. Крім того, ця критика основана на особистій думці Трампа про Байдена. Це висловлення може мати маніпулятивний ефект на аудиторію, спрямовуючи її думки та почуття проти політики Джо Байдена. Використання таких категоричних та негативних слів як *the worst, most*

incompetent і *most corrupt* може підсилити негативне ставлення до Байдена серед тих, хто слухає висловлювання Трампа.

Метонімія полягає в заміні назви одного предмета або явища на інше, що є з ним тісно пов'язане. (7) *One year ago, the world was bracing for the fall of Kyiv. Well, I have just come from a visit to Kyiv, and I can report: Kyiv stands strong! Kyiv stands proud. It stands tall. And most important, it stands free.* (F212023ROTOYAOTUW,URL) Використання слова *Kyiv* є яскравим прикладом метонімії, адже назва столиці виступає символом всієї країни та її стійкості. Висловлення *Kyiv stands strong! Kyiv stands proud. It stands tall. And most important, it stands free* персоніфікує місто, надаючи йому людські якості, такі як сила, гордість та свобода. Такий стилістичний девайс створює образ сильного, гідного та вільного міста як суб'єкта. При перекладі використана граматична трансформація опущення, оскільки в українській мові такий частий повтор є менш типовим, на відміну від англійської мови.

(45) *And this November we're going to win the White House and we're going to take back our country. We're going to take it back.* (DTDSISC,URL) Метонімія виступає чудовим прикладом лексико-стилістичного засобу маніпуляції у політичних промовах. Тут *to win the White House* та *to take back our country* – це приклади метонімії, що символізують перемогу в президентських виборах. Вони відображають бажання політика досягти влади та контролю над державним апаратом. Метонімії у цьому висловленні допомагають змалювати виборчу конкуренцію як боротьбу за владу і контроль, що робить промову більш емоційно виразною та привабливою для слухачів.

Сленгізм – це лексичний засіб, який включає неформальні вирази, що часто використовуються в розмовній мові або серед певних груп людей. (72) *I hated doing it, but it's all tippy top.* (THRIIMACSCBHFBT,URL) *Tippy top* є сленгізмом, що означає щось на вищому рівні або найкраще в своєму роді. У цьому контексті використання сленгу додає емоційності та виразності до висловлення, підкреслюючи настрій Дональда Трампа. Це може зробити промову привабливішою для широкої аудиторії.

(71) *So I just say, “Oh gee, let’s not do that for hundreds of billions of dollars.* (THRIIMACSCBHFBT,URL) Сленгізм *oh gee* часто використовується для вираження здивування або обурення в невимушеній формі, що може зробити спілкування більш приступним і дружнім. Використання сленгу у цьому випадку підсилює виразність заяви Дональда Трампа та вказує на роздратування мовця щодо ситуації.

(76) *This can’t be another woulda-coulda-shoulda election.* (THCDNCS,URL) У цьому випадку політик використовує сленгове скорочення від *would have, could have, should have*. Використання цієї фрази викликає у слухача почуття необхідності діяти. Це підкреслює важливість поточних виборів і спонукає до активних дій. Фраза передбачає, що ці вибори особливі, і не можна допустити, щоб вони стали ще однією втраченою можливістю. Використання сленгу робить фразу яскравішою, такою, що може зачепити увагу аудиторії.

(23) *I think it’s time we stopped our cringing embarrassment about our history, about our traditions, and about our culture, and we stopped this general bout of self-recrimination and wetness.* (BJMMQFSTOKSTHLOPP,URL) Використання сленгізму *cringing* у політичній промові може мати за мету викликати емоційну реакцію аудиторії та виразити авторське негативне ставлення до певного явища. У цьому контексті, *cringing embarrassment* означає сором за історію, традиції та культуру.

Іронія є потужним стилістичним засобом, що часто використовується в політичних промовах для досягнення маніпулятивних ефектів. Вона дозволяє мовцеві висловлювати критику або негативне ставлення через фразу, що може спочатку здаватися позитивною або нейтральною, але насправді вона має прихований негативний підтекст. (64) *But Mexico paid a big price to give us the best border that we’ve ever had in the history of our country. That included drugs, that included terrorists coming in.* (TAIIANTHE11324T,URL) Ми визначили, що у цьому реченні іронія виступає ефективним засобом маніпулятивного впливу. Це чудовий приклад саркастичного висловлення, що містить негативний підтекст.

(59) *We are a nation that in many ways has become a joke and we are a nation that is hostile to liberty, freedom, faith, and even to God.* (DTHFRBNHP,URL) У цьому висловленні політик використовує іронію для підкреслення свого погляду щодо стану країни. Іронічна заява про націю має за мету викликати рефлексію в аудиторії. Це риторичний засіб, що дозволяє мовцю привернути увагу до проблем та викликів, з якими, на його думку, зіткнулася країна.

Експресиви у політичному дискурсі є засобами маніпуляції, що використовуються для формування емоційної реакції в аудиторії та підсилення аргументів мовця. Вони слугують для створення яскравих образів і підкреслення певних аспектів ситуації. (46) *We saved America from yet another horrific Biden betrayal.* (DTDSISC,URL) Використання емоційно оцінної лексики (експресивів) та оскарження дій опонента в цьому висловленні є яскравим прикладом мовної маніпуляції, яка має на меті викликати в аудиторії негативну емоційну реакцію та підтримку мовця. Застосування фрази *horrific betrayal* створює враження серйозного порушення, великого зрадницького акту.

(53) *And we stand against the evil of racism, the poison of white supremacy today, tomorrow, and always.* (JBSICSCADD,URL) В оригінальному висловленні використано емоційно забарвлені засоби мови (експресиви) для створення акценту на важливості протистояння расизму. Такий підхід спрямований на виклик симпатій, підтримки та наголошення на моральній важливості цього питання.

(44) *Thank you very much, and I'm thrilled to be back in this beautiful state, we love this state, with thousands of hardworking God-fearing American patriots.* (DTDSISC,URL) У своїй промові Трамп використовує емоційно забарвлену лексику (експресиви) та апелює до почуття патріотизму та релігії з метою спонукати свою аудиторію до підтримки та відчуття причетності до його ідей та цінностей. Використання слів *thrilled, beautiful, hardworking, God-fearing* та *patriots* має на меті зміцнити емоційний зв'язок між ним і його аудиторією.

(55) *As she and her family were going through the frightening, heartbreaking ordeal, she had to fight extreme politicians in the court.* (BCTFORHA,URL) У цьому

реченні використання експресивів (емоційно забарвлених слів) має важливе значення для створення емоційного впливу та залучення аудиторії. *Frightening* та *heartbreaking* додають емоційне навантаження, показуючи, наскільки важким та болючим був цей досвід для жінки. Використання слова *extreme* підкреслює негативну характеристику політиків, з якими вона боролася в суді. Це є ефективним засобом маніпуляції, оскільки формує ставлення аудиторії до описаної ситуації та персонажів.

Порівняння як стилістичний засіб у політичних промовах використовується для того, щоб підкреслити контраст, передати певні оцінки або створити емоційний ефект. Зазвичай порівняння допомагає образно і зрозуміло висловити складні ідеї або концепції, а також викликати бажані реакції в аудиторії. (22) *I have as much chance of becoming Prime Minister as of being decapitated by a frisbee or of finding Elvis.* (BJMMQFSTOKSTHLOPP,URL) Борис Джонсон використовує такі порівняння для наголошення на абсурдності, малоймовірності або фантастичності того, що він може стати прем'єр-міністром. Маніпулятивний ефект цього стилістичного девайсу полягає в тому, що він разом з гумором викликає емоційну реакцію аудиторії. Це може створити сприятливі умови для комунікації з аудиторією.

(12) *It is true that the Deutschland escaped the clutches of our cruisers by the skin of her teeth, but the Spee still sticks up in the harbor of Montevideo as a grisly monument and as a measure of the fate in store for any Nazi warship which dabbles in piracy on the broad waters.* (F212023ROTOYAOTUW,URL) У цьому висловленні використання порівняння є важливим стилістичним інструментом, який служить для маніпулятивного впливу на аудиторію. Таке порівняння викликає сильні емоційні реакції, особливо страх і тривогу. Слова *grisly monument* навіюють відчуття жаху та безнадії, що може викликати в аудиторії відразу до нацистської агресії і підтримку рішучих дій проти неї.

(25) *It is absolutely ridiculous that people should choose to go around looking like letter boxes.* (BJMMQDHC,URL) Борис Джонсон вживає у своїй промові такий інструмент мовного впливу як порівняння. Порівнюючи мусульманських

жінок, які носять бурки, з 'поштовими скриньками', Джонсон підкріплює негативні стереотипи щодо мусульманок та їхнього одягу. Це може сприяти формуванню негативного ставлення до носіння бурки як до чогось абсурдного чи чужого в західному суспільстві. Використання таких порівнянь може сприяти поляризації суспільства, розділяючи людей на 'нас' і 'їх'. Це може збільшити соціальну напругу та створити ворожість між різними групами населення. Також використання яскравого та провокаційного порівняння привертає увагу до висловлювання та до мовця. Це може бути свідомою спробою викликати дискусію або привернути увагу до конкретної теми або до самого політика.

Колоквіалізми в політичних промовах часто використовуються для створення неформальної атмосфери, близькості до аудиторії та додання емоційного забарвлення висловлюванням. Вони допомагають зробити промову доступнішою і зрозумілішою для слухачів, а також можуть підкреслити щирість мовця. (29) *And we have a country out there – North Korea which is sort of wacko, not a bunch of dummies – and they are going out and they are developing nuclear weapons.* (DTQ,URL) Трамп використовує просторічне, розмовне та неформальне слово *wacko* для того, щоб підкреслити свою позицію та залучити увагу аудиторії. Це слово має негативну конотацію та викликає асоціації з неприродністю, дивністю чи непередбачуваністю. Протиставлення *wacko – not a bunch of dummies* надає змістовий контраст і дозволяє підкреслити серйозність ситуації: наводиться приклад дійсно небезпечної ситуації (розробка ядерної зброї) в контексті 'ненормальної' країни, але з підкресленням їхньої небезпеки та винахідливості.

(20) *And one of the unique things I find now as I talk to representatives of governments from the region is they're all pretty much in agreement on that proposition – greater agreement if you will among the folks in the region that I can recall on most other propositions in recent years.* (BOEBCA,URL) Використання колоквіалізму *pretty much* додає невимушеності політичній промові. Такий

стилістичний девайс створює враження розмовного стилю, а не офіційного мовлення. Такий підхід може зробити промову доступнішою для аудиторії, особливо коли політик звертається до широкого загалу, а не до професійних колег.

(27) *The job of a Prime Minister in difficult circumstances when he has been handed a colossal mandate is to keep going and that's what I'm going to do.* (BJMMQDHC,URL) Борис Джонсон у своїй промові використовує просторіччя (колоквіалізм) *keep going*. Ця фраза зазвичай використовується в розмовній мові і передає неформальний тон. Просторіччя робить промову емоційно насиченою. У цьому випадку *keep going* сприймається як натхненний і мотиваційний заклик, який підкреслює стійкість та відданість прем'єр-міністра. Це збільшує підтримку серед його прихильників та викликати позитивні емоції.

(42) *Hey, buddy. Let me say a few things before I take your questions.* (JBASCRAAC,URL) Слово *buddy* є прикладом колоквіалізму (розмовної лексики). Це неформальне звертання, яке має на меті створити відчуття близькості та довіри між політиком і його аудиторією. Використання неформальної мови може створити враження, що мовець говорить щиро і безпосередньо. Це може допомогти зробити його образ переконливішим і справжнім в очах слухачів.

(49) *I wanted to talk about that so badly during my term.* (DTDSISC,URL) Фраза *so badly* в цьому контексті є колоквіалізмом. У політичних промовах, як правило, використовуються формальні мовні конструкції, тож колоквіалізми можуть додати елементи автентичності або емоційної виразності. У цьому випадку *so badly* вказує на те, що Дональд Трамп намагається підкреслити інтенсивність своїх політичних почуттів та прагнень.

(50) *But look, folks, things this country have been through have been pretty tough for a lot of people.* (JBSICSCADD,URL) Фраза “*look, folks*” (колоквіалізм) використовується для звернення безпосередньо до аудиторії, але у більш розмовній манері, що надає промові фамільярний характер. Колоквіалізм у

цьому випадку використовуються для підсилення зв'язку між мовцем і його аудиторією, створюючи враження спілкування на одному рівні

Метафора – це інструмент, який допомагає політикам і ораторам виразити свої думки, створюючи образні уявлення. (95) *The pandemic agreement is the cornerstone of a new, stronger architecture for global health security that WHO and our Member States are building.* (WHODGKSITPSOT148IPUA25M2024,URL) Політик використовує метафору *cornerstone* у своїй промові для того, щоб наголосити на істинному та правильному шляху для будівництва міцнішої системи охорони здоров'я. Такий мовний інструмент слугує для того, щоб зацікавити слухачів та змусити їх вірити у ідеї політика.

(96) *This was the sinister seed that provided the platform for inevitable political bias.* (NZFLWPFSOTNS,URL) Використання метафори *sinister seed* у політичній промові додає висловленню додаткового емоційного забарвлення, що слугує засобом привернення уваги аудиторії.

(98) *Smash the Blue Wall.* (EDSTSC,URL) Метафора *Blue Wall* використовується для позначення Консервативної партії. Політик таким чином закликає свою аудиторію не голосувати за представників цієї партії. Отже, метафора у цьому випадку забезпечує певну образність, що впливає на емоції слухачів.

(8) *Bernie, your campaign inspired millions of Americans, particularly the young people who threw their hearts and souls into our primary.* (FTOHCSATDNC, URL) У цьому реченні метафора “*threw their hearts and souls*” використовується для підкреслення великого захоплення, емоційного залучення та палкої підтримки, яку молоді люди виявили під час виборчої кампанії. Вона надає емоційного та образного забарвлення, роблячи зусилля молоді символічними.

(16) *He found himself at war with a nation led by a man whose courage would be forged in fire and steel: President Zelenskyy.* (F212023ROTOYAOTUW,URL) Метафора “*a man whose courage would be forged in fire and steel*” створює образ Президента Зеленського як надзвичайно сильної, мужньої та непохитної особистості. Використання такої метафори додає йому героїзму та незламності.

Метафора викликає емоційні реакції у читачів або слухачів, зокрема, захоплення.

(30) *Most of the politicians, almost all of them don't even know where they are, where they are being put, they know nothing about these people. This could be the great Trojan Horse of all time.* (DTQ,URL) У цьому висловлюванні метафора *Trojan Horse* виступає засобом мовного маніпулятивного впливу. Троянський кінь є символом обману та прихованої загрози, оскільки історично він асоціюється з легендою про захоплення Трої. Використання цієї метафори навіює ідею, що існує серйозна і невидима загроза, яка може мати катастрофічні наслідки. Це може викликати у слухачів почуття страху та недовіри. Метафора *Trojan Horse* є загальновідомою і зрозумілою. Вона дозволяє лаконічно і ефективно передати складну ідею про приховану загрозу, роблячи висловлювання переконливішим.

(31) *It would seem very hard to obstruct justice for a crime that never happened! Witch Hunt!* (DTQ,URL) У цьому висловлюванні Дональд Трамп використовує метафору *Witch Hunt* як засіб мовної маніпуляції. *Witch Hunt* історично асоціюється з періодом масової істерії, де людей несправедливо звинувачували в чаклунстві і переслідували без належних доказів. Використовуючи цю метафору, Трамп намагається переконати свою аудиторію, що звинувачення проти нього є безпідставними та несправедливими, аналогічно до переслідувань під час полювання на відьом. Використання цієї метафори також дозволяє Трампу зобразити себе жертвою політичної змови. Він підкреслює, що проти нього ведеться організована кампанія з боку його політичних опонентів, метою якої є його дискредитація і покарання. Таким чином він намагається виправдати себе.

(60) *Small businesses are the heartbeat of our economy.* (DTHFRBNHP,URL) Вище наведено приклад використання політиком метафори у промові. Це виразно підкреслює важливість та невід'ємність малих підприємств для життєздатності економіки, а також їхню значущість у підтримці розвитку

суспільства. Така метафора допомагає зрозуміти аудиторії важливість малих бізнесів та викликає в них емоційну реакцію на цю ідею.

При грі слів часто використовуються двозначності, омоніми або каламбури, щоб додати виразності висловлюванням або підкреслити певні ідеї. (65) *Now, they want to do boats. They want boats to be all electric. The whole thing is so crazy. I call it the Green New Scam. Not the Green New Deal, it's the Green New Scam.* (ТАІАНТНЕ11324Т,URL) У вищезгаданому висловленні Трамп використовує гру слів та висміювання з метою маніпуляції аудиторією та формування негативного уявлення про певні ідеї або ініціативи. Він намагається дискредитувати ідею електричних човнів та 'зеленого' підходу до промисловості, називаючи це 'божевіллям' та 'скамом'. Таке використання маніпулятивних засобів спонукає аудиторію приймати його погляди як об'єктивні та правильні, а отже, відкидати альтернативні погляди.

(74) *Women who are hurt every day in every corner of our planet but hold neither the power nor the office to speak up.* (SBPVDLATWPLS2021,URL) У своїй промові Хілларі Клінтон використовує гру слів, яка базується на подвійній функції дієслова *hold*, яке застосовується разом з абстрактним поняттям *power* і конкретнішим – *office*. Таким чином, гра слів підкреслює, що ці жінки позбавлені як неформальної (вплив), так і формальної (посада, офіційний статус) влади, щоб захищати свої права. Це посилює повідомлення про їхню вразливість і безпорадність, наголошуючи на подвійній дискримінації, з якою вони стикаються: відсутність і реальної сили, і офіційних можливостей для захисту.

Цитування у політичних промовах часто використовується для підвищення авторитетності аргументів, надання важливості висловлюванням або створення емоційного впливу. (92) *I know of one who told me he was removed because, and I quote, “not one of us”, nor should he have been.* (SJMSATIFG11M2024,URL) Політик у своєму виступі використовує цитування. За допомогою цитати політик намагається уникнути відповідальності, тому він посилається на слова інших людей.

(4) *In his general order, he predicted, and I quote, “with one heart and one mind,” “with fortitude and with patience,” they would overcome every difficulty – the troops he was leading. (J52024SOTTAOTJ6A,URL)* У цьому прикладі Байден використовує цитату генерала Вашингтона як засіб маніпулятивного впливу. Згадка генерала Вашингтона, одного з найвизначніших і найшанованіших постатей в історії США, додає вагомості та авторитету словам Байдена. Це підсилює його аргумент, оскільки Вашингтон асоціюється з патріотизмом, мужністю та лідерством.

(5) *He’s – Putin has already threatened to “remind” – quote, “remind” Poland that their western land was a gift from Russia. (O202023ROTUSRISOIAU,URL)* Байден цитує Путіна, використовуючи слово 'нагадати' у контексті, який підкреслює потенційну загрозу. Це слово може викликати асоціації з попередженням або навіть з прихованою погрозою. В результаті, це створює образ Путіна як політика, який готовий використовувати історичні факти для залякування сусідніх країн. Цитуючи Путіна, Байден таким чином легітимізує власну політику, спрямовану на протидію російському впливу. Він може представляти свої дії як необхідну відповідь на реальні загрози, що виходять від російської риторики та дій.

(6) *But if our democracy is to work, the way it should, in this increasingly diverse Nation, then each one of us need to try to heed the advice of a great character in American fiction, Atticus Finch, who said, “You never really understand a person until you consider things from his point of view ... until you climb into his skin and walk around in it.”(J102017FATTN,URL)* У своїй промові Барак Обама використовує цитату з книги «Убити пересмішника» Гарпер Лі. Цитуючи відомого літературного персонажа Аттікуса Фінча, Обама посиляється на загальноновизнаний авторитет. Аттікус Фінч є символом справедливості, моральності та розуміння, що підсилює вагомість слів Обама та додає їм глибшого значення. Цитата підкреслює важливість емпатії та здатності бачити світ очима інших людей. Це підтримує основну ідею промови Обама про

необхідність взаєморозуміння і співпраці в мультинаціональному суспільстві. Таким чином, цитата допомагає підкреслити ключове повідомлення промови.

Антитеза є потужним стилістичним інструментом. Контраст між протилежними ідеями чи концепціями допомагає підкреслити певний погляд. (67) *That narrow view of America, a zero-sum view of America that says, “If you win, I lose. If you succeed, it must be I failed. If you get ahead, I fall behind”*. (BDACSAMEC,URL) У цьому висловленні використовується протиставлення двох протилежних ідей або концепцій: *win – lose, succeed – failed, ahead – behind*. Це створює контраст між двома протилежними поглядами на успіх та виграш, підкреслюючи важливість уникнення такого "нульового" мислення.

(82) *They’re putting landlords ahead of hungry kids, smoking revenue ahead of people’s health, and tax cuts ahead of supporting the most vulnerable among us like people living with disabilities*. (SBPVDLATTSFDVVM,URL) У цьому реченні є кілька прикладів антитези, а саме: *landlords – hungry kids; smoking revenue – people’s health; tax cuts – supporting the most vulnerable among us like people living with disabilities*. У цій промові використання антитези підсилює контраст між протилежними поняттями, що викликає емоційний резонанс у аудиторії. Це допомагає політику підкреслити свою позицію та звернути увагу на соціальні проблеми, викликаючи в аудиторії відчуття несправедливості та потреби у змінах.

(9) *Let's make sure this economy works for everyone, not just those at the top*. *Now, you didn't hear any of this from Donald Trump at his convention*. (FTOHCSATDNC,URL) У цьому висловленні Джо Байден використовує антитезу як засіб маніпуляції. Антитеза полягає у протиставленні двох різних підходів до економічної політики: інклюзивної економіки, що працює на благо всіх громадян, та економіки, що приносить користь лише найбагатшим. Антитеза створює чіткий контраст між політикою, яку пропонує Байден, і тією, яку він приписує Трампу. Це допомагає слухачам зрозуміти основні відмінності між кандидатами та їхніми підходами до економіки. Байден позиціонує себе як

захисника інтересів усіх громадян, а Трампа – як захисника інтересів багатих. Таким чином Байден виставляє Трампа у поганому світлі.

(17) *The democracies of the world have grown stronger, not weaker. But the autocrats of the world have grown weaker, not stronger.* (F212023ROTOYAOTUW,URL) У наведеному вище висловленні антитеза, інструмент маніпуляції, використовується для підсилення контрасту між двома протилежними концепціями – демократією та автократією. В обох реченнях використовується однакова граматична структура, що створює ефект симетрії та підсилює контраст між двома ідеями. Це робить відчуття перепони між двома полюсами політичного спектра ще більш очевидним.

(43) *It was in my house. It wasn't out, like in Mar-a-Lago, in a public place.* (JBASCRAAC,URL) У наведеному вище прикладі Джо Байден використовує антитезу, стилістичний прийом, що полягає у протиставленні двох протилежних понять або ідей з метою підсилення враження. Протиставляючи свою поведінку поведінці Трампа, Байден намагається зобразити його як менш відповідального. Це допомагає зменшити довіру до Трампа та його здатності приймати важливі рішення. Антитеза викликає у слухачів емоційний відгук, змушуючи їх підтримувати одного лідера та критикувати іншого.

Гумор зазвичай слугує для створення позитивної атмосфери, залучення аудиторії та полегшення сприйняття серйозних або напружених тем. (24) *I think I was once given cocaine but I sneezed so it didn't go up my nose. In fact, it may have been icing sugar.* (BJMMQDHC,URL) У своїй промові Борис Джонсон використовує жарт, щоб зняти напругу аудиторії та створити сприятливу атмосферу. Гумор, як інструмент маніпуляції, допомагає заволодіти увагою реципієнта та зблизитися з ним.

Саркастичний коментар має на меті викликати у слухачів емоційну реакцію, часто сміх або подив, що може допомогти в приверненні уваги до висловлювання. (26) *The only reason I wouldn't go to some parts of New York is the real risk of meeting Donald Trump.* (BJMMQDHC,URL) У цьому висловленні Борис Джонсон використовує сарказм як маніпулятивний засіб. Саркастичний

коментар Джонсона знецінює і висміює Дональда Трампа, зображуючи його як людину, зустріч з якою є небажаною та навіть небезпечною. Це служить гострою критикою Трампа і його політики, підриваючи його авторитет і репутацію. Джонсон використовує сарказм, щоб створити контраст між власним ставленням до Нью-Йорка і Лондона, натякаючи на абсурдність заяв Трампа про Лондон. Висміюючи Трампа, Джонсон підкреслює свою незгоду з його коментарями щодо Лондона і мусульман, демонструючи свою підтримку різноманітності і толерантності.

Пейоративи зазвичай використовують як інструменти для маніпуляції сприйняттям, формуючи негативні ставлення до певних груп або націй через використання образливих і стереотипних термінів. (47) *They're almost all men, 18 to 25. That means fighting age. They are destroying our country, this group of fascists.* (DTDSISC,URL) Дональд Трамп у своєму виступі використовує пейоратив *group of fascists*, щоб передати негативне ставлення до біженців та мігрантів. Використання такого стилістичного девайсу спрямоване на створення негативної оцінки групи людей та виклик емоції презирства у слухачів.

(66) *When we had just prior to the China virus coming in, if you don't mind, I'd like to be accurate as opposed to COVID, it is the China virus.* (ITHWDT11024,URL) У цьому реченні ми спостерігаємо використання пейоративного засобу, оскільки фраза *China virus* має негативну конотацію щодо Китаю та китайців, створюючи асоціації з тим, Що ця країна винна у розповсюдженні пандемії. У цьому випадку пейоратив провокує антикитайські настрої серед аудиторії.

Політики часто використовують посилення на прецедентні тексти (попередні новини) як аргумент для підкріплення своїх позицій. Така стратегія слугує для підвищення достовірності висловлювання та переконання аудиторії в правдивості твердження. (48) *This is real news. 2019, they showed that under Trump, there were no terrorists.* (DTDSISC,URL) Спираючись на прецедентні тексти (у цьому випадку – реальні новини), Дональд Трамп виправдовує свою

кандидатуру та свою позицію. У цьому висловленні зазначається, що під час президентства Трампа не було терористичних актів. Такі інструменти застосовуються для підкріплення аргументу, щоб підсилити вплив на аудиторію.

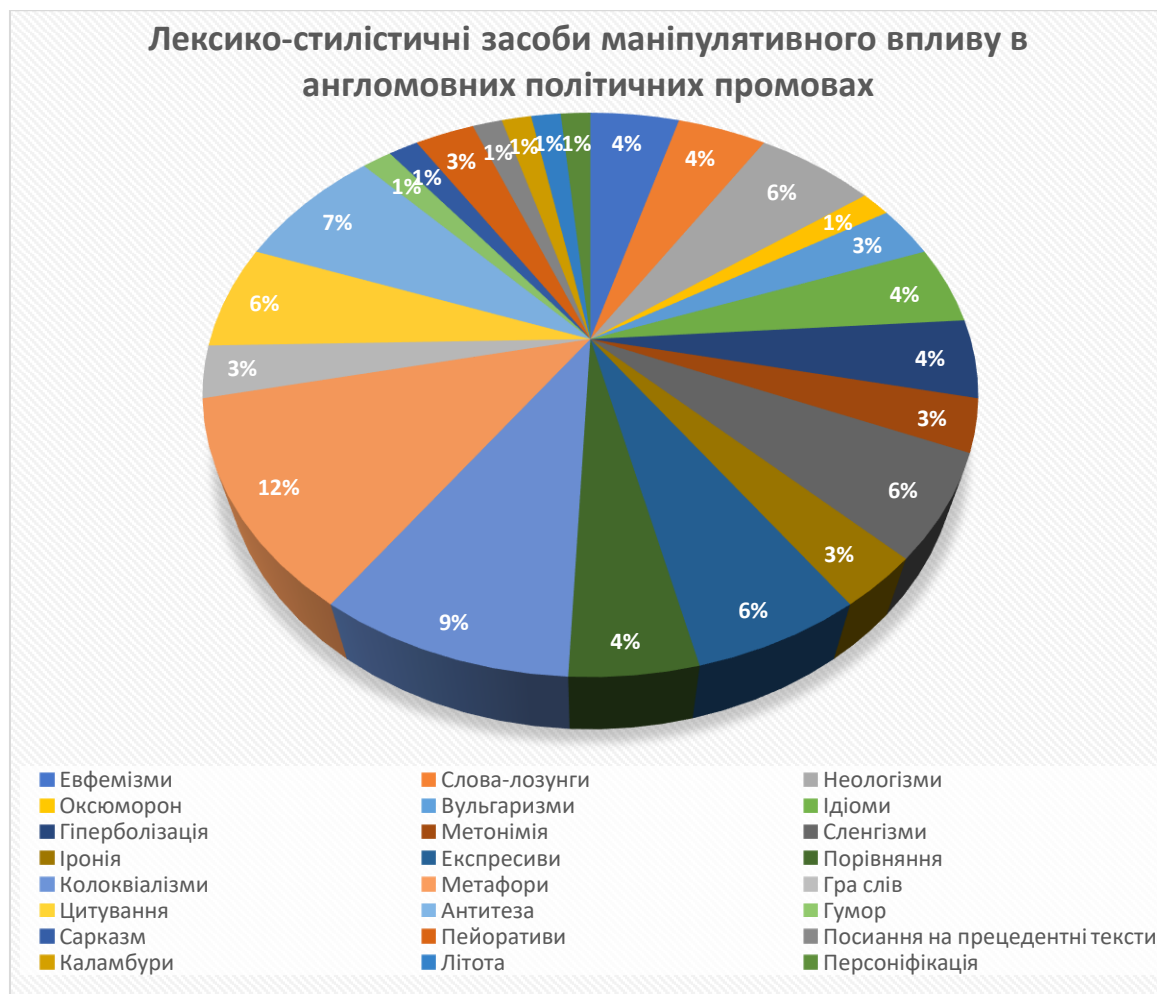
У політичному дискурсі літота (зменшення) використовується для висміювання або критики недостатньо серйозного підходу до розв'язання проблеми, створюючи образ чогось нереалістичного. (70) *They'd stop them with sticks and stones, I say.* (THRIIMACSCBHFBT,URL) У цьому висловленні використовується художнє применшення (літота). Фраза *stop them with sticks and stones* метафорично описує процес. Таким чином, у цьому контексті спостерігається літературний ефект, який створює образ ефективного, але неправдоподібного на практиці заходу.

Уособлення (персоніфікація) приписує абстрактним або неживим об'єктам якості живих істот, що надає їм емоційного та символічного значення. (80) *Yes, I kicked that Swan to death but it was in my way, and therefore in the way of my country.* (FTOSBPMTM,URL) У цьому реченні Тереза Мей використовує уособлення, коли описує Європейський Союз як лебедя, якому вона приписує якості, характерні для живої істоти. Вона сміливо виражає свої ідеї, що символізує її рішучість і намагання усунути перешкоду, що їй заважає. Це метафоричний спосіб висловлювання своїх політичних поглядів щодо співпраці з Європейським Союзом. Маніпулятивний ефект цього висловлення полягає в його емоційному навантаженні.

Каламбур привертає увагу і спонукає аудиторію задуматися про використані під час промови терміни та сова. Каламбури також можуть слугувати засобом для підкреслення суперечностей або критики певних ідей. (90) *The problem is that social justice is not just.* (D2024SABJMPOA,URL) Президент Аргентини у своїй промові різко критикує соціальне правосуддя. Його вираз – це певна гра слів, каламбур, який підкреслює думку політика. Такий лексико-стилістичний інструмент привертає увагу аудиторії та спонукає її задуматися над цією проблемою.

Згідно з поданою нижче діаграмою (див. Рис. 2.3), найчастіше у політичних промовах використовуються метафори, що становлять 12% від загальної кількості лексико-стилістичних засобів маніпуляції. Колоквіалізми, оксюморони, антитези, неологізми, експресиви, цитування та сленгізми також часто використовуються у промовах (9%, 7% та останні по 6% відповідно). Ці засоби забезпечують виразність і актуальність висловлювань, а також допомагають політикам адаптуватися до різних контекстів та аудиторій.

До найменш продуктивних засобів впливу належать каламбури, оксюморон, літота, персоніфікація, посилення на прецедентні тексти, використання гумору та сарказму (по 1% кожен). Ці засоби використовуються рідше через їхню специфічність і меншу універсальність у політичному дискурсі.

Рис. 2.3. Лексико-стилістичні засоби мовного впливу в англомовних політичних промовах

Висновки до розділу 2

1. Аналіз фонетичних засобів маніпуляції в англомовних політичних промовах показує, що найбільше використовується алітерація, що становить 54% усіх прикладів. Асонанс, який становить лише 8% усіх прикладів, є найменш поширеним фонетичним засобом мовної маніпуляції (див. Рис. 2.1).

2. На основі аналізу граматико-синтаксичних засобів маніпулятивного впливу в англомовному політичному дискурсі можна зробити наступні висновки. Повтори складають 25% від загальної кількості використаних засобів. Це свідчить про те, що повтори є найпоширенішим засобом мовної маніпуляції у політичних промовах. Риторичні питання становлять 5%. Риторичні питання використовуються найрідше (див. Рис. 2.2).

3. Проаналізувавши лексико-стилістичні засоби маніпуляції, ми дійшли висновку, що найчастіше у політичних промовах використовуються метафори, що становлять 12% від загальної кількості лексико-стилістичних засобів маніпуляції. До найменш продуктивних засобів впливу належать каламбури, оксюморон, літота, персоніфікація, посилення на прецедентні тексти, використання гумору та сарказму (по 1% кожен) (див. Рис. 2.3)

4. Проаналізувавши 100 речень з англомовних політичних промов, ми виявили, що політики найчастіше використовують лексико-стилістичні засоби маніпулятивного впливу (58%), трохи рідше – граматико-синтаксичні (близько 38%), найменше у наших прикладах трапляються фонетичні засоби мовного впливу (див. Рис. 2.4).

Рис. 2.4. Лінгвістичні засоби маніпулятивного впливу в англомовних політичних промовах

РОЗДІЛ 3

ВІДТВОРЕННЯ МОВНИХ ЗАСОБІВ МАНІПУЛЯТИВНОГО ВПЛИВУ У ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

3.1 Способи еквівалентного відтворення українською мовою засобів маніпулятивного впливу у перекладі текстів англомовного політичного дискурсу

Переклад текстів політичного дискурсу є складним і багатограним процесом, що вимагає не лише лексичної точності, але й глибокого розуміння маніпулятивних прийомів. Еквівалентний переклад є важливим методом збереження і дослівної передачі маніпулятивних засобів. У цьому підрозділі ми розглянемо різні способи еквівалентного відтворення маніпулятивних засобів в українських перекладах англомовного політичного дискурсу, проаналізуємо конкретні приклади та обґрунтуємо, чому еквівалентний переклад є найефективнішим методом для передачі маніпулятивного впливу.

(10) *But how do you make an idea like that real? You do it step-by-step, year-by-year... sometimes even door-by-door.* (F212023ROTOYAOTUW,URL) – Але як втілити таку ідею в життя? Ви робите це крок за кроком, рік за роком... іноді навіть від дверей до дверей.

У цьому випадку ми використовуємо еквівалентний переклад, адже важливо зберегти не тільки сенс висловлювання, але й фонетичний ритм оригіналу. Дослівний переклад є найкращим варіантом, оскільки він зберігає ритмічну гру мови та музикальність висловлювання, що допомагає передати емоційне забарвлення вихідного речення.

(58) *You're really patriots, incredible patriots who lived by that very, very simple but actually quite complex statement. "Live free or die. Live free or die".* (DTHFRBNHP,URL) – Ви справжні патріоти, неймовірні патріоти, які живуть за цим дуже, дуже простим, але насправді досить складним правилом. «Живи

вільно або помри. Живи вільно або помри». Дослівний переклад цієї фрази є найкращим варіантом, оскільки він зберігає маніпулятивний ефект слогану, який може викликати в слухача емоційні реакції.

(5) *He's – Putin has already threatened to “remind” – quote, “remind” Poland that their western land was a gift from Russia.* (O202023ROTUSRISOIAU,URL) – Він, Путін, вже погрожував «нагадати» – цитую, «нагадати» Польщі, що їхні західні землі були подаровані Росією. У цьому випадку еквівалентний переклад зберігає загрозливий характер висловлювання. Вживання терміна 'нагадати' є ключовим для передачі агресивного тону, який спостерігається в оригіналі. Слово *remind* у цьому контексті несе не просто інформативне навантаження, а має загрозливий підтекст, що спрямований на підкреслення домінування і тиску. Переклад 'нагадати' успішно відтворює цей ефект, зберігаючи політичну напругу і вплив на цільову аудиторію.

(4) *In his general order, he predicted, and I quote, “with one heart and one mind,” “with fortitude and with patience,” they would overcome every difficulty – the troops he was leading.* (J52024SOTTAOTJ6A,URL) – У своєму наказі він передбачив, цитую: «єдиним серцем і єдиним розумом», «силою духу і терпінням» вони подолають усі труднощі – війська, які він очолював. Еквівалентний переклад у контексті передачі цитування як маніпулятивного прийому грає ключову роль, оскільки він забезпечує збереження сенсу та емоційного забарвлення, що є необхідним для впливу на аудиторію. В ситуації, коли мова йде про цитування, за допомогою еквівалентного перекладу ми можемо не лише передати самі слова, а й забезпечити звучання перекладу так само впливово, як і оригінал.

(26) *The only reason I wouldn't go to some parts of New York is the real risk of meeting Donald Trump.* (FTOHCSATDNC,URL) – Єдина причина, чому б я не поїхав у деякі райони Нью-Йорка, – це реальний ризик зустріти Дональда Трампа. Еквівалентний переклад зберігає маніпулятивний ефект, пов'язаний з використанням гумору, що криє у собі негативне ставлення до особи Дональда

Трампа. Вживання фрази 'реальний ризик' підкреслює неприязнь та небажання, що асоціюються з можливістю зустрічі з політиком, що створює специфічний емоційний контекст. Переклад точно передає маніпулятивний намір оригіналу, формуючи негативне враження про особу, що необхідне для досягнення політичних цілей.

(25) *It is absolutely ridiculous that people should choose to go around looking like letter boxes.* (BMMQDHC,URL) – Смішно, що люди обирають бути схожими на поштові скриньки. Еквівалентний переклад зберігає іронічний і зневажливий тон оригіналу, що важливо для збереження маніпулятивного впливу. Таке висловлювання при дослівному перекладі створює негативний імідж та викликає в аудиторії відповідні емоційні реакції. Переклад 'поштові скриньки' ефективно передає зневажливе ставлення політика.

(60) *Small businesses are the heartbeat of our economy.* (DTHFRBNHP,URL) – Малий бізнес – це серце нашої економіки. У цьому прикладі еквівалентний переклад зберігає метафору *heartbeat of our economy*, яка вказує на важливість малого бізнесу для економіки. Метафора 'серце нашої економіки' в українській версії не лише передає той же символічний сенс, але й зберігає риторичну силу висловлювання. Це дозволяє підкреслити важливість малого бізнесу як основи економічного зростання і стабільності, що є важливим для маніпулятивного впливу на аудиторію.

(35) *The anguish that their families are enduring week after week, month after month is unimaginable.* (PBAKAIDR,URL) – Страждання, що переживають їхні сім'ї тиждень за тижнем, місяць за місяцем, неможливо собі уявити. Еквівалентний переклад допомагає зберегти емоційний ефект висловлювання, підкреслюючи тривалість і глибину страждань сімей. Фраза 'тиждень за тижнем, місяць за місяцем' в українському перекладі зберігає ритм як маніпулятивний інструмент.

Отже, у цьому підрозділі ми дослідили декілька найяскравіших прикладів використання еквівалентного перекладу при передачі маніпулятивних прийомів українською мовою. Еквівалентний переклад є критично важливим для збереження маніпулятивного впливу у політичних текстах. Збереження риторичних прийомів, метафор і специфічного тону допомагає відтворити емоційний і прагматичний контекст оригіналу, що є ключовим для передачі маніпулятивного впливу. Аналіз наведених прикладів показує, що еквівалентний переклад не лише точно передає семантику, але й забезпечує адекватне сприйняття і розуміння змісту цільовою аудиторією.

3.2 Застосування перекладацьких трансформацій для збереження маніпулятивного впливу при перекладі текстів англомовного політичного дискурсу

Ця частина нашого дослідження націлена на вивчення перекладацьких трансформацій, що використовуються при передачі засобів маніпулятивного впливу в англомовних політичних промовах українською мовою. Тут ми розглянемо чотири групи трансформацій, а саме: лексичні (практичне транскодування, транслітерація, транскрипція), лексико-семантичні (диференціація, модуляція, конкретизація, генералізація,), граматичні (граматична заміна (морфологічна та синтаксична), транспозиція, додавання, опущення) та лексико-граматичні (повна перебудова, антонімічний та описовий переклади).

Лексичні трансформації стосуються зміни окремих слів або виразів без зміни їхнього базового значення. Ці трансформації зосереджені на формі слова та його передачі цільовою мовою.

(15) *He thought he'd get the Finlandization of NATO. Instead, he got the NATOization of Finland – and Sweden.* (F212023ROTOYAOTUW,URL) – Він думав, що відбудеться фінляндизація НАТО. Натомість відбулася натоізація

Фінляндії і Швеції. Використання нових термінів стає викликом для перекладачів, оскільки їхня еквівалентність може бути неочевидною чи неповною. Практичне транскодування дозволяє зберегти оригінальний тон та інтенцію мовця, забезпечуючи таким чином точніше відтворення мовної маніпуляції при перекладі.

(21) *I think I'm basically a liberal Conservative – I believe in low tax, spirit of free enterprise, and in making sure that we as politicians create the framework for business to produce the dosh that we're going to need to pay for the poorest.*

(BJQ,URL) – Я вважаю себе ліберальним консерватором – я вірю в низькі податки, дух вільного підприємництва і в те, що ми, як політики, створюємо умови для бізнесу, щоб він отримував гроші, які нам знадобляться для найбільш вразливих верств населення. Практичне транскодування є правильним варіантом перекладу, оскільки дозволяє зберегти виразність стилістичного рішення мовця. У цьому випадку використання практичного транскодування є важливим для збереження суперечливості та мовної виразності.

(1) *And we've been in close and frequent communication throughout this conflict from the very beginning, but particularly – it's particularly meaningful to talk with one another in person – look each other in the eye, because leadership through this terrible crisis has inspired the Ukrainian people – as you have done, Mr. President – and the American people and the entire world.*

(RBPBAPVZOUJPC,URL) – Ми тісно і часто спілкувалися протягом усього цього конфлікту з самого початку, але надзвичайно важливо говорити один з одним особисто – дивитися один одному в очі, тому що лідерство в цій жахливій кризі надихнуло українців – як це зробили Ви, пане Президенте, – і американський народ, і увесь світ. У цьому випадку транскрипція слова 'конфлікт' передає нейтральніше та менш агресивне значення, ніж слово 'війна'. Це сприяє евфемістичному ефекту, створюючи відчуття, що ситуація менш критична, ніж вона є насправді.

(100) *I am a tech optimist and as a medical doctor by training, I know that AI is already revolutionizing health care.* (UVDLSTDIF,URL) – Я техоптиміст і як медик за освітою знаю, що ШІ вже зараз породжує революцію в галузі охорони здоров'я. Слово 'техоптиміст' перекладене за допомогою транскрипції. Транскрипція передає звучання терміна з англійської, інтегруючи його в українську фонетичну і граматичну систему. Така адаптація дозволяє не тільки зберегти зрозумілість для української аудиторії, але й підкреслює його міжнародне використання, що часто асоціюється з новітніми технологіями та глобальними тенденціями. Транскрипція в цьому випадку також сприяє популяризації терміну серед українських читачів.

Лексико-семантичні трансформації включають зміни не лише на рівні окремих слів, а й на рівні їхніх значень або відношень між ними. Ці трансформації впливають на зміст і нюанси сприйняття тексту.

(11) *Would we respond or would we look the other way? Would we be strong or would we be weak?* (F212023ROTOYAOTUW,URL) – Ми відгукнемося чи відвернемося? Будемо сильними чи слабкими? При перекладі ми використали трансформацію модуляції, щоб чітко передати використану у питаннях антитезу, що виступає мовним засобом маніпулятивного впливу. Аудиторію ставлять у позицію, де вибір слабкості чи бездіяльності виглядає неприйнятним, а варіант сили та дії – єдиним достойним рішенням. Це формує необхідну для оратора реакцію.

(33) *In China and other countries they just burn whatever the hell is available and that smoke is spreading out of those chimneys and those factories are cheap as hell and they don't give a shit.* (PTBW,URL) – У Китаї та інших країнах просто спалюють все, що в біса існує, і з димарів постійно валить дим, а ті заводи до дідька дешеві, і всім на це начхати. У перекладі використання модуляції є доцільним для передачі тону висловлювання. Модуляція дозволяє зберегти емоційний фон та інтонацію, які виражені в оригіналі, забезпечуючи точніше відтворення стилю мовця. В оригіналі мовець використовує грубу лексику для

того, щоб посилити вплив на слухача. Переклад за допомогою модуляції дозволяє зберегти ці елементи, не змінюючи загального змісту, але додаючи необхідну емоційну складову.

(28) *People might not think that, but the Republicans have all of the cards.* (DTQ,URL) – Народ може не знати, але республіканці мають всі козири в рукаві. У перекладі ми використали конкретизацію для того, щоб передати ідіоматичний зміст виразу. У цьому випадку фраза 'всі козири в рукаві' є конкретизацією ідіоми, яка допомагає українським читачам чітко зрозуміти, що мається на увазі.

(82) *They're putting landlords ahead of hungry kids, smoking revenue ahead of people's health, and tax cuts ahead of supporting the most vulnerable among us like people living with disabilities.* (SBPVDLATTSFVVM,URL) – Вони ставлять інтереси орендодавців вище за інтереси голодних дітей, доходи від тютюнових виробів вище за здоров'я людей, а зниження податків вище за підтримку найвразливіших з нас, наприклад, осіб з інвалідністю. В оригіналі *smoking revenue* можна трактувати як загальне джерело доходів, пов'язане із палінням. Проте при перекладі ми застосували конкретизацію, використовуючи фразу 'доходи від тютюнових виробів', що одразу асоціюється з небезпекою для здоров'я. Це створює чіткішу асоціацію між джерелом доходів і шкодою для здоров'я, що підсилює маніпулятивний ефект антитези: інтереси здоров'я протиставлені фінансовій вигоді від шкідливої продукції.

(37) *And I'm working on this day and night with the King and others in the region to find the means to bring all these hostages home, to ease the humanitarian crisis and to end the terror threat and to bring peace to Gaza and Israel, an enduring peace with a two-state solution for two peoples.* (PBAKAIIDR,URL) – Я працюю над цим цілодобово з Королем та іншими людьми в регіоні, щоб знайти способи повернути всіх цих заручників додому, полегшити гуманітарну кризу і покласти край терористичній загрозі, а також принести

мир в Газу та Ізраїль, довготривалий мир з вигідним рішенням для обох держав та обох народів. Використання трансформації генералізації при перекладі допомагає забезпечити адаптацію висловлення до культурних, мовних та стилістичних особливостей мови реципієнта. Такий підхід до перекладу дозволяє зробити висловлення зрозумілішим і природним для читачів, а також уникнути дослівного перекладу, яка може здатися неестетичною чи незвичайною у мові цільової аудиторії. Гіперболізоване висловлювання про цілодобову роботу створює емоційний зв'язок з аудиторією, яка може сприйняти політика як героя, який жертвує своїм часом і життям заради загального блага. Це викликає відчуття солідарності та захоплення, навіть якщо це перебільшення.

(19) *That was the dream of those who continue still to root out Kremlin's efforts to corrupt, coerce, and control.* (F212023ROTOYAOTUW,URL) – Це була мрія тих, хто продовжує протистояти спробам Кремля корумпувати, підкорювати та контролювати. У перекладі завдяки трансформації диференціації фраза 'корумпувати, підкорювати та контролювати' зберігає алітерацію (повторення звуку /к/). Таке повторення у перекладі створює відчуття єдності та цілісності дій Кремля – 'корумпувати, підкорювати та контролювати'.

Граматичні трансформації – це зміни, які стосуються граматичних елементів мови при перекладі. Вони необхідні через структурні відмінності між мовами для адаптації тексту до норм цільової мови.

(53) *And we stand against the evil of racism, the poison of white supremacy today, tomorrow, and always.* (JBSICSCADD,URL) – Ми протистоїмо злу расизму, отруті верховенства білої раси сьогодні, завтра і завжди. У перекладі використана трансформація додавання ('білої раси') для того, щоб адаптувати висловлення до мови та контексту української аудиторії. Додавання цього елемента допомагає точніше передати сенс оригіналу.

(31) *It would seem very hard to obstruct justice for a crime that never happened! Witch Hunt!* (DTQ,URL) – Здавалося б, дуже важко перешкоджати правосуддю за скоєння злочину, якого ніколи не було! Просто якесь полювання на відьом! У перекладі використовується фраза 'просто якесь полювання на відьом', яка посилює відчуття недовіри до звинувачень. Додавання слова 'просто' підкреслює недолугий та абсурдний характер ситуації в очах мовця, що ще більше підсилює маніпулятивний вплив метафори на аудиторію.

(64) *But Mexico paid a big price to give us the best border that we've ever had in the history of our country. That included drugs, that included terrorists coming in.* (ТАПАНТНЕ11324Т,URL) – Але Мексика заплатила велику ціну за те, щоб подарувати нам найкращий кордон в історії нашої країни. Лише наркотики та терористи-мігранти. У перекладі використана трансформація опущення. Така трансформація допомагає зберегти іронічний характер висловлювання та адаптувати його до мовних особливостей української аудиторії.

(94) *Let me be clear: these claims are utterly, completely, categorically false.* (WHODGKSITPSOT148IPUA25M2024,URL) – Дозвольте зазначу відверто: ці заяви зовсім неправдиві. У цьому випадку трансформація опущення відіграє важливу роль у передачі маніпулятивного впливу, зокрема алітерації. Маніпулятивний вплив в оригіналі полягає у створенні відчуття надмірного драматизму. У перекладі за допомогою опущення досягається ефект більшої відстороненості або нейтральності, що робить твердження більш фактичним й лаконічним.

(29) *And we have a country out there – North Korea which is sort of wacko, not a bunch of dummies – and they are going out and they are developing nuclear weapons.* (DTQ,URL) – І у нас є приклад країни – Північна Корея, у якій живе оглашений народ, а не купка маріонеток – і вони розробляють ядерну зброю. У перекладі використана трансформація морфологічної (граматичної) заміни для збереження сенсу та емоційного навантаження оригіналу. Слово *wacko*

перекладене як 'оглашений' (застосовано прикметник замість іменника), щоб передати його негативне забарвлення та відтінок непередбачуваності. Також варто звернути увагу на те, що слово 'оглашений' є також протонародним та неформальним, що відповідає стилю мовлення політика.

(84) *We must not let autocracies attack our democracies from within.* (SBPVDLATTSFDVVM,URL) – Ми не повинні дозволити автократії атакувати нашу демократію зсередини. В оригіналі використовується множина *autocracies* і *democracies*, що підкреслює масштабність загрози від різних автократичних режимів. Ці слова у перекладі замінені на однину, що створює враження, ніби загроза спрямована на конкретну демократію, а саме демократію країни, до якої апелює оратор. Це фокусує увагу аудиторії на своїй демократії, роблячи загрозу більш персоніфікованою і, відповідно, ближчою.

(22) *I have as much chance of becoming Prime Minister as of being decapitated by a frisbee or of finding Elvis.* (BJMMQFSTOKSTHLOPP,URL) – У мене стільки ж шансів стати прем'єр-міністром, як і можливостей того, що летючий диск відіб'є мені голову, чи я знайду Елвіса. У перекладі використана трансформація синтаксичної (граматичної) заміни, а саме зміна простого речення на складнопідрядне, для того, щоб адаптувати його для української аудиторії. Ми використовуємо трансформацію синтаксичної заміни для того, щоб переклад був природним для української мови, при цьому зберігаючи оригінальний тон, гумор і маніпулятивний ефект.

(55) *As she and her family were going through the frightening, heartbreaking ordeal, she had to fight extreme politicians in the court.* (BCTFORHA,URL) – Коли вона та її сім'я проходили через страшне, нестерпне випробування, їй довелося боротися в суді з політиками, які вдавалися до крайнощів. В англійській мові прикметники часто можуть виступати в ролі засобу для короткого й влучного опису осіб чи ситуацій. В українській мові, для точнішого опису дії або характеристики, іноді необхідно використовувати підрядні речення. При перекладі *extreme politicians* замінено на 'політики, які вдавалися до

крайнощів', оскільки такий спосіб передачі краще звучить у контексті української мови.

(46) *We saved America from yet another horrific Biden betrayal*. (DTDSISC,URL) – Ми врятували Америку від ще однієї жахливої зради Байдена. У перекладі використана трансформація транспозиції, оскільки важливо передати зміст, інтенцію та емоційний тон висловлювання відповідно до норм української мови. В англійській мові порядок слів зазвичай є фіксованим (*Horrific Biden betrayal*). При перекладі варто замінити розміщення слів, щоб фраза відповідала граматичним нормам української мови.

(2) *Despite Russia's disregard for human life and careless willingness to throw away soldiers as cannon fodder, its reckless body count still cannot close the capabilities gap*. (7MSITWOUS,URL) – Незважаючи на зневагу Росії до людського життя і безтурботну готовність жертвувати солдатами як гарматним м'ясом, безрозсудні втрати все ще не можуть подолати розрив у можливостях. Оригінальна фраза *despite Russia's disregard* перекладається українською 'незважаючи на зневагу Росії', що є типовою побудовою для української мови. Це забезпечує логічність речення. При перекладі використано трансформацію транспозиції.

Лексико-граматичні трансформації – це зміни, які охоплюють як лексику, так і граматику при перекладі. Вони передбачають зміни, які можуть стосуватися як змісту, так і структури.

(44) *Thank you very much, and I'm thrilled to be back in this beautiful state, we love this state, with thousands of hardworking God-fearing American patriots*. (DTDSISC,URL) – Щиро дякую, я щасливий повернутися в цей прекрасний штат, ми любимо цей штат та його тисячі працьовитих боголюбних американських патріотів. При передачі оригінального тексту цільовою мовою ми використовуємо антонімічний переклад. Використання антонімічного перекладу вказує на те, що американці не бояться Бога, а, навпаки, люблять.

Такий переклад дозволяє передати сенс та зміст оригіналу з урахуванням культурних особливостей української аудиторії.

(65) *Now, they want to do boats. They want boats to be all electric. The whole thing is so crazy. I call it the Green New Scam. Not the Green New Deal, it's the Green New Scam.* (ТАПАНТНЕ11324Т,URL) – Тепер вони хочуть виробляти човни. Вони хочуть, щоб човни були повністю електричними. Все це таке божевільня. Я називаю це не Новим зеленим курсом (екологічними рішеннями для економіки), а Новим зеленим скамом. При перекладі використовується описовий метод, щоб пояснити цільовій аудиторії українською мовою суть власної назви, яку використовує Трамп. Це дозволяє передати не лише зміст, а й емоційне забарвлення та відчуття гри слів, які мають важливе значення для розуміння контексту.

(8) *Bernie, your campaign inspired millions of Americans, particularly the young people who threw their hearts and souls into our primary.* (FTOHCSATDNC,URL) – Берні, ваша кампанія надихнула мільйони американців, особливо молодих, які завзято голосували, щоб ми отримали першість. При перекладі використано трансформацію повної перебудови, оскільки необхідно адаптувати метафору до культурних та мовних особливостей української аудиторії. Українська версія передає сенс оригіналу, але використовує іншу форму висловлення для збереження зрозумілості для слухачів.

(76) *This can't be another woulda-coulda-shoulda election.* (THCDNCS,URL) – Це не можуть бути чергові вибори за принципом "пальцем в небо". Повна перебудова дозволяє адаптувати авторський неологізм, зберігаючи маніпулятивний ефект і емоційну силу висловлювання. Це необхідно для точнішого відтворення змісту й інтенції та для відповідності нормам української мови. Вираз «пальцем в небо» є близьким і зрозумілим для української аудиторії, тоді як дослівний переклад оригіналу втратив би свою експресивність і силу.

Отже, у цій частині нашого дослідження ми зосередилися на аналізі перекладацьких трансформацій, які використовуються для передачі маніпулятивного впливу в англomовних політичних промовах українською мовою. Розглянуто чотири основні групи трансформацій: лексичні, лексико-семантичні, граматичні та лексико-граматичні.

Висновки до розділу 3

1. Еквівалентний переклад є незамінним інструментом для збереження маніпулятивного впливу в політичних промовах. Він дозволяє точно передати емоційний і культурний контекст оригіналу, забезпечуючи при цьому ефективність перекладу. За допомогою еквівалентного перекладу політичні промови можуть зберігати свою переконливість і впливовість. Це забезпечує максимальний ефект маніпуляції та риторичного впливу, необхідний для досягнення комунікаційних цілей автора.

2. Розглянуті в цьому дослідженні перекладацькі трансформації демонструють важливість адаптації мовних засобів для збереження маніпулятивного впливу у політичних промовах. Використання різних типів трансформацій дозволяє передати не лише точний зміст, але й емоційний та риторичний ефект оригінальних висловлювань. Це забезпечує ефективність комунікації і впливу на цільову аудиторію в контексті перекладу.

Зокрема, практичне транскодування, транслітерація, транскрипція допомагають зберегти специфічні терміни та власні імена, адаптуючи їх до української мовної системи. Диференціація, модуляція, конкретизація, генералізація використовуються для точнішого відображення значення та емоційного забарвлення оригіналу. Граматична заміна (морфологічна та синтаксична), транспозиція, додавання, опущення допомагають адаптувати структуру речень до української граматичної системи, зберігаючи при цьому значення та маніпулятивний ефект оригіналу. Повна перебудова, антонімічний переклад, описовий переклад дозволяють адаптувати складні концепти та

маніпулятивні засоби до української мовної системи, зберігаючи при цьому ефективність впливу. Такі підходи гарантують, що політичні промови при перекладі ефективно впливають на українську аудиторію.

ВИСНОВКИ

Під час написання кваліфікаційної роботи на тему «Мовні засоби маніпулятивного впливу в політичному дискурсі: лінгвістичний та перекладацький аспекти» ми дослідили складний феномен маніпуляції в політичних текстах, який є інтердисциплінарним явищем, яке охоплює лінгвістику, психологію, соціологію та політологію. Проаналізовані маніпулятивні техніки, що використовуються в політичному дискурсі, а також методи їх перекладу на українську мову демонструють важливість мовного вибору для досягнення риторичних цілей та впливу на цільову аудиторію. Дослідження підтверджує гіпотезу, що маніпулятивний вплив є стратегічним інструментом політичної комунікації, а перекладацькі прийоми відіграють вирішальну роль у передачі цього впливу між культурами.

Маніпуляція в політичному дискурсі є однією з ключових технік, яка використовується для впливу на суспільні настрої та формування політичної підтримки. Вона здійснюється через іллокутивні та перлокутивні акти, які створюють емоційний та когнітивний ефект у реципієнтів. Лінгвістичні засоби, такі як емоційно-оцінна лексика, неологізми, евфемізми, пейоративи, метафори, порівняння, слова-лозунги, ритм, рима, повтор та інші прийоми, слугують важливими інструментами маніпуляції, спрямованими на вплив на суспільну свідомість. Вивчення цих аспектів допомагає краще розуміти механізми маніпулятивного впливу та протидіяти ним у різних сферах суспільного життя.

У політичному дискурсі використовують такі мовні стратегії, як наклеювання ярликів, стереотипізація та використання міфів для створення бажаних асоціацій та упереджень. Ці методи є потужними інструментами в боротьбі за владу та громадську підтримку, що дозволяє політикам керувати громадською думкою, формуючи спрощені уявлення про складні політичні реалії.

Ми довели важливість критичного мислення у сучасному суспільстві, де медійний і політичний простір насичений маніпулятивними технологіями. Аналіз мовних засобів маніпуляції у політичному дискурсі вказує на необхідність розвитку медіаграмотності та вміння аналізувати повідомлення, щоб уникати впливу маніпулятивних технологій.

Ми визначили, що перекладацькі стратегії також важливі для збереження маніпулятивного потенціалу політичного повідомлення при його передачі іншою мовою. Важливим завданням перекладача є адекватна передача емоційного та риторичного контексту оригіналу, зокрема це відбувається і за допомогою еквівалентного перекладу. Це дозволяє зберігати маніпулятивний вплив на аудиторію.

Форенізація і доместикація як ключові перекладацькі стратегії забезпечують збереження культурних особливостей оригіналу або, навпаки, їх адаптацію до української культури. Однак, при перекладі політичних промов важливо також уникати надмірної доместикації, оскільки вона може призвести до втрати маніпулятивного ефекту оригіналу. Тому перекладачі повинні зберігати баланс між культурною адаптацією та точністю відтворення змісту.

Маніпулятивний потенціал перекладацьких трансформацій демонструється через використання таких прийомів, як еквівалентний переклад, модуляція, граматична заміна, конкретизація, генералізація, транспозиція, додавання, опущення та інші техніки, що дозволяють перекладачеві адаптувати політичний текст до українського культурного контексту. Ці стратегії допомагають зберегти маніпулятивний вплив тексту на аудиторію, не порушуючи його цілісності та змістовності.

Майбутні дослідження у сфері маніпуляції в політичному дискурсі можуть бути націлені на аналіз нових тенденцій у політичній комунікації, зокрема впливу соціальних медіа на масову свідомість. Цифрова епоха створює нові виклики для протидії маніпуляціям, тому важливим є

розширення аналітичних підходів до вивчення мовних технік маніпуляції в сучасних медіа.

Ми вважаємо доцільним подальше дослідження перекладацького аспекту вивчення маніпулятивного впливу в контексті міжкультурної комунікації. Важливо глибше дослідити те, як перекладачі адаптують політичні промови для різних аудиторій, враховуючи культурні та соціальні відмінності. Дослідження конкретних політичних текстів і промов, що викликають великий резонанс у суспільстві, можуть розширити розуміння маніпулятивних технік і допомогти розробити ефективні стратегії для їхнього виявлення та нейтралізації.

Таким чином, це дослідження доводить важливість аналізу маніпулятивних засобів у політичному дискурсі та способи їх перекладу для збереження комунікативного впливу, а також окреслює перспективи подальшого наукового вивчення цієї теми. З огляду на складність маніпулятивного впливу та необхідність протидії йому, це дослідження є надзвичайно важливим як для лінгвістики, так і для суспільних наук. Вивчення маніпулятивних технік допомагає не лише виявляти приховані впливи у політичних текстах, але й розробляти стратегії для захисту від дезінформації та маніпуляцій, що робить цю тему актуальною для сучасного світу, де інформаційні війни і політичні конфлікти стають усе частішими.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аккурт, В. Є. (2020). Методи маніпулятивного впливу у лінгвістиці. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Лінгвістичні науки*, (30), 5—23.
<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/8533/1/Vladyslava%20Akkurt%202020.pdf>
2. Андрющенко, М. Ю. (2019). Когнітивна парадигма маніпуляцій в медіа як інструментарію латентної пропаганди. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*, 18(80), 44—49.
<https://doi.org/10.25313/2520-2057-2019-18>
3. Білоус, О. (2024). Особистісний розвиток за доби Інтернету: освітні виклики і перспективи. *Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 75(2), 259—267.
http://www.apfn-journal.in.ua/archive/75_2024/part_2/75-2_2024.pdf
4. Бутова, І. (2009). Політичний дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень. *Вісник Львів. ун-ту. Серія: Іноземні мови*, (16), 232—238.
<http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/lingua/article/view/2649>
5. Воронцова, Н. Г. (2005). *Комунікативно-когнітивні особливості вербальної інтеракції зі стороннім реципієнтом (на матеріалі англійської мови)* [Автореф. дис. канд. філол. наук, Волинський державний університет ім. Лесі Українки]. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=DOC/2005/05vngmam.zip
6. Гаврилюк, О., & Гнатюк, А. (2023). Взаємовплив соціальних мереж і масової культури: роль і значення алгоритмів. *Питання культурології*, (42), 90—101.

<https://doi.org/10.31866/2410-1311.42.2023.293710>

7. Давиденко, Н. І. (2021). Стратегія пом'якшення в оригіналі та перекладі як складова формування світогляду студентів-філологів за умов глобалізації. *Scientific and Pedagogical Internship "Professional Training of a Modern Philologist: the Use of European Practices in the Education System of Ukraine": Internship Proceedings* (с. 45—48). "Baltija Publishing".

<https://doi.org/10.31812/123456789/6043>

8. Дмитриченко, К. (2020). *Ідеологія перекладу в контексті російсько—українського збройного конфлікту (ключові терміни у ЗМІ)*. ЛНУ.

9. Іваницька, М. (2021). Переклад та маніпуляція. *Наукові записки. Серія «Філологічні науки»*, (193), 92—99.

<https://doi.org/10.36550/2522-4077-2021-1-193-92-99>

10. Карпенко, М. П. (2015). Суть поняття «Маніпуляція», її характеристика та методи нейтралізації. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*, (45), 26—34.

http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_zntndr_2015_45_5

11. Коваленко, А. М., & Марченко, Т. С. (2019). Мовні засоби реалізації маніпулятивного впливу в сучасних англomовних ЗМІ. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*, 38(1), 214—218.

http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v38/part_1/55.pdf

12. Комісарук, А., Хаврель, В., & Харченко, Н. (2021). Особливості перекладу мовної гри у художньому тексті. *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського*, (33), 352—368.

<dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/15658>

13. Король, А., & Волощук, В. (2024). Особливості перекладу засобів маніпулятивного впливу в німецькомовному медіа-дискурсі. *Науковий вісник Чернівецького університету*, (831-832), 123—135.

<https://doi.org/10.31861/gph2021.831-832.123-135>

14. Крапива, Ю. В. (2019). Політична промова як різновид політичної комунікації. *Закарпатські філологічні студії*, 2(11), 42—45.

<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/33488>

15. Кравченко, Д. А. (2019). *Мовні засоби реалізації маніпулятивного впливу в англійському діалогічному мовленні та способи їх відтворення в українському перекладі*. [Автореф. наук. роб. на здобуття кваліф. магістр., Чорноморський національний університет імені Петра Могили]. DSpace.

<http://localhost:8080/jspui/handle/123456789/411>

16. Кожемяченко, Н. (2015). Лінгвістичні засоби маніпуляції в англійській політичній рекламі. *Теоретична і дидактична філологія*, 20, 197—207.

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tidf_2015_20_21

17. Кудрій, Т. Г. (2018). Імагологічні образи українського суспільства (на прикладі росіян та поляків). *Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції "Суспільні науки у 2018 році"* (с. 73—77). Наукова ініціатива «Універсум».

<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/23277>

18. Лютко, Н. В. (2014). Міфологізація політичної реклами. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Серія: Політологія*, (216), 105—108.

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdupol_2014_228_216_25

19. Медвідь, О. М., Вашист, К. М., Сушкова, О. М., Садівничий, В. О., Мальована, Н. В., & Шуменко, О. А. (2022). US Presidents' Political Speeches as a Means of Manipulation in 21st Century Society. *WISDOM*, 3(2), 144—156.

<https://doi.org/10.24234/wisdom.v3i2.859>

20. Михайліченко, Х. (2020). Лінгвостилістичні особливості перекладу політичного дискурсу США (на матеріалі промов Б. Обама та Д. Трампа). *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського* (31).

<https://orcid.org/0000-0002-8400-1865>

21. Мотузкова, О. П., Гринько, О. С., & Горбатюк, Н. О. (2020). *Стратегії та аналіз в усному та письмовому перекладі*. Видавничий відділ Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

22. Нагорна, Л. (2005). *Політична мова і мовна політика. Діапазон можливостей політичної лінгвістики* [монографія]. Київ: Світогляд.

<http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0011023>

23. Оверчук, О. Б., & Цветкова, М. А. (2023). Лінгвістичні засоби маніпулятивного впливу в сучасних медіатекстах. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави* (с. 148—150). ХНУВС

<https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1262273f-82db-424d-9348-ae3f5f20a2cd/content>

24. Палей, Т. А. (2019). Ще раз про співвідношення понять «політична мова» і «політичний дискурс». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*, 39(2), 128—131.

<https://doi.org/10.32841/2409-1154.2019.39.2.32>

25. Пасенчук, Н. В. (2017). Поняття дискурсу як комунікативної події та текстової категорії. *Science and Education a New Dimension. Philology*, 123, 52—55.

<https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/03/The-concept-of-discourse-as-a-communicative-event-and-a-textual-category-N.-V.-Pasenchuk.pdf>

26. Пешкова, О. Г. (2023). Переклад як гра: нова методологія дослідження перекладу мовної гри. *Збірник наукових праць «Нова філологія»*, (89), 192—200.

<https://doi.org/10.26661/2414-1135-2023-89-28>

27. Пробийголова, Н. В. (2010). Міф як засіб політичного маніпулювання в процесі проведення виборів. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія, Соціологія, Філософія*, (14), 41—44.

<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/8038>

28. Рудницька, Н. М. (2013). Самоцензура перекладача. *Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки*, (68), 134—137.

<http://eprints.zu.edu.ua/9498/1/31.pdf>

29. Рябчук, О. В., Разумна, К. А., & Сіваєва, О. С. (2021). Перекладацькі стратегії як засоби маніпуляції свідомістю. *Закарпатські філологічні студії*,

(18), 220—224.

<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/59212>

30. Саїд, Е. В. (2001). *Орієнталізм*. Видавництво Соломії Павличко «Основи».

31. Світич, С. І. (2013). Проблеми вивчення стереотипів та стереотипізації: теоретико-методологічні підходи. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*, 1(23), 310—324.

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2013_1_23

32. Сорокіна, Л. Є. (2014). Мовленнєва маніпуляція та інші види мовленнєвого впливу: термінологічне розмежування понять. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*, 8(2), 157—159.

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2014_8%282%29_42

33. Труба, Г. М., & Гречка, С. А. (2020). Теоретичне обґрунтування сутності поняття «мовленнєва маніпуляція» у політичному дискурсі. *Вісник Одеського національного університету. Серія «Філологія»*, 2(22), 89—96.

[https://doi.org/10.18524/2307-8332.2020.2\(22\).235230](https://doi.org/10.18524/2307-8332.2020.2(22).235230)

34. Ташенко, Г. В. (2021). *Актуальні проблеми теорії та практики перекладу. Конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» факультету іноземних мов*. Друкарня «Мадрид».

35. Хабарова, Н. (2022). Суттєві ознаки текстів масової інформації. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 48(2), 129—134.

<https://doi.org/10.24919/2308-4863/48-2-21>

36. Ці, Д. (2022). Маніпулятивні комбінації в англomовному політичному дискурсі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*, 13(81), 17—19.

[https://doi.org/10.25264/2519-2558-2022-13\(81\)-17-19](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2022-13(81)-17-19)

37. Чередниченко, О. І. (2001). Міжкультурні аспекти перекладу. *Мовні і концептуальні картини світу: Збірка наукових праць. Спеціальний випуск*.

Мови, культури та переклад у контексті європейського співробітництва. 485—489.

38. Чередніченко, А. (2014). Повтори як засіб когезії тексту. *Синопсис: текст, контекст, медіа*, (36), 157—165.

http://nbuv.gov.ua/UJRN/stkm_2014_2_8

39. Чорновол-Ткаченко, О. О. (2010). Еволюція та класифікація підходів до вивчення гумору у політичному дискурсі. *Вісник ХНУ "Дискурсологія: семантика і прагматика"*, (928), 75—79.

<https://core.ac.uk/download/pdf/46591003.pdf>

40. Український психологічний хаб. (2023) *Маніпулювання це*. <https://www.psykholoh.com/post/%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%BF%D1%83%D0%BB%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%86%D0%B5>

41. Abuelwafa, M. A. (2021). Legitimation and manipulation in political speeches: a corpus-based study. *5th International Conference on AI in Computational Linguistics*, 11—18.

<https://doi.org/10.1016/j.procs.2021.05.066>

42. Al-Quinai, J. (2005). Manipulation and censorship in translated texts. In R. Garcia & M. Luisa, (Eds.), *Actas del II Congreso Internacional de la Asociación Ibérica de Estudios de Traducción e Interpretación* (pp. 488—525). Asociación Iberica de Estudios de Traducción e Interpretación.

http://www.aieti.eu/pubs/actas/II/AIETI_2_JQ_Manipulation.pdf

43. Arhire, M. (2020). Explication, simplification and neutralisation in the translation of reference. *JoLIE*, (13), 29—43.

<https://doi.org/10.29302/jolie.2020.13.2>

44. Cialdini R. B. (2021). *Influence: The Psychology of Persuasion*. HarperCollins.

45. Chomsky, N. (1997). *What Makes Mainstream Media Mainstream*. Z Magazine.

46. Doerge, F. G. (2006). *Illocutionary Acts*. University of Tübingen.

47. Ekman, P. (2020). *The theory of lies*. KM-Books.
48. Farzad, S. (2009). Figurative language in international political discourse. The case of Iran. *Journal of Language and Politics*, 8(3), (c. 416—432). John Benjamins Publishing Company.
<https://doi.org/10.1075/jlp.8.3.04sha>
49. Figenschou, T. U., & Ihlebæk, K. A. (2023). Playing the Mainstream Game. A Language-Game Analysis of “Mainstream” as a Possible Boundary Object in Journalism Studies. *Digital Journalism*, 11(4), 653—671.
<https://doi.org/10.1080/21670811.2023.2180406>
50. Franke, H. W. (1964). *Der manipulierte Mensch*. F. A. Brockhaus.
51. Gennaro, G. & Ash, E. (2022). Emotion and Reason in Political Language. *The Economic Journal*, 132(643), 1037—1059.
<https://doi.org/10.1093/ej/ueab104>
52. Graber, D. A. (1981). Political Languages. In D. Nimmo, & K. Sanders (Eds.), *Handbook of Political Communication* (pp. 195—224). Beverly Hills, CA: Sage.
53. Gui, H., Su, S., & Gui, H. (2023). On the Manipulation of Ideology in translation for international communication. *2023 International Conference on Language, Innovative Education and Cultural Communication*, (68), (pp. 135—138). EDP Sciences.
<https://doi.org/10.1051/shsconf/202316802007>
54. Halasa, I. (2022). Political speeches: the art of language manipulation. XV Міжнародна науково-практична конференція молодих учених і студентів. «Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід, 218—219.
http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/47983/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_29-30.03.2022.pdf
55. Hermans, T. (1985). *The manipulation of literature studies in literary translation*. Croom Helm, London, cop.
56. Krylova-Grek, Y. (2017). Psycholinguistic Aspects of Manipulative

Translation in Media. *East European Journal of Psycholinguistics*, 4(1), 114—121.

<https://doi.org/10.29038/eejpl.2017.4.1.kry>

57. Kuzderova, H., & Bednárová-Gibová, K. (2021). The Impact of Ideologies on the Translator's Work: A Conceptual Reflection and Application. *Hermēneus. Revista de Traducción e Interpretación*, (23), 31—67.

<https://orcid.org/0000-0003-1109-7090>

58. Lakoff, G., Hazen, D., & Howard, D. (2004). *Don't Think of an Elephant! Know Your Values and Frame the Debate. The Essential Guide for Progressives*. Chelsea Green Publishing.

59. Lefevere, A. (1992). *Translation, Rewriting and Manipulation of Literary Fame*. Routledge.

60. Levi, J. M. (2015). What is ideology? *Sociologia, Problemas e Práticas*, (77), 9—31.

<http://journals.openedition.org/spp/1782>

61. Marieiev, D., Chorny, I., Balaban O., Kobets, J., Berezovska-Chmil, O., & Shchur, N. (2023). Linguistic means of expressing the category of temporality in modern political discourse. *World Journal of English Language*, 13(4), 23—28.

<https://doi.org/10.5430/wjel.v13n4p23>

62. Mason, Ian (1994) Discourse, Ideology and Translation. In R. de Beaugrande, A. Shunnaq & M. Heliel, (Eds.), *Language, Discourse and Translation in the West and Middle East* (pp. 23—34). Benjamins Translation Library.

<https://doi.org/10.1075/btl.7.06mas>

63. Menzel, K., Lapshinova-Koltunski, K., & Kunz, K. (2017). Cohesion and coherence in multilingual contexts. *New Perspectives on Cohesion and Coherence. Translation and Multilingual Natural Language Processing*, (6), 1—10.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.814452>

64. Mohammed, A. S. (2015). Conjunctions as Cohesive Devices in the Writings of English as Second Language Learners. *3rd International Conference on Linguistics, Literature and Culture*, 75—81.

<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.11.182>

65. Ozhohan, A., Derevianko, S., Karchevska, O., Pavlova, L., & Pashyna, N. (2023). Language as a political manipulation tool. *Amazonia Investiga*, 12(64), 237—248.

<https://doi.org/10.34069/AI/2023.64.04.23>

66. Orwell, G. (2008). *1984*. Penguin Random House UK.

67. Riker, H. W. (1986). *The Art of Political Manipulation*. Yale University Press.

68. Santaemilia, J. (2008). The Translation of Sex-Related Language: The Danger(s) of Self-Censorship(s). *Traduction, terminologie, rédaction*, 21(2), 221—252.

<https://doi.org/10.7202/037497ar>

69. Schäffner, C. (1995). *Cultural Functions of Translation*. (Current issues in language and society; Vol. 1). Multilingual matters.

70. Zimbardo, P. (2007). *The Lucifer effect: Understanding how good people turn evil*. Random House.

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(СЛ:ТЕ) – Селіванова О. О. (Ред.). (2006) *Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія*. Довкілля-К.

(ССЛ:ПТ) – Загнітко, А. (2013). *Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни*. ДонНУ.

http://nbuv.gov.ua/UJRN/lingst_2014_29_38

(СУМ) – Білодід, І. К. (Ред.). (1970–1980). *Словник української мови*. Наукова думка.

(CD) – Cambridge Dictionary. *Manipulation*. Взято 13 лютого 2024 з <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/manipulation>

(MWD) – Merriam-Webster Dictionary. *Manipulate*. Взято 6 березня 2024 з <https://www.merriam-webster.com/dictionary/manipulation>

(OLD) – Oxford Learner's Dictionaries. *Manipulation*. Взято 10 грудня 2023 з <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/manipulation>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

(7MSITWOUS,URL) – 7 Myths Standing in the Way of Ukraine’s Victory.

URL: <https://www.politico.eu/article/ukraine-war-victory-russia-7-myths/>

(AOADTS,URL) – Anatomy of a Donald Trump Speech. URL:

<https://www.pbs.org/newshour/show/analyzing-trumps-use-of-inflammatory-rhetoric-on-the-campaign-trail>

(BDACSAMEC,URL) – Biden Delivers a Campaign Speech at Mother

Emanuel Church. URL: <https://www.rev.com/blog/transcripts/biden-delivers-a-campaign-speech-at-mother-emanuel-church-in-south-carolina-transcript>

<https://www.rev.com/blog/transcripts/biden-delivers-a-campaign-speech-at-mother-emanuel-church-in-south-carolina-transcript>

(BCTFORHA,URL) – Biden Convenes Task Force on Reproductive

Healthcare Access. URL: <https://www.rev.com/blog/transcripts/president-biden-convenes-a-meeting-of-his-task-force-on-reproductive-healthcare-access-transcript>

<https://www.rev.com/blog/transcripts/president-biden-convenes-a-meeting-of-his-task-force-on-reproductive-healthcare-access-transcript>

(BJMMQDHC,URL) – Boris Johnson’s Most Memorable Quotes During His

Career. URL: <https://www.irishexaminer.com/world/arid-40912640.html>

(BJMMQFSTOKSTHLOPP,URL) – Boris Johnson’s Most Memorable

Quotes, From Scathing Takedowns of Kier Starmer to His Love of Peppa Pig. URL:

<https://www.standard.co.uk/lifestyle/boris-johnson-most-memorable-quotes-batman-peppa-pig-b1010938.html>

(BJQ,URL) – Boris Johnson’s Quotes. URL:

<https://www.brainyquote.com/authors/boris-johnson-quotes>

(BOEBCA,URL) – Barack Obama Ebenezer Baptist Church Address. URL:

<https://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobama/barackobamaebenezerbaptist.htm>

(D2024SABJMPOA,URL) – Davos 2024: Special Address by Javier Milei,

President of Argentina. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2024/01/special-address-by-javier-milei-president-of-argentina/>

<https://www.weforum.org/agenda/2024/01/special-address-by-javier-milei-president-of-argentina/>

(DTDSISC,URL) – Donald Trump Delivers Speech in South Carolina. URL:

<https://www.rev.com/blog/transcripts/donald-trump-delivers-speech-in-south-carolina-transcript>

(DTHFRBNHP,URL) – Donald Trump Holds Final Rally Before N.H. Primary.
URL: <https://www.rev.com/blog/transcripts/donald-trump-holds-final-rally-before-n-h-primary-transcript>

(DTQ,URL) – Donald Trump Quotes. URL:
https://www.brainyquote.com/quotes/donald_trump_416720

(DTSGHVRIPUL,URL) – Donald Trump Says Government Has Vital Role in Protecting Unborn Life. URL: <https://www.smh.com.au/world/north-america/donald-trump-says-government-has-vital-role-in-protecting-unborn-life-20230625-p5dj9e.html>

(DTSIRALV,URL) – Donald Trump Speaks at Rally in Las Vegas. URL:
<https://www.rev.com/blog/transcripts/donald-trump-speaks-at-rally-in-las-vegas-transcript>

(EDSTSC,URL) – Ed Davey's speech to Spring Conference. URL:
<https://www.libdems.org.uk/news/article/ed-daveys-speech-to-spring-conference-2024>

(F212023ROTOYAOTUW,URL) – February 21, 2023: Remarks on the One-Year Anniversary of the Ukraine War. URL: <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/february-21-2023-remarks-one-year-anniversary-ukraine-war>

(FTOPXJ2024NYM,URL) – Full Text of President Xi Jinping's 2024 New Year Message. URL:
https://www.mfa.gov.cn/mfa_eng/xw/zyxw/202405/t20240530_11332610.html

(FTOSBPMTM,URL) – Full Text of the Speech by Prime Minister Theresa May. URL: <https://www.rte.ie/documents/news/theresa-may-speech.pdf>

(FTOHCSATDNC,URL) – Full Text of Hillary Clinton's Speech at the Democratic National Convention. URL: <https://www.voanews.com/a/full-text-of-hillary-clintons-speech-at-the-dnc/3439980.html>

(GE2024RFKSSAKMOLCTTTP,URL) – General Election 2024: Read First Keir Starmer Speech and Key Messages of Labour Campaign to ‘Turn the Page’.

URL: <https://labourlist.org/2024/05/general-election-keir-starmer-labour-speech-manifesto-policy-pledges/>

(HCWTWSTWUSFNATOIE,URL) – Hillary Clinton Warns Trump Will Seek to Withdraw U.S. from NATO if Elected. URL: <https://www.nbcnews.com/politics/2024-election/hillary-clinton-warns-trump-will-see-withdraw-us-nato-elected-rcna139384>

(ITHWDT11024,URL) – Iowa Town Hall with Donald Trump 1/10/24. URL: <https://www.rev.com/blog/transcripts/iowa-town-hall-with-donald-trump-1-10-24-transcript>

(J102017FATTN,URL) – January 10, 2017: Farewell Address to the Nation. URL: <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-10-2017-farewell-address-nation>

(J52024SOTTAOTJ6A,URL) – January 5, 2024: Speech on the Third Anniversary of the January 6th Attack. URL: <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-5-2024-speech-third-anniversary-january-6th-attack>

(JBASCRAAC,URL) – Joe Biden Addresses Special Counsel Report and Age Concerns. URL: <https://www.rev.com/blog/transcripts/joe-biden-addresses-special-counsel-report-and-age-concerns-transcript>

(JBSICSCADD,URL) – Joe Biden Speaks in Columbia, SC at Democratic Dinner. URL: <https://www.rev.com/blog/transcripts/joe-biden-speaks-in-columbia-sc-at-democratic-dinner-transcript>

(NHHROEONHP,URL) – Nikki Haley Holds Rally On Eve Of New Hampshire Primary. URL: <https://www.rev.com/blog/transcripts/nikki-haley-holds-campaign-rally-on-eve-of-new-hampshire-primary-transcript>

(NZFLWPFSOTNS,URL) – New Zealand First Leader Winston Peters' Full State of the Nation Speech. URL: <https://www.newshub.co.nz/home/politics/2024/03/new-zealand-first-leader-winston-peters-full-state-of-the-nation-speech.html>

(O202023ROTUSRISOIAU,URL) – October 20, 2023: Remarks on the US Response in Support of Israel and Ukraine. URL: <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/october-20-2023-remarks-us-response-support-israel-and-ukraine>

(PBAKAIIDR,URL) – President Biden and King Abdullah II Deliver Remarks. URL: <https://www.rev.com/blog/transcripts/president-biden-and-king-abdullah-ii-of-jordan-deliver-remarks-2-12-23-transcript>

(PTBW,URL) – President Trump’s Border Wall. URL: <https://www.brookings.edu/articles/president-trumps-border-wall/>

(RBPBAPVZOUUIJPC,URL) – Remarks By President Biden And President Volodymyr Zelenskyy Of Ukraine In Joint Press Conference. URL: <https://ua.usembassy.gov/remarks-by-president-biden-and-president-volodymyr-zelenskyy-of-ukraine-in-joint-press-conference/>

(SBPMUKATSF2024,URL) – Speech by Prime Minister Ulf Kristersson at the Summit for Democracy 2024. URL: <https://www.government.se/speeches/2024/03/speech-by-prime-minister-ulf-kristersson-at-the-summit-for-democracy-2024/>

(SBPVDLATTSFVVM,URL) – Speech by President von der Leyen at the Third Summit for Democracy, via Video Message. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_24_1613

(SBPVDLATWPLS2021,URL) – Speech by President von der Leyen at the Women Political Leaders Summit 2021. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_21_3130?fbclid=IwAR1go3h5U8QsYOIVGsqKRh1HyycgfJvzijaLYbJjv_aMwqJVcoc6IIYO8AA

(SJMSATIFG11M2024,URL) – Sir John Major’s Speech at the Institute for Government – 11 March 2024. URL: <https://johnmajorarchive.org.uk/2024/03/11/sir-john-majors-speech-at-the-institute-for-government-11-march-2024/>

(SLACACOS,URL) – Senate Legal and Constitutional Affairs Committee opening statement. URL: <https://www.homeaffairs.gov.au/news-media/speeches/2024/18-april-migration-amendment-bill-inquiry-2024>

(TAIIAHTHE11324T,URL) – Trump Arrives In Iowa and Holds Town Hall Event 1/13/24 Transcript. URL: <https://www.rev.com/blog/transcripts/trump-arrives-in-iowa-and-holds-town-hall-event-1-13-24-transcript>

(TBFCSTOT2024EY,URL) – Transcript: Biden’s First Campaign Speech of the 2024 Election Year. URL: <https://apnews.com/article/biden-speech-valley-forge-trump-campaign-bda2293cac2b30e49157c2e6fb256d64>

(THCDNCS,URL) – Transcript: Hillary Clinton’s DNC Speech. URL: <https://edition.cnn.com/2020/08/19/politics/hillary-clinton-speech-transcript/index.html>

(THRIIMACSCBHFBT,URL) – Trump Holds Rally In Iowa Moments After Colorado Supreme Court Blocks Him From Ballot Transcript. URL: <https://www.rev.com/blog/transcripts/trump-holds-rally-in-iowa-moments-after-colorado-supreme-court-blocks-him-from-ballot-transcript>

(TSHWERTDWTHTWTANATOCTSPE,URL) – Trump Says He Would Encourage Russia to ‘Do Whatever the Hell They Want’ to any NATO Country that Doesn’t Pay Enough. URL: <https://edition.cnn.com/2024/02/10/politics/trump-russia-nato/index.html>

(UVDLSTDIF,URL) – Ursula von der Leyen's Speech to Davos in Full. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2024/01/ursula-von-der-leyen-full-speech-davos/>

(WHODGKSITPSOT148IPUA25M2024,URL) – WHO Director-General's Keynote Speech in the Plenary Session of the 148th Inter-Parliamentary Union Assembly – 25 March 2024. URL: <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-keynote-speech-in-the-plenary-session-of-the-148th-inter-parliamentary-union-assembly-25-march-2024>

ДОДАТОК

**Мовні засоби маніпуляції у англomовному політичному дискурсі та
їхнє відтворення в українському перекладі**

№	Текст оригіналу	Текст перекладу	Перекладацькі трансформації
1.	<p><i>And we've been in close and frequent communication throughout this <u>conflict</u> from the very beginning, but particularly – it's particularly meaningful to talk with one another in person – look each other in the eye, because leadership through this <u>terrible crisis</u> has inspired the Ukrainian people – as you have done, Mr. President – and the American people and the entire world.</i> (RBPBAPVZOUIJPC,URL)</p>	<p>Ми тісно і часто спілкувалися протягом усього цього <u>конфлікту</u> з самого початку, але надзвичайно важливо говорити один з одним особисто – дивитися один одному в очі, тому що лідерство в цій жахливій <u>кризі</u> надихнуло українців – як це зробили Ви, пане Президенте, – і американський народ, і увесь світ. (переклад наш – В.М.).</p>	Транскрипція
2.	<p><i>Despite <u>Russia's disregard for human life</u> and careless willingness to throw away soldiers as cannon fodder, its reckless body count still cannot close the capabilities gap.</i> (7MSITWOUS,URL)</p>	<p>Незважаючи на <u>зневагу Росії до людського життя</u> і безтурботну готовність жертвувати солдатами як гарматним м'ясом, безрозсудні втрати все ще не можуть</p>	Транспозиція

		подолати розрив у можливостях.	
3.	<i>There of course remains a vital role for the federal government in <u>protecting unborn life.</u></i> (DTSGHVRIPUL,URL)	Звісно, за федеральним урядом залишається надзвичайно важлива роль <u>захисту ненароджених життів.</u>	Морфологічна (граматична) заміна
4.	<i>In his general order, he predicted, and I quote, <u>“with one heart and one mind,” “with fortitude and with patience,” they would overcome every difficulty – the troops he was leading.</u></i> (J52024SOTTAOTJ6 A,URL)	У своєму наказі він передбачив, цитую: <u>«єдиним серцем і єдиним розумом», «силою духу і терпінням»</u> вони подолають усі труднощі – війська, які він очолював.	Еквівалентний переклад
5.	<i>He’s – Putin has already threated to <u>“remind” – quote, “remind” Poland that their western land was a gift from Russia.</u></i> (O202023ROTUSRISOIAU, URL)	Він, Путін, вже погрожував <u>«нагадати»</u> – цитую, <u>«нагадати»</u> Польщі, що їхні західні землі були подаровані Росією.	Еквівалентний переклад
6.	<i>But if our democracy is to work, the way it should, in this increasingly diverse Nation, then each one of us need to try to heed the advice of a great character in</i>	Але якщо наша демократія працюватиме в цій дедалі різноманітнішій країні так, як це має бути, то кожен з нас	Опущення

	<p><i>American fiction, Atticus Finch, who said, “<u>You never really understand a person until you consider things from his point of view . . . until you climb into his skin and walk around in it.</u>”</i></p> <p>(J102017FATTN,URL)</p>	<p>повинен спробувати прислухатися до поради великого героя американської художньої літератури Аттікуса Фінча, який сказав: <u>«Ви ніколи посправжньому не зрозумієте людину, поки не подивитесь на речі з її перспективи і поки не побуваєте в її шкірі».</u></p>	
7.	<p><i>One year ago, the world was bracing for <u>the fall of Kyiv.</u> Well, I have just come from a visit to Kyiv, and I can report: <u>Kyiv stands strong! Kyiv stands proud. It stands tall.</u> And most important, <u>it stands free.</u></i></p> <p>(F212023ROTOYAOTU W,URL)</p>	<p>Рік тому світ готувався до падіння Києва. Що ж, я щойно повернувся з Києва і можу доповісти: <u>Київ стоїть міцно! Київ стоїть гордо.</u> І, щонайважливіше, – <u>вільно.</u></p>	Опущення
8.	<p><i>Bernie, your campaign inspired millions of Americans, particularly the young people who <u>threw their hearts and souls into our primary.</u></i></p> <p>(FTOHCSATDNC,URL)</p>	<p>Берні, Ваша кампанія надихнула мільйони американців, особливо молодих, які <u>завзято голосували,</u> щоб ми отримали першість.</p>	Повна перебудова (спрощення)

9.	<p><i>Let's make sure this economy works <u>for everyone, not just those at the top</u>. Now, you didn't hear any of this from Donald Trump at his convention.</i></p> <p>(FTOHCSATDNC,URL)</p>	<p>Давайте зробимо так, щоб ця економіка працювала <u>для всіх</u>, а не <u>лише для вершків суспільства</u>.</p> <p>Погодьтеся, ви не почули нічого з цього від Дональда Трампа під час його виступу.</p>	Модуляція
10.	<p><i>But how do you make an idea like that real? You do it <u>step-by-step, _____ year-by-year... sometimes even door-by-door</u>.</i></p> <p>(F212023ROTOYAOTUW,URL)</p>	<p>Але як втілити таку ідею в життя? Ви робите це <u>крок за кроком, рік за роком...</u> іноді навіть <u>від дверей до дверей</u>.</p>	Еквівалентний переклад
11.	<p><i><u>Would we respond or would we look the other way? Would we be strong or would we be weak?</u></i></p> <p>(F212023ROTOYAOTUW,URL)</p>	<p><u>Ми відгукнемося чи відвернемося? Будемо сильними чи слабкими?</u></p>	Модуляція
12.	<p><i>It is true that the Deutschland escaped the clutches of our cruisers by the skin of her teeth, but the Spee still sticks up in the harbor of Montevideo <u>as a grisly monument and as a measure</u></i></p>	<p>Щоправда, "Дойчланд" ледве вирвався з лап наших крейсерів, але «Шпее» все ще стоїть у гавані Монтевідео <u>як жахливий пам'ятник і як мірило долі</u>, що чекає на</p>	Еквівалентний переклад

	<i>of the fate in store for any Nazi warship which dabbles in piracy on the broad waters.</i> (F212023ROTOYAOTUW,U RL)	якийсь нацистський військовий корабель, який буде займатися піратством у відкритому морі.	
13.	<i>Yes, we would stand up for sovereignty. And we did. Yes, we would stand up for the right of people to live free from aggression. And we did. And we would stand up for democracy. And we did.</i> (F212023ROTOYAOTUW,U RL)	<u>Так, ми будемо відстоювати суверенітет. І ми це робимо.</u> Так, ми будемо відстоювали право жити без агресії. <u>І ми це робимо.</u> І ми будемо відстоювати демократію. <u>І ми це робимо.</u>	Морфологічна (граматична) заміна
14.	<i>The Ukrainian people are <u>too brave</u>. America, Europe, a coalition of nations from the Atlantic to the Pacific – we were <u>too unified</u>. Democracy was <u>too strong</u>.</i> (F212023ROTOYAOTUW,U RL)	Український народ <u>надзвичайно хоробрий</u> . Америка, Європа, об'єднання націй від Атлантики до Тихого океану – ми були <u>єдині як ніколи</u> . Демократія була <u>надзвичайно сильною</u> .	Модуляція
15.	<i>He thought he'd get the <u>Finlandization</u> of NATO. Instead, he got the <u>NATOization</u> of Finland – and Sweden.</i>	Він думав, що відбудеться <u>фінляндизація</u> НАТО. Натомість відбулася	Практичне транскодування

	(F212023ROTOYAOTUW,U RL)	<u>натоїзація</u> Фінляндії і Швеції.	
16.	<i>He found himself at war with a nation led by a man whose <u>courage would be forged in fire and steel</u>: President Zelenskyu.</i> (F212023ROTOYAOTUW,U RL)	Він опинився у стані війни з нацією на чолі з людиною, чия <u>сталева мужність</u> була викувана у <u>вогні</u> : Президентом Зеленським.	Морфологічна (граматична) заміна
17.	<i>The <u>democracies</u> of the world have grown <u>stronger</u>, <u>not weaker</u>. But the <u>autocrats</u> of the world have grown <u>weaker</u>, <u>not stronger</u>.</i> (F212023ROTOYAOTUW,U RL)	<u>Демократичні держави</u> світу стали <u>сильнішими</u> , а <u>не слабшими</u> . А <u>автократи</u> стали <u>слабшими</u> , а <u>не сильнішими</u> .	Додавання
18.	<i>But there should be no doubt: <u>Our</u> support for Ukraine will not waver, NATO will not be divided, and <u>we</u> will not tire.</i> (F212023ROTOYAOTUW,U RL)	Але не повинно бути жодних сумнівів: <u>Наша</u> підтримка України не похитнеться, НАТО буде заодно, і <u>ми</u> не втомилися.	Еквівалентний переклад
19.	<i>That was the dream of those who continue still to root out Kremlin's efforts to <u>corrupt</u>, <u>coerce</u>, and <u>control</u>.</i> (F212023ROTOYAOTUW,U RL)	Це була мрія тих, хто продовжує протистояти спробам Кремля <u>корумпувати</u> , <u>підкорювати</u> та <u>контролювати</u> .	Диференціація

<p>20.</p>	<p><i>And one of the unique things I find now as I talk to representatives of governments from the region is they're all <u>pretty much</u> in agreement on that proposition – greater agreement if you will among the folks in the region that I can recall on most other propositions in recent years.</i> (BOEBCA,URL)</p>	<p>І одна з унікальних речей, яку я виявив, розмовляючи з представниками урядів країн регіону, полягає в тому, що всі вони значним чином згодні з цією пропозицією – найбільша згода, якщо вам цікаво, серед жителів у регіоні в порівнянні з більшістю інших пропозицій за останні роки.</p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>21.</p>	<p><i>I think I'm basically a <u>liberal Conservative</u> – I believe in low tax, spirit of free enterprise, and in making sure that we as politicians create the framework for business to produce the dosh that we're going to need to pay for the poorest.</i> (BJQ,URL)</p>	<p>Я вважаю себе <u>ліберальним консерватором</u> – я вірю в низькі податки, дух вільного підприємництва і в те, що ми, як політики, створюємо умови для бізнесу, щоб він отримував гроші, які нам знадобляться для найбідніших верств населення.</p>	<p>Практичне транскодування</p>

22.	<i>I have <u>as much chance of becoming Prime Minister as of being decapitated by a frisbee or of finding Elvis.</u></i> (BJMMQFSTOKSTHLOPP, URL)	<u>У мене стільки ж шансів стати прем'єр-міністром, як і можливостей того, що летючий диск відіб'є мені голову, чи я знайду Елвіса.</u>	Синтаксична (граматична) заміна
23.	<i>I think it's time we stopped our <u>cringing embarrassment about our history, about our traditions, and about our culture, and we stopped this general bout of self-recrimination and wetness.</u></i> (BJMMQFSTOKSTHLOPP, URL)	Я думаю, що настав час <u>перестати соромитися</u> нашої історії, наших традицій і нашої культури, а також <u>припинити</u> цей загальний <u>напад</u> <u>самозвинувачення</u> і <u>ниття</u> .	Нейтралізація
24.	<i><u>I think I was once given cocaine but I sneezed so it didn't go up my nose. In fact, it may have been icing sugar.</u></i> (BJMMQDHC, URL)	<u>Здається, одного разу мені дали кокаїн, але я чхнув, щоб він не потрапив до носа.</u> <u>Насправді, це могла бути цукрова пудра.</u>	Еквівалентний переклад
25.	<i>It is absolutely ridiculous that people should choose to go around looking <u>like letter boxes.</u></i> (BJMMQDHC, URL)	Смішно, що люди <u>обирають бути схожими на поштові скриньки.</u>	Еквівалентний переклад
26.	<i><u>The only reason I wouldn't go to some parts of New York is</u></i>	<u>Єдина причина, чому б я не поїхав у деякі райони</u>	Еквівалентний переклад

	<i>the real risk of meeting Donald Trump.</i> (BJMMQDHC,URL)	Нью-Йорка, — це реальний ризик зустріти Дональда Трампа.	
27.	<i>The job of a Prime Minister in difficult circumstances when he has been handed a colossal mandate is to <u>keep going</u> and that's what I'm going to do.</i> (BJMMQDHC,URL)	Робота прем'єр-міністра в складних умовах, коли на нього покладено велику відповідальність, полягає в тому, щоб продовжувати йти вперед. І це те, що я збираюся робити.	Нейтралізація
28.	<i>People might not think that, but the Republicans <u>have all of the cards</u>.</i> (DTQ,URL)	Народ може не знати, але республіканці <u>мають всі козири в рукаві</u> .	Конкретизація
29.	<i>And we have a country out there – North Korea which is sort of <u>wacko</u>, not <u>a bunch of dummies</u> – and they are going out and they are developing nuclear weapons.</i> (DTQ,URL)	І у нас є приклад країни – Північна Корея, у якій живе <u>оглашений</u> народ, а не купка маріонеток – і вони розробляють ядерну зброю.	Морфологічна (граматична заміна)
30.	<i>Most of the politicians, almost all of them don't even know where they are, where they are being put, they know nothing about these people.</i>	Більшість політиків навіть не знає, де вони знаходяться, куди їх ставлять, вони нічого не знають про цих людей.	Практичне транскодування

	<i>This could be the great <u>Trojan Horse</u> of all time.</i> (DTQ,URL)	Це може бути найбільшим <u>троянським конем</u> усіх часів.	
31.	<i>It would seem very hard to obstruct justice for a crime that never happened! <u>Witch Hunt!</u></i> (DTQ,URL)	Здавалося б, дуже важко перешкоджати правосуддю за скоєння злочину, якого ніколи не було! <u>Просто якесь полювання на відьом!</u>	Додавання
32.	<i>Why are we having all these people from <u>shithole</u> countries come here?</i> (DTQ,URL)	Чому до нас приїжджають всі ці люди з якихось <u>задрипаних</u> країн?	Модуляція
33.	<i>In China and other countries they just burn whatever the <u>hell</u> is available and that smoke is spreading out of those chimneys and those factories are cheap as <u>hell</u> and they don't give a shit.</i> (PTBW,URL)	У Китаї та інших країнах просто спалюють <u>все, що в біса існує</u> , і з димарів постійно валить дим, а ті заводи <u>до дідька дешеві</u> , і всім на це <u>начхати</u> .	Модуляція
34.	<i>We <u>build</u> a school, we <u>build</u> the road, they <u>blow up</u> the road, they <u>blow up</u> the school. We <u>build</u> another school, we <u>build</u> another road, they <u>blow up</u> and we <u>build</u> again and meantime we can't get the</i>	Ми будуємо школу, ми будуємо дорогу, вони підривають дорогу, вони підривають школу. Ми будуємо ще одну школу, ми будуємо ще одну дорогу, вони підривають, ми будуємо	Еквівалентний переклад

	<i>fucking school <u>built in Brooklyn.</u> (PTBW,URL)</i>	знову, а тим часом ми не можемо домогтися будівництва довбаної школи в Брукліні.	
35.	<i>The anguish that their families are enduring <u>week after week, month after month</u> is unimaginable. (PBAKAIIDR,URL)</i>	Страждання, що переживають їхні сім'ї <u>тиждень за тижнем, місяць за місяцем,</u> неможливо собі уявити.	Еквівалентний переклад
36.	<i><u>Too many, too many of the over 27,000 Palestinians killed in this conflict have been innocent civilians and children, including thousands of children.</u> (PBAKAIIDR,URL)</i>	<u>Занадто багато, занадто багато...</u> Понад 27 000 палестинців, вбитих у цьому конфлікті, були невинними цивільними дорослими особами та дітьми, тисячами дітей.	Фрагментація
37.	<i>And I'm <u>working on this day and night with the King and others in the region to find the means to bring all these hostages home, to ease the humanitarian crisis and to end the terror threat and to bring peace to Gaza and Israel, an enduring peace with a two-state solution for two peoples.</u> (PBAKAIIDR,URL)</i>	І я <u>працюю над цим цілодобово</u> з королем та іншими людьми в регіоні, щоб знайти способи повернути всіх цих заручників додому, полегшити гуманітарну кризу і покласти край терористичній загрозі, а також принести мир в Газу та Ізраїль, довготривалий мир з вигідним рішенням для	Генералізація

		обох держав та обох народів.	
38.	<i>I say this as a <u>long, lifelong support</u> of Israel.</i> (PBAKAIIDR,URL)	Я кажу це як <u>дуже давній</u> прихильник Ізраїлю.	Опущення
39.	<i>This war <u>must</u> end. We <u>must</u> urgently and immediately work to ensure the sustainable delivery of sufficient aid to Gaza through all possible entry points and mechanisms.</i> (PBAKAIIDR,URL)	Ця війна <u>повинна</u> закінчитися. Ми <u>повинні</u> негайно почати працювати над забезпеченням сталого постачання достатньої кількості допомоги в Газу через усі можливі точки входу і механізми.	Еквівалентний переклад
40.	<i>I don't need anyone to remind me when he <u>passed away</u> or if he <u>passed away</u>.</i> (JBASCRAAC,URL)	Мені не потрібно, щоб хтось нагадував, коли він <u>помер</u> і чи <u>помер</u> взагалі.	Еквівалентний переклад
41.	<i>The bottom line is, the special counsel, in my case, decided against moving forward with any charges. This matter is now closed.</i> (JBASCRAAC,URL)	<u>Суть</u> в тому, що спецпрокурор в моїй справі вирішив не висувати жодних звинувачень. Наразі це питання закрите.	Повна перебудова
42.	<i>Hey, <u>buddy</u>. Let me say a few things before I take your</i>	Привіт, друже. Дозволь мені сказати кілька слів,	Нейтралізація

	<i>questions.</i> (JBASCRAAC,URL)	перш ніж я відповім на твої запитання.	
43.	<i>It was in <u>my house</u>. It wasn't out, <u>like in Mar-a-Lago</u>, in a <u>public</u> <u>place</u>.</i> (JBASCRAAC,URL)	Це було в моєму будинку, а не як у Мар-а-Лаго, в громадському місці.	Еквівалентний переклад
44.	<i>Thank you very much, and I'm <u>thrilled</u> to be back in this <u>beautiful</u> state, we love this state, with thousands of <u>hardworking</u> <u>God-fearing</u> <u>American</u> <u>patriots</u>.</i> (DTDSISC,URL)	Щиро дякую, я щасливий повернутися в цей прекрасний штат, ми любимо цей штат та його <u>тисячі</u> <u>працьовитих</u> <u>боголюбних</u> <u>американських</u> <u>патріотів</u> .	Антонімічний переклад
45.	<i>And this November we're going to win the <u>White House</u> and we're going to take back <u>our country</u>. We're going to take it back.</i> (DTDSISC,URL)	І в листопаді цього року ми <u>станемо за штурвал Білого дому і повернемо собі нашу країну</u> . Ми повернемо її назад.	Модуляція
46.	<i>We saved America from yet another <u>horrific</u> <u>Biden betrayal</u>. I don't think he knows <u>what the hell</u> he's doing <u>anyway</u>.</i> (DTDSISC,URL)	Ми врятували Америку від ще однієї <u>жахливої зради Байдена</u> .	Транспозиція

47.	<i>They're almost all men, 18 to 25. That means fighting age. They are destroying our country, this <u>group of fascists</u>.</i> (DTDSISC,URL)	Майже всі вони – чоловіки від 18 до 25 років. Це – бойовий вік. Ця <u>група фашистів</u> знищує нашу країну.	Транспозиція
48.	<i>This is <u>real news</u>. 2019, they showed that <u>under Trump, there were no terrorists</u>.</i> (DTDSISC,URL)	Це <u>дійсно</u> так було. 2019 <u>рік</u> показав, що при Трампу не було терористів.	Модуляція
49.	<i>I wanted to talk about that <u>so badly</u> during my term.</i> (DTDSISC,URL)	Я <u>так</u> хотів поговорити про це під час своєї каденції.	Еквівалентний переклад
50.	<i>But look, <u>folks</u>, things this country have been through have been <u>pretty tough</u> for a lot of people.</i> (JBSICSCADD,URL)	Але послухайте, <u>друзі</u> , те, через що пройшла ця країна, було <u>досить важким</u> для багатьох людей.	Еквівалентний переклад
51.	<i>So, I want to start with a very simple message: From the bottom of my heart, <u>thank you, thank you, thank you</u>.</i> (JBSICSCADD,URL)	Отже, я хочу почати з дуже простого повідомлення. Від щирого серця <u>дякую, дякую, дякую</u> .	Еквівалентний переклад
52.	<i>With your vote, <u>I will seal the border</u>. <u>I will stop the invasion</u>. <u>I will end the carnage</u>.</i> (AOADTS,URL)	Якщо ви проголосуєте за мене, то я <u>закрию кордон</u> . Я <u>зупиню вторгнення</u> . Я <u>припиню різанину</u> .	Опущення
53.	<i>And we stand against the evil of racism, the <u>poison of white</u></i>	Ми протистоїмо <u>злу расизму</u> , <u>отруті</u>	Додавання

	<i>supremacy today, tomorrow, and always.</i> (JBSICSCADD,URL)	<u>верховенства білої раси</u> сьогодні, завтра і завжди.	
54.	<i>And together we will make America powerful again. We will make America wealthy again. We will make America strong again. We will make America proud again. We will make America safe again and we will make America great again.</i> (DTSIRALV,URL)	І разом ми зробимо Америку знову могутньою. Ми зробимо Америку знову багатою. Ми зробимо Америку знову сильною. Ми зробимо Америку знову гордою. Ми зробимо Америку знову безпечною. Ми зробимо Америку знову великою.	Еквівалентний переклад
55.	<i>As she and her family were going through the frightening, heartbreaking ordeal, she had to fight extreme politicians in the court.</i> (BCTFORHA,URL)	Коли вона та її сім'я проходили через <u>страшне, нестерпне</u> випробування, їй довелося боротися в суді з політиками, <u>які вдавалися до</u> крайнощів.	Синтаксична (граматична) заміна
56.	<i>The people behind Nikki Haley are <u>pro-amnesty, pro-China, pro-open borders, pro-war, pro-deep state and pro-Biden.</u></i> (DTHFRBNHP,URL)	Люди, які підтримують Ніккі Гейлі, виступають <u>за</u> амністію, <u>за</u> Китай, <u>за</u> відкриті кордони, <u>за</u> війну, <u>за</u> глибинну	Морфологічна (граматична) заміна

		державну політику і за Байдена.	
57.	<i>They do very, very foolish things, costly and foolish.</i> (DTHFRBNHP,URL)	Вони роблять дуже, дуже <u>нерозумні</u> речі, збиткові і <u>нерозумні</u> .	Еквівалентний переклад
58.	<i>You're really patriots, incredible patriots who lived by that very, very simple but actually quite complex statement. "Live free or die. Live free or die."</i> (DTHFRBNHP,URL)	Ви справжні патріоти, неймовірні патріоти, які живуть за цим дуже, дуже простим, але насправді досить складним правилом. «Живи вільно або помри. Живи вільно або помри».	Еквівалентний переклад
59.	<i>We are a nation that in many ways has become a joke and we are a nation that is hostile to liberty, freedom, faith, and even to God.</i> (DTHFRBNHP,URL)	Ми – нація, яка багато в чому стала посміховиськом. Ми – нація, яка вороже ставиться до свободи, віри та навіть до Бога.	Фрагментація
60.	<i>Small businesses are the heartbeat of our economy.</i> (DTHFRBNHP,URL)	Малий бізнес – це <u>серце</u> <u>нашої економіки</u> .	Еквівалентний переклад
61.	<i>What we need to be focused on cyber, artificial intelligence, space, hypersonic missiles, submarines.</i> (NHHROEONHP,URL)	Нам потрібно зосередитися на <u>кібернетиці</u> , <u>штучному інтелекті</u> , <u>космосі</u> , <u>гіперзвукових ракетах</u> , <u>підводних човнах</u> .	Еквівалентний переклад

62.	<i>Trump's admission that he intends <u>to give Putin a greenlight</u> for more war and violence, to continue his brutal assault against a free Ukraine, and to expand his aggression to the people of Poland and the Baltic States are appalling and dangerous.</i> (TSHWERTDWTHTWTAN ATOCTSPE,URL)	Зізнання Трампа, що він має намір <u>дати</u> Путіну <u>добро</u> для продовження війни та насильства, його жорстокого нападу на вільну Україну і для поширення його агресії на народи Польщі та країн Балтії, є жахливим і небезпечним.	Модуляція
63.	<i>And <u>Bidenomics</u> is a total disaster to get back to your original question.</i> (TAIIANTHE11324T,URL)	А <u>Байденоміка</u> – це повна катастрофа, якщо повернутися до вашого початкового запитання.	Практичне транскодування
64.	<i>But Mexico paid a big price to give us <u>the best border that we've ever had in the history of our country</u>. That included drugs, that included terrorists coming in.</i> (TAIIANTHE11324T,URL)	Але Мексика заплатила велику ціну за те, щоб подарувати нам <u>найкращий кордон в історії нашої країни</u> . Лише наркотики та терористи-мігранти.	Опущення
65.	<i>Now, they want to do boats. They want boats to be all electric. The whole thing is so crazy. I call it the Green New Scam. Not the <u>Green New Deal</u>, it's the <u>Green New</u></i>	Тепер вони хочуть виробляти човни. Вони хочуть, щоб човни були повністю електричними. Все це таке божевілля. Я	Описовий переклад

	<u>Scam.</u> (TAIIANTHE11324T,URL)	називаю це <u>не Новим зеленим курсом</u> (<u>екологічними рішеннями</u> для економіки), а <u>Новим зеленим скамом.</u>	
66.	<i>When we had just prior to the <u>China virus</u> coming in, if you don't mind, I'd like to be accurate as opposed to COVID, it is the <u>China virus</u>.</i> (ITHWDT11024,URL)	Коли у нас з'явився <u>китайський вірус</u> , якщо ви не заперечуєте, я хотів би уточнити, на відміну від COVID, це був саме <u>китайський вірус</u> .	Еквівалентний переклад
67.	<i>That narrow view of America, a zero-sum view of America that says, "If you <u>win</u>, I <u>lose</u>. If you <u>succeed</u>, it must be I <u>failed</u>. If you get ahead, I <u>fall behind</u>."</i> (BDACSAMEC,URL)	Цей вузький погляд на Америку, нікчемний погляд на Америку, який говорить: «Якщо ти <u>виграєш</u> , я <u>програю</u> . Якщо ти <u>досягнеш успіху</u> , то я <u>зазнаю поразки</u> . Якщо ти <u>вирвешся вперед</u> , я <u>відстану</u> ».	Додавання + Морфологічна (граматична) заміна
68.	<i><u>May</u> God bless you all and <u>may</u> God protect our troops.</i> (BDACSAMEC,URL)	<u>Нехай</u> Господь вас всіх благословить і <u>нехай</u> Бог береже нашу армію.	Морфологічна (граматична) заміна
69.	<i>He is truly <u>the worst, most incompetent and most corrupt</u></i>	Він справді <u>найгірший</u> , <u>найнекомпетентніший</u> і	Еквівалентний переклад

	<i>president in the history of our country.</i> (THRIIMACSCBHFBT,URL)	<u>найкорумпованіший</u> президент в історії нашої країни.	
70.	<i>They'd stop them with sticks and stones, I say.</i> (THRIIMACSCBHFBT,URL)	Я вам кажу, вони б <u>зупинили їх палицями та камінням.</u>	Еквівалентний переклад
71.	<i>So I just say, "Oh gee, let's not do that for hundreds of billions of dollars."</i> (THRIIMACSCBHFBT,URL)	Тож я просто повторю: « <u>Заради Бога</u> , давайте не будемо робити цього за сотні мільярдів доларів».	Модуляція
72.	<i>I hated doing it, but it's all tippy top.</i> (THRIIMACSCBHFBT,URL)	Я ненавидів це робити, але зараз все <u>тіп-топ.</u>	Транскрипція
73.	<i>We now want to repeat this success at the middle and senior management levels.</i> (SBPVDLATWPLS2021,URL)	<u>Тепер</u> ми хочемо повторити цей успіх на середньому та вищому рівнях управління.	Транспозиція
74.	<i>Women who are hurt every day in every corner of our planet but hold neither the power nor the office to speak up.</i> (SBPVDLATWPLS2021,URL)	Жінки, яким щодня завдають болю в кожному куточку нашої планети, але які <u>не мають ані влади, ані посади</u> , щоб заявити про це.	Модуляція

75.	<i>This is the team to pull our nation <u>back</u> from the <u>brink</u> and <u>build</u> <u>back</u> <u>better</u>.</i> (THCDNCS,URL)	Це команда, яка <u>в</u> итягне нашу країну з <u>п</u> рірви, <u>в</u> ідбудує і <u>в</u> ідновить її.	Модуляція
76.	<i>This can't be another <u>woulda-coulda-shoulda</u> election.</i> (THCDNCS,URL)	Це не можуть бути чергові вибори за принципом « <u>п</u> альцем в <u>н</u> ебо».	Повна перебудова
77.	<i><u>Take. It. From. Me.</u></i> (THCDNCS,URL)	<u>П</u> овірте мені.	Поєднання речень
78.	<i><u>It's shameful. It's weak. It's dangerous. It's un-American.</u></i> (HCWTWSTWUSFNATOIE,URL)	<u>Ц</u> е ганебно. <u>Ц</u> е слабко. <u>Ц</u> е небезпечно. <u>Ц</u> е не по-американськи.	Еквівалентний переклад
79.	<i>Authoritarian forces are challenging the rules-based world order, trying to establish the principle of "<u>might is right</u>".</i> (SBPMUKATSFD2024,URL)	Авторитарні сили кидають виклик світовому порядку, заснованому на правилах, намагаючись встановити принцип « <u>х</u> то керує, той <u>м</u> удрує».	Повна перебудова
80.	<i>Yes, I kicked that <u>Swan</u> to death but it was in my way, and therefore in the way of my country.</i> (FTOSBPMTM,URL)	Так, я забила цього <u>л</u> ебедя на смерть, але він стояв на моєму шляху, а отже, – на шляху моєї країни.	Еквівалентний переклад

81.	<i>From those who traffic in lies, told for power and profit.</i> (TBFCSOT2024EY,URL)	Від тих, хто відпускає брехню, сказану заради влади та вигоди.	Модуляція
82.	<i>They're putting landlords ahead of hungry kids, smoking revenue ahead of people's health, and tax cuts ahead of supporting the most vulnerable among us like people living with disabilities.</i> (SBPVDLATTSFDVVM,URL)	Вони ставлять інтереси орендодавців вище за інтереси голодних дітей, доходи від тютюнових виробів вище за здоров'я людей, а зниження податків вище за підтримку найвразливіших з нас, наприклад, осіб з інвалідністю.	Конкретизація
83.	<i>Let me focus on what Europe is doing: first, to fight disinformation, and second, to increase transparency.</i> (SBPVDLATTSFDVVM,URL)	Дозвольте мені зосередитися на тому, що робить Європа: <u>поперше</u> , на боротьбі з дезінформацією, а <u>подруге</u> , на сприянні прозорості.	Еквівалентний переклад
84.	<i>We must not let autocracies attack our democracies from within.</i> (SBPVDLATTSFDVVM,URL)	Ми не повинні дозволити автократії атакувати нашу демократію зсередини.	Морфологічна (граматична) заміна + практичне транскодування
85.	<i>Fully-costed and fully funded.</i> (GE2024RFKSSAKMOLCTTTP,URL)	Повністю <u>проплачений</u> і <u>повністю профінансований</u> .	Еквівалентний переклад

86.	<i>Country first, party second.</i> (GE2024RFKSSAKMOLCT TTP,URL)	<u>Країна – на першому</u> <u>місці, партія – на</u> <u>другому.</u>	Додавання
87.	<i>Anyone with an ongoing protection visa application cannot be subject to a removal pathway direction until such time as their application has been finally determined.</i> (SLACACOS,URL)	<u>Будь-яка особа, яка</u> подала заяву на отримання візи, не може бути направлена на процедуру видворення доти, доки її заяву не розглянуть остаточно.	Додавання
88.	<i>Everywhere across our country, new heights are being scaled with dogged determination, and new creations and innovations are emerging every day.</i> (FTOPXJ2024NYM,URL)	<u>Повсюди</u> в нашій країні з наполегливою рішучістю підкорюють нові вершини, щодня з'являються інновації.	Еквівалентний переклад
89.	<i>Do believe me: <u>no one</u> is in better place than us.</i> (D2024SABJMPOA,URL)	Повірте: <u>немає нікого,</u> <u>хто б</u> перебував кращому становищі, ніж ми.	Додавання
90.	<i>The problem is that <u>social justice is not just.</u></i> (D2024SABJMPOA,URL)	Проблема в тому, що соціальна <u>справедливість</u> <u>несправедлива.</u>	Морфологічна (граматична) заміна
91.	<i>I am told, but <u>I haven't myself seen,</u> that some media outlets</i>	Мені сказали, але <u>я сам</u> <u>не бачив,</u> що деякі	Еквівалентний переклад

	<i>have attributed views to me this morning which are, how best to put this, are misleading.</i> (SJMSATIFG11M2024,URL)	засоби масової інформації приписали мені сьогодні вранці слова, які, як би це краще сказати, вводять в оману.	
92.	<i>I know of one who told me he was removed because, and I quote, “not one of us”, nor should he have been.</i> (SJMSATIFG11M2024,URL)	Я знаю про одного чоловіка, який сказав мені, що його відсторонили, бо він <u>«не один з нас»</u> , і так воно й було.	Опущення
93.	<i>As you are <u>all</u> aware, this is a big year for parliaments, with elections in 72 nations.</i> (WHODGKSITPSOT148IP UA25M2024,URL)	Як ви <u>всі</u> знаєте, цей рік є важливим для парламентів, оскільки вибори проводять в 72 країнах.	Еквівалентний переклад
94.	<i>Let me be <u>clear</u>: these <u>claims</u> are utterly, <u>completely</u>, <u>categorically</u> false.</i> (WHODGKSITPSOT148IP UA25M2024,URL)	Дозвольте <u>зазначу</u> відверто: ці <u>заяви</u> <u>зовсім</u> неправдиві.	Опущення
95.	<i>The pandemic agreement is the <u>cornerstone</u> of a new, stronger architecture for global health security that WHO and our Member States are building.</i>	Угода про пандемію є <u>наріжним каменем</u> нової, міцнішої архітектури глобальної безпеки в галузі охорони здоров'я, яку	Еквівалентний переклад

	(WHODGKSITPSOT148IP UA25M2024,URL)	будують ВООЗ і наші держави-члени.	
96.	<i>This was the <u>sinister seed</u> that provided the platform for inevitable political bias.</i> (NZFLWPFSOTNS,URL)	Це було те <u>зловісне</u> <u>насіння</u> , з якого постала платформа для неминучої політичної упередженості.	Еквівалентний переклад
97.	<i>We have this real chance to “<u>Take Back Our Country</u>”.</i> (NZFLWPFSOTNS,URL)	У нас є реальний шанс « <u>повернути нашу</u> <u>країну</u> ».	Еквівалентний переклад
98.	<i>Smash <u>the Blue Wall</u>.</i> (EDSTSC,URL)	Розбити <u>вцент</u> <u>консерваторів</u> .	Нейтралізація (спрощення)
99.	<i>It is <u>first and foremost</u> a military failure.</i> (UVDLSTDIF,URL)	Це <u>насамперед</u> військова поразка.	Опущення
100.	<i>I am a <u>tech optimist</u> and as a medical doctor by training, I know that <u>AI</u> is already revolutionizing health care.</i> (UVDLSTDIF,URL)	Я <u>техоптиміст</u> і як медик за освітою знаю, що <u>ІІІ</u> вже зараз породжує революцію в галузі охорони здоров'я.	Транскрипція + калька

SUMMARY

The analysis of linguistic manipulation techniques in English political speech and how they are maintained in Ukrainian translation is the main objective of this study. Public opinion is largely shaped by political communication, and language manipulation strategies are essential instruments for influencing the audience. The study of linguistic manipulation is an important field in both linguistics and translation studies because of the increased significance of political discourse in influencing public opinion due to the globalized media landscape. Maintaining the deceptive effect ingrained in political materials is just as difficult for translators as accurately expressing their message.

Analyzing the linguistic devices employed for manipulation in English political texts and investigating the methods translators employ to preserve these manipulative features when translating into Ukrainian are the main objectives of this thesis. The study specifically aims to provide a comprehensive understanding of the ways in which political discourse uses phonetic, grammatical, syntactic, and lexical manipulative tools and how these can be successfully replicated in translation.

Among the goals of the study are:

- Examining the theoretical foundations of linguistic manipulation in relation to translation studies and political discourse.
- Identifying the distinctive characteristics of manipulative devices in political communication.
- Categorizing the grammatical-syntactic, lexical-stylistic, and phonetic manipulation strategies employed in English political texts.
- Examining translation techniques used to maintain the manipulative function in Ukrainian translations, such as modulation, grammatical replacement, and other changes.

The study utilizes several research methods to achieve its objectives, including the bibliographic method, which is essential for familiarizing with the topic, gathering, and analyzing scientific sources. The theoretical-analytical method is

employed to prepare and systematize the theoretical section of the research, as well as to synthesize knowledge from academic works. The content analysis method is applied to identify and analyze examples of manipulative language techniques in political speeches. Descriptive and classification methods are used to describe and structure manipulative techniques according to various linguistic categories. The translation analysis method plays a key role in examining translation and analyzing the transformations of manipulative elements. Comparative analysis is employed to compare original texts with their translations, determining the impact of translation on the manipulative effects. Finally, the generalization method is used to summarize findings and draw general conclusions about the studied phenomena.

The scientific novelty of this work lies in its detailed investigation of the linguistic manipulative techniques in political discourse from translation and linguistic perspectives. The research systematically analyzes the effectiveness of translation strategies in maintaining manipulative influence of political speeches. Furthermore, the study contributes to the development of practical guidelines for translating politically manipulative content, enhancing the accuracy and impact of translations in this sphere.

In terms of practical relevance, the findings can be applied to teaching and studying translation theory and practice, particularly in spheres related to aspectual translation and political discourse analysis. The results will be useful for translators working with politically charged texts, as they provide insight into maintaining the persuasive and manipulative features of the original. Additionally, the study offers valuable perspectives for further research in political linguistics, rhetoric, and media studies.

The structure of the thesis includes an introduction, three main chapters, conclusions after each chapter, a general conclusion, a bibliography, appendix, and summary. The first chapter outlines the theoretical framework of linguistic manipulation and the role of translation strategies in political discourse. The second chapter presents the research of manipulative techniques used in English political texts according to the linguistic classification, highlighting phonetic, grammatical-

syntactic, and lexical-stylistic tools. The third chapter is dedicated to the analysis of translation methods and transformations used to convey these manipulative strategies in Ukrainian translations. The conclusion summarizes the main findings and proposes areas for further research in this field.

This thesis delves into the intricate relationship between language, power, and translation in the context of political discourse. The ability of political figures and institutions to manipulate public opinion through carefully crafted language has been widely acknowledged. This research highlights how such manipulative strategies in English political discourse can be transferred into Ukrainian through translation without losing their intended effect. The task of translating political discourse is not only a linguistic exercise, but a complex process involving cultural adaptation and retention of rhetorical power. Given the growing influence of global politics and media, the accuracy and effectiveness of such translations are more critical than ever.

The study draws attention to a variety of linguistic devices commonly employed to achieve manipulative effects, including the use of emotionally charged vocabulary, metaphor, euphemism, rhetorical questions, and others. These devices are intended to shape the perceptions, emotions, and reactions of the audience, influencing their stance on political issues without them being fully aware of the manipulation. The research underscores the importance of preserving these subtle and often covert manipulative elements when translating political texts into another language, as they are central to the message's persuasive power.

One of the significant contributions of this work is the identification and classification of the specific manipulative tools used in the English political discourse. To ensure the manipulative impact of these elements is preserved in translation, various translation strategies are employed. Such techniques allow translators to adapt texts to the Ukrainian cultural and linguistic context, ensuring that the translated version retains its rhetorical and emotional force.

The results of the study demonstrate that a thorough understanding of both the linguistic intricacies of political discourse and the cultural nuances of the target audience is essential for successful translation. Translators must be aware of the

implicit messages embedded in political texts and use appropriate strategies to reflect these in the translation. In this context, translation becomes an act of recreating not only meaning but also the emotional and psychological impact intended by the author.

In conclusion, this thesis underscores the significance of translation as a tool not only for communication but for maintaining the persuasive power of political discourse across languages. By analyzing the techniques of linguistic manipulation and the translation strategies used to preserve them, this study provides a valuable resource for translators, linguists, and political analysts. The work contributes to the growing field of political translation studies, addressing both theoretical and practical challenges associated with rendering manipulative language in a new cultural and linguistic context.